Департамент охорони здоров'я
Чернівецької обласної державної адміністрації
Департамент освіти і науки
Чернівецької обласної державної адміністрації
Рада директорів закладів фахової
передвищої освіти Чернівецької області
Чернівецький медичний фаховий коледж

"Безпечне освітнє середовище як основа створення ефективної системи безперервної освіти"

матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції

Чернівці
12.05.2022

УДК: 377.014.61(063)
Б 39

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ: матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції Чернівецького медичного фахового коледжу, 12.05. 2022 / за заг. ред. О.С. Стрижаковської, Ф.В. Кузик, Т.І. Бойчук, Л.М. Авдіковської, Т.М. Антонюк, Л.П. Українець, А.В. Денежко. – Чернівці, 2022. – 181 с.

У збірнику репрезентовано результати студентських наукових досліджень, у яких висвітлено сучасні напрями розвитку освітнього процесу в Україні, створення безпечного і комфортного освітнього середовища, забезпечення права на таке середовище та популяризація принципів академічної доброчесності.

Для здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, викладачів, учителів.

Матеріали надруковано в авторській редакції.

УДК: 377.014.61(063)
Б 39

ЗМІСТ

І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

1. ***КУЗИК Фрозіна Василівна, ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна.*** Брендингова стратегія закладу освіти в забезпеченні конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг **9**
2. ***БОЙЧУК Тетяна Іванівна, ГОРОХОВ Олександр Ілліч, ФЕДАК Сергій Вікторович.*** Модернізація як засіб підвищення ефективності освітнього процесу **11**
3. ***НОВИЦЬКА Ірина Олександрівна, БЕДИК Ніна Миколаївна, ТРЕТ'ЯК Надія Миколаївна.*** **Ц**ифрова адженда в освіті – виклики та інструменти розвитку **13**
4. ***ШРЕСТХА Марія Юріївна, ТОВСТУХА Ігор Андрійович.*** Дослідницькі вміння майбутніх лікарів як складова професійної компетентності **22**
5. ***АВДІКОВСЬКА Людмила Манолiївна, ПЛАЧИНТА Анастасія* Георгіївна.** Цифровізація як ключовий фактор організації освітньо-інформаційного простору **24**
6. ***ПРОКОПЕНКО Наталія Павлівна, КРАНТОВ Юрій В'ячеславович.*** Технології віртуальної реальності як засіб цифровізації освітнього процесу **26**
7. ***ЯЩИШИН Зіновій Миколайович, ЮРКІВ Мар'яна Ігорівна.*** Діджиталізація освітнього процесу в медичних закладах вищої освіти **28**
8. ***ШЕНДЕРЮК Оксана Олегівна, ФАКАС Світлана Євгеніївна.*** Цифрове освітнє середовище – практика застосування в медичному коледжі **31**
9. ***БОНДАРЕНКО Людмила Григорівна, БОНДАРЕНКО Владислава Романівна.*** Сучасний інформаційний простір закладу освіти: перспективи розвитку та шляхи реалізації **33**
10. ***ФИЩУК Людмила Михайлівна.*** The digital transformation and its impact on the educational process **38**
11. ***БАЗАЛИЦЬКА Ірина Степанівна, РОЇК Софія Тарасівна.*** Цифровізація освітнього процесу та інформаційного простору під час навчання у закладах вищої освіти **44**
12. ***РАТУШНЯК Тетяна Володимирівна, ГУЛЕВИЧ Олексій Олексійович.*** Нормативне забезпечення цифровізації вищої освіти **46**
13. ***СТРИЖАКОВСЬКА Ліліана Олексіївна, ФРАЦІЯН Василь Олександрович.*** Створення здоров'язбережувального простору **48**

у закладах фахової передвищої освіти

ІІ. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

14. ***ГОЛУБЕНКО Ольга Володимирівна, СИМЧУК Антон Сергійович.*** Загадковий всесвіт **52**

15. ***РУСНАК Наталія Василівна, ЄРІЧУК Антоніна Михайлівна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **58**

16. ***ГАМОРАК Галина Петрівна, ГАМОРАК Марта Ігорівна.*** Мотивація до навчання з перспективи студентів-медиків **60**

17. ***КРИВОВ'ЯЗ Оксана Степанівна, ТКАЧУК Юлія Юріївна.*** Мотивація - фактор успішності навчальної діяльності здобувачів освіти **62**

18. ***ПРОКОПЕНКО Наталія Павлівна, КОЛЕСНЄВ Ярослав Олександрович.*** Тренінгові технології викладання економічних дисциплін як засіб формування мотивації до навчання у майбутніх фахівців **64**

19. ***ПОПОВИЧ Ганна Борисівна, ОКАТЕНКО Микита Олександрович.*** Лінь – ворог чи друг успіху **66**

20. ***САВЧУК Галина Петрівна, КАБАН Марія Миколаївна.*** Тайм-менеджмент як спосіб запобігання емоційному вигоранню **68**

21. ***ДАНИЛІВ Світлана Іванівна, ЛОЗОВА Галина Вікторівна.*** Особливості формування навчальної мотивації у студентів медичного факультету **69**

22. ***ПОЛЯК Марина Григорівна, ЗЕЛЕНСЬКА Лідія Володимирівна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **72**

23. ***ЗАХАРІЯ Віталій Іванович, БІЛЯР Олександра Олександрівна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **74**

24. ***РАТУШНА Світлана Вячеславівна, ПАРИЦЬКА Інеса Олегівна.*** Мотивація навчальної діяльності студентів шляхом використання інтерактивних технологій **76**

25. ***МЕЛЬНИЧУК Любов Василівна, ДМИТЕРКО Ольга Іванівна.*** Формування мотивації у студентів медичних закладів освіти до покращення якості навчання **78**

26. ***СТРАЖНІКОВА Марія Миколаївна, КЛИМОВИЧ Василина Михайлівна.*** Формування мотивації до навчання при вивченні дисципліни «анатомія людини» у здобувачів освіти **80**

27. ***ЗАХАРІЯ Віталій Іванович, ГАЙКО Юліанна Олегівна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **83**

28. ***НОВИЦЬКА-УСЕНКО Людмила Василівна, ПОСТОВОЙ*** **85**

В'ячеслав Володимирович. Концепція безперервної профільної освіти як основа формування вибору майбутньої професії

29. ***НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна, ДЕЯК Мирослава Василівна.*** Формування мотивації студентів до навчання у вищих навчальних закладах **87**

30. ***ТРОЦ Віта Миколаївна, ТРОЦ Антон Олегович.*** Особливості формування мотивації до навчання у здобувачів освіти під час дистанційного навчання **89**

31. ***СТРОКАНЬ Валентина Іванівна, ГРИБ Габрієла Валентинівна, ФОКА Аделіна Михайлівна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти в галузі медицини **90**

32. ***ПІЛЬГУЙ Володимир Павлович, ЩУР Юлія Романівна.*** Особливості формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **92**

33. ***ЛЯШЕНКО Наталія Юріївна, КАШУБІНА Марія Віталіївна.*** Фундаментальна та фахова підготовка як фактор професійного спрямування здобувачів освіти при вивченні природничо-наукових дисциплін **94**

34. ***ANTONIUK Lydia, CHUPIL Natalia, OSHEIKO Sophia, GEL Yulia.*** Positive motivation to learn - a step to professional success **101**

35. ***ЛИСА Оксана Миколаївна, ЛИБЮК Катерина-Іванна Валеріївна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **103**

36. ***БІДНА Іліанна Василівна, БІЛИК Ангеліна Сергіївна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти Чернівецького медичного фахового коледжу з внутрішньої медицини **105**

37. ***БЕРЕЗОВСЬКА Ніна Орестівна, ХАРИТОНОВА Таїсія Юріївна.*** Formation of motivation to study in students **108**

38. ***БАНЯС Тетяна Василівна, МОСТОВИЙ Степан Русланович.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти **110**

39. ***ДИМИТРЮК Володимир Миколайович, ГЛЕВИЧ Тетяна Валеріївна.*** Мотивація до навчання у студентів фахової передвищої освіти: причини спадання та шляхи формування **112**

III. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

40. ***СТРИЖАКОВСЬКА Ольга Степанівна, АНТОНЮК Тетяна Миколаївна, АНТИМЕНЮК Даниїл Олександрович.*** Студентське самоврядування як фактор оптимізації у внутрішній системі забезпечення якості освіти **115**

41. ***НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна, МЕЛЬНИК Христина Василівна.*** Роль органів студентського самоврядування в **117**

освітньому процесі вищого навчального закладу
42. ***ЄМЕЦЬ Анжеліка Вікторівна, БОЧАРОВА Єва Михайлівна.*** Роль студентського самоврядування в системі забезпечення якості освіти **119**
43. ***ГУПАЛО Наталя Володимирівна, ЧЕРЕДНИЧЕНКО Віталій Віталійович.*** Формування навичок самоврядування, соціальної активності в процесі практичної громадянської діяльності студентів **124**
44. ***ШКУРАШІВСЬКА Світлана Василівна, ПИЛИПЕЦЬ Олександра Василівна.*** Роль студентського самоврядування в системі забезпечення якості освіти **126**
45. ***ПОЗІГУН Світлана Миколаївна, МИРОШНИЧЕНКО Анастасія Василівна.*** Роль студентського самоврядування в системі забезпечення якості освіти **128**
46. ***СОЛОНИНА Дмитро Олександрович, ФЕДОРЕНКО Андрій Володимирович.*** Основні завдання студентського самоврядування **130**
47. ***БІЛОБРАМ Оксана Миронівна.*** Студентське самоврядування – один з важливих критеріїв забезпечення якості вищої освіти **132**
48. ***ЧЕМІСОВА Тетяна Сергіївна, СИНЕНКО Олена Анатоліївна.*** Студентська молодь як важливий чинник волонтерства **134**
49. ***БАРВІНОК Мар'яна Вікторівна, БЛАЖКО Христина Василівна.*** Роль студентського самоврядування здобувачів Чернівецького медичного фахового коледжу в системі забезпечення якості освіти **137**

IV. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

50. ***ГРИНКЕВИЧ Людмила Георгіївна, ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна.*** Академічна мобільність як елемент інтеграції України до європейського простору вищої освіти **141**
51. ***ЧЕТВЕРТАК Тетяна Юріївна, ВІЛЬХОВА Анастасія Олександрівна.*** Дотримання принципів академічної доброчесності при використанні технології веб-квестів на практичних заняттях з медичної хімії **143**
52. ***БУЛЬБУК Олександр Іванович, ШУЛЕПА Світлана Георгіївна, ГЛОВ'ЯК Віталій Григорович, ГВОЗДЕЦЬКА Галина Сергіївна, САВЧУК Арсен Русланович.*** Академічна доброчесність – шлях у професійне майбутнє **144**
53. ***КУДРЯВЦЕВА Тетяна Олексіївна, ЧУМАК Олена Іванівна, ШЕРЕМЕТ Олег.*** Деякі інструменти дослідження здоров'я студентів **146**
54. ***КРАВЧУК Наталія Дмитрівна.*** Академічна доброчесність – необхідна складова якісної освіти **148**

55. ***ПРОКОПЕНКО Вікторія Вікторівна, ГОНЧАРЕНКО Наталія Іванівна, ЛЕВЧЕНКО Богдана Вікторівна.*** Реалізація принципів академічної доброчесності у фаховому медико-фармацевтичному коледжі Полтавського державного медичного університету **150**

56. ***БОЖКО Ірина Георгіївна, КЛАКОВА Антоніна Вікторівна.*** Дотримання принципів академічної доброчесності у коледжанській спільноті **153**

57. ***ГИРЯ Марина Павлівна, ЗАБЛУДА Анастасія Олександрівна.*** Досвід впровадження принципів академічної доброчесності серед стейкхолдерів у вищому міжнародному медичному закладі **156**

58. ***БЕРЕЗОВСЬКА Ніна Орестівна, ТОДОЩУК Анастасія Вячеславівна.*** Огляд причин розповсюдження академічної недоброчесності серед здобувачів освіти **159**

V. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

59. ***СЕМЕНЮК Микола Степанович, РАФАЛ Анастасія Михайлівна.*** Лідерство у студентському колективі **162**

60. ***ЧОРНА Надія Миколаївна, ДУДІР Надія Миколаївна.*** Особливості формування лідерських якостей здобувачів освіти **164**

61. ***НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна, НЕЧИТАЙЛО Наталія Олександрівна.*** Особливості розвитку лідерських якостей студентів у вищих навчальних закладах **166**

62. ***НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна, КУШЛА Мар`яна Богданівна.*** Особливості формування лідерських якостей здобувачів освіти **168**

63. ***КРИВОВ'ЯЗ Оксана Степанівна, СКРИПНЮК Юлія Василівна.*** Особливості формування лідерських якостей студентів ЗВО медичного спрямування **170**

64. ***АПРІУТЕС Світлана Вікторівна, ШКРІБЛЯК Вікторія Василівна.*** Лідерство і лідерські якості здобувачів освіти **172**

65. ***КРЕСАН Ольга Дмитрівна.*** Формування лідерських якостей у студентів сучасного ВНЗ **174**

66. ***УКРАЇНЕЦЬ Людмила Петрівна, ЦИПИЩУК Ольга Володимирівна.*** Особливості формування лідерських якостей здобувачів освіти у Чернівецькому медичному фаховому коледжі **177**

67. ***КАГЛЮК Олена Сергіївна, ГОЛБАН Вікторія Геннадіївна.*** Лідерство як один із аспектів процесу рольової диференціації у здобувачів освіти **179**

68. ***МАТВІЄНКО Світлана Іванівна, БОНДАРЕВА Анна Валеріївна.*** Формування комунікативних умінь у дітей як важливий аспект **181**

розвитку лідерських якостей
69. ***ПОЛІОН Микита Юрійович, ЛАВРУЩЕНКО Дар'я Вікторівна.*** **183**
Необхідність формування лідерських якостей у студентів вищих медичних закладів освіти як важливих компетенцій для професіоналів медичної сфери
70. ***ШВАГА Людмила Юріївна, БАЛАН Вікторія Валентинівна.*** **185**
Формування лідерських якостей у здобувачів освіти засобами гурткової роботи
71. ***ТРІСКА Світлана Ярославівна, КЛАКОВА Антоніна Вікторівна, БАБЮК Єлизавета Богданівна.*** **189**
Особливості формування лідерських якостей здобувачів освіти

І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

БРЕНДИНГОВА СТРАТЕГІЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

КУЗИК Фрозіна Василівна,
к.мед.н.
kuzyk67@ukr.net
ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна,
студентка
denezhko.alona.mf2@bsmu.edu.ua
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

У рамках процесу входження України у європейський простір фахової передвищої освіти виникає потреба підвищення конкурентоспроможності вітчизняних закладів освіти. Концепція брендингу зарекомендувала себе як перспективний та інноваційний засіб посилення позицій іміджу ЗФПО, що залежить зокрема від створення маркетингової стратегії, застосування інструментів брендингу у соціальних мережах, використання таргетованої реклами. Однак на практиці виникає багато запитань з розвитком методології брендингу, вдосконаленням стратегій, відчувається дефіцит практичного досвіду в розробці освітніх брендів, що потребує нових підходів, моделей та інструментів. Тому постановка проблеми дослідження брендингової стратегії в забезпеченні конкурентоспроможності ЗВО є актуальною.

Метою є обґрунтувати доцільність використання політики бренду закладу вищої освіти за допомогою інструментів соціального маркетингу, таргету, візуального контенту в забезпеченні конкурентоспроможності та в профорієнтаційній роботі.

Велика кількість різноманітних закладів освіти, освітніх послуг, невпевненість споживача в перевагах одних над іншими роблять концепцію

брендингу особливо важливою. Оскільки вона надає максимум інформації про якість і асортимент освітніх послуг; створює стійкі, довгострокові, позитивні відносини із стейкголдерами; відображає систему цінностей, традицій та норм закладу освіти. Тому правильне розроблення і застосування концепції брендингу – одне з важливих стратегічних завдань для керівника ЗФПО.

Ця практика досить успішно впроваджена в Чернівецькому медичному фаховому коледжі. і включає в себе різновекторний підхід. Концепція брендингу коледжу формувалася й удосконалювалася впродовж декількох років. Зазнавши трансформацій, зараз основою стратегічного менеджменту коледжу щодо механізмів та політики бренду є, використання маркетингових комунікацій, які охоплюють офіційний веб-сайт, соціальні мережі Facebook та Instagram, месенджери Viber та Telegram. Ефективність стратегії управління брендом визначається за такими критеріями: впізнаваність закладу освіти, відсоток залученості та охоплення аудиторії.

Результати анонімного опитування здобувачів освіти коледжу демонструють, 73% здобувачів зазначили, що дізналися про ЗФПО за допомогою інструментів таргетованої реклами. Отже, абітурієнти при виборі закладу освіти орієнтуються на його імідж і популярність. Разом з тим 98% студентів вказали, що отримують інформацію про новини освітнього процесу з соціальних мереж, тож вони виступають в якості брендингового інструменту.

Отже, можна зробити висновок, що використання політики бренду закладу фахової передвищої освіти за допомогою інструментів соціального маркетингу, таргету, візуального контенту відіграє важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності ЗФПО створює особливий підхід до профорієнтаційної роботи та відбору абітурієнтів.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

БОЙЧУК Тетяна Іванівна,
к.мед.н.
tetyanaboychuk1@gmail.com,
ГОРОХОВ Олександр Ілліч,
викладач
ФЕДАК Сергій Вікторович,
студент
tetyanaboychuk1@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

В умовах сьогодення ринок праці вимагає від закладів фахової передвищої освіти підготовку компетентних, конкурентоспроможних висококваліфікованих, професійно мобільних, мотивованих фахівців, які не тільки володіють спеціальними компетентностями та засвоїли відповідні результати навчання, а є фахівцями-універсалами, що здатні вирішувати значний ряд найрізноманітніших проблем та мають широкий спектр загальних компетентностей. Підготувати такого фахівця-професіонала непросто: крім сумлінного вивчення загальних та спеціальних дисциплін з обраної освітньої програми, необхідно переконати у важливості паралельного вивчення іноземних мов, психології, інформаційних технологій, які наразі є актуальними у будь-якій професії. Та й ми, студенти, зараз «інші» – для нашого покоління, яке здобуває фахову передвищу освіту, традиційні методи навчання здебільшого непривабливі, ми не читаємо друкованих джерел, не уявляємо життя без інтернету і майже з народження маємо сторінки у соцмережах. Поки інші покоління обговорюють «технології майбутнього», для нашого покоління «майбутнє» вже настало. Ми не заблукаємо на місцевості, тому що є навігатор, ми не будемо нерозумними і знайдемо відповідь на будь-яке запитання, бо звернемося до Google, ми надамо перевагу опосередкованому – віртуальному

тестуванню чи співбесіді, аніж безпосередньому – наживо. Самого викладача на занятті нам уже замало, просто переписати чи законспектувати – для нас «пройдений етап». Інформаційні та комунікаційні технології у всьому світі визнані ключовими технологіями XXI століття, що найближчими десятиріччями стануть основними двигунами науково-технічного прогресу, а методи навчання, що використовуються, зводяться до інтерактивних. Сучасними світовими тенденціями інформатизації освіти є створення єдиного освітнього простору; активне впровадження нових методів навчання; синтез методів традиційного та дистанційного навчання, створення системи випереджальної освіти, розробка викладачами нових інформаційних технологій навчання, формування системи безперервного, постійного навчання. Навіть викладачам, які вже мають чималий стаж традиційного, класичного стилю навчання, доводиться вчитися разом з нами, своїми студентами, новим онлайн технологіям, новим методам навчання та критеріям оцінювання. Для реалізації актуальних вимог сьогоденної фахової передвищої освіти повинні перманентно впроваджуватись інноваційні методи навчання, які дозволять сформулювати проблему й отримати досвід її вирішення. Інтерактивне навчання – це перш за все діалогове навчання, у ході якого здійснюється взаємодія викладача-наставника та студента. Застосування нових технологій навчання дає змогу формувати і soft skills, а саме: комунікативні навички, презентаційні уміння, інтерактивні уміння, що дають змогу ефективно взаємодіяти і приймати колективні рішення, експертні уміння та навички; уміння самостійно розв’язувати ситуаційні проблеми. Крім методів навчання, в освітніх програмах необхідно оновлювати і самі дисципліни: наприклад, сучасному медику замало вже просто курсу з внутрішньої медицини чи з хірургії. Саме тому, формуючи освітню програму «Сестринська справа» в нашому ЗФПО, до професійних навчальних дисциплін були включені «Медицина залежностей», «Психологія спілкування. Конфліктологія», що є актуальним саме нині. Це не дань моді, це – необхідність. Проте, яким би «модним» не був той чи інший метод, у процесі навчання найбільш доцільне використання тих методів, що розвивають у

здобувачів бажання до творчої, креативної, продуктивної праці. Прагнення до активних дій, досягнення успіхів у професійній діяльності мотивують власну поведінку, що дає змогу відпрацьовувати її моделі в різних ситуаціях. Важливим і актуальним залишається й індивідуальний підхід до кожного студента.

Випускники закладів ЗФПО повинні бути готовими до професійної діяльності «бінарного характеру», тобто фахівець повинен добре орієнтуватись у галузі професійних знань та бути підготовленим проявляти лідерські якості та управлінську діяльність. Таке завдання передбачає високе розумове, емоційне, вольове напруження, і тому майбутньому фахівцю слід психологічно бути підготовленим вже з студентських років.

ЦИФРОВА АДЖЕНДА В ОСВІТІ – ВИКЛИКИ ТА ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ

НОВИЦЬКА Ірина Олександрівна,
к.мед.н
novitskaja.ira@ukr.net
БЕДИК Ніна Миколаївна,
викладач
bedik.nina@ukr.net
ТРЕТ'ЯК Надія Миколаївна,
студентка
oncopatology13@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Реформування освіти у світі, зокрема в Україні, стан задоволення освітньо-професійною діяльністю всіх учасників освітнього процесу зумовлені не тільки переліком професійних компетентностей, але й вмінням адаптуватися до мінливих умов сьогодення, потреб суспільства та ринку праці.

На наш погляд, розвиток цифрових компетенцій та навичок відбувається непослідовно та хаотично, і окремо від масової формальної (академічної) освіти – тобто «за нагальної потреби». Опанувати «тут і тепер» цифрову грамотність достатньо складно. До прикладу, ніякі двотижневі курси удосконалення цифрової грамотності не вирішують таку глобальну проблему, особливо, якщо вони платні. Водночас зауважимо, що існує пряма залежність між якістю впровадження цифровізації освіти у вищій школі та якістю попередньо набутих шкільних знань з комп'ютерної й цифрової грамотності, які не є кросплатформовими; дефіциту фінансування та технічного забезпечення цифровізації, кадрів з рутинного навчання студентів та викладацького складу для повноцінного розвитку цифрової грамотності та цифровізації в цілому; невизначеністю щодо захисту персональних даних та кібер-безпеки; відсутності сучасної техніки (і навіть комп'ютера) чи швидкісного Інтернету в деяких географічних регіонах тощо.

Швидкий розвиток цифрових технологій робить цифрові навички ключовими серед інших навичок. Так, цифровізація та кросплатформовість – є головними трендами на ринку праці. Володіння навичками роботи із цифровими технологіями є пріоритетними та необхідними для більшості спеціалізацій та задоволення потреб роботодавця.

Відповідно до Національної політики України та вимог часу з розвитку комп'ютерної та інформаційної грамотності населення та, зокрема освітньої спільноти, одним із основних пріоритетів є створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій з формування всебічно розвиненої особистості; створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля; забезпечення доступу до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності.

Інформаційна грамотність – сучасний світовий тренд, оскільки технології змінюють не тільки стиль життя та спосіб діяльності, але й дизайн мислення та

комунікативних навичок. Отже, здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, оволодіння необхідними знаннями в галузі інформаційних та цифрових технологій, що застосовуються у професійній діяльності, вміння їх застосовувати для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел – це теперішні вимоги часу. Слід зауважити, що у Стандарті вищої освіти (наказ МОЗ №1344) чітко прописані вимоги до освітньої програми, зокрема перелік компетентностей, але жодного слова про цифровізацію освітнього процесу немає.

Багато питань виникло в XXI ст. щодо традиційних методів навчання в медичній освіті, адже вони не завжди забезпечують мету та результати навчання, особливо в умовах кризи медичної та освітньої галузі. Особистісно- та проблемно-орієнтоване навчання, цифровізація освітнього процесу та інформаційного простору – нові важливі і перспективні напрямки освіти. Інформаційний досвід з публікацій щодо інноваційного навчання та застосування цифрових технологій постійно зростає, а законодавча база в сфері освіти – постійно оновлюється, відповідно до світових прогресивних вимог системи освіти нового покоління. Covid-19 для багатьох освітян та студентів відкрив унікальну можливість пришвидшити цифровізацію та модернізувати освітній простір й середовище, яке, слід зауважити, підходить більшості сучасних студентів.

Тому постають ключові питання сучасної освіти, зокрема медичної:

1. Яке місце займає інформатизація та цифровізація в медицині, зокрема в медсестринстві?

2. Які відмінності між інформатизацією та цифровізацією?

3. Які основні компоненти, завдання, принципи та інструменти цифровізації освіти в медицині, зокрема в медсестринстві?

4. Яка роль викладача та методологічні вимоги цифровізації медичної освіти та шляхи реалізації й впровадження в освітній процес?

Інформатизація освіти (надалі – ІО) – це створення і використання інформаційних технологій для підвищення ефективності видів діяльності, що

здійснюються в системі освіти. Основне завдання ІО – впливати на види діяльності так, щоб досягати поставлених цілей із меншими затратами ресурсів (часових, матеріальних, фінансових тощо). Вона пов'язана з розробкою матеріально-технічної бази та з підготовкою навчально-методичного комплексу нового покоління, тобто з розвитком безпечного інформаційно-освітнього середовища.

Цифровізація – одна з визначальних тенденцій розвитку людської цивілізації, яка формує більш інклюзивне суспільство та кращі механізми управління, розширює доступ до охорони здоров'я, освіти та ін. галузей, підвищує якість та охоплення послуг, розширює спосіб співпраці людей, а також до прикладу, дає змогу скористатися більшим розмаїттям товарів та послуг за нижчими цінами.

Цифровізація – це більш високий рівень інформаційної системи, і одним із компонентів її структури є інформатизація.

Отже, головними відмінностями цифровізації, як цифрової системи інформації, від інформатизації є:

- єдиний інформаційний простір;

- незалежність роботи системи;

- «володіння» аналітичними та прогностичними функціями (за певними критеріями може робити вибір самостійно);

- самостійність щодо аналізу завдання (але якщо їх задав користувач).

За цифровізацією – майбутнє освіти, і не лише через пандемію

(А.Селецький). Основними завданнями цифровізації та цифрової трансформації освіти і науки в Україні, відповідно до Концепції Міністерства цифрової трансформації**:**

1) модернізація інформаційно-аналітичної системи вищої освіти;

2) запровадження Національного онлайн-опитування студентів і Єдиної електронної системи конкурсного державного фінансування наукових досліджень і розробок закладів вищої освіти;

3) запуск і удосконалення цифрових рішень освітніх вимірювань навчальних досягнень;

4) цифрова інформатизація для організації навчання в закладах вищої освіти для забезпечення безперервності освітнього процесу за допомогою технологій дистанційного навчання, розробки та запуску електронних систем управління навчанням.

21 січня 2020 року Міністерство цифрової трансформації запустило Національну онлайн-платформу з цифрової грамотності, на якій навчання безкоштовне.

З розвитком технологій з'являються нові складні пристосування – важливість пристроїв-помічників та оптимізаторів постійно зростає.

Комунікаційні гаджети – це категорія електронних пристроїв, яка відіграє найбільше значення в нашому житті. Пандемія Covid-19 тільки «оголила» проблему та довела важливість й доцільність цифрових технологій для освітньої діяльності, та розвитку професійних цифрових компетентностей в умовах змішаного чи дистанційного навчання.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (Закон України Про вищу освіту, 2017). Але, саме пандемія закцентувала на переваги і недоліки застосування цифрових технологій в освітній діяльності, зокрема в дистанційній комунікації.

Ноутбук, планшет, смартфон – основні мобільні пристрої, які знає дитина, майже після народження. *Viber*, WhatsApp, *YouTube*, *Telegram*, *Facebook*, Instagram – сервіси, без яких сучасна людина не може уявити собі життя. Платформи, що реалізують філософію соціального конструктивізму та забезпечують feedback між викладачем та студентом: Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище), Zoom (для проведення онлайн-занять та відеоконференцій), Google Meet (сервіс відеотелефонного

зв'язку) та ін. Студенти сучасного освітнього простору швидко «трансформуються», знаходять та обмінюються інформацією, краще адаптуються до освітніх вимог та інформаційного простору, ніж це було 10 років потому. Отже, надзвичайно важливим є ліквідація цифрової «нерівності», щоб траєкторії всіх учасників освітнього процесу були «паралельними», разом із революцією цифрової освіти.

Електронне або дистанційне навчання, має пріоритет в освітньому просторі, зокрема Moodle, Zoom, Google Meet – як система відеокомунікацій під час карантину.

Дистанційне навчання – це не цифрова освіта, якої можна досягти за допомогою незначних змін чи застосування нових інструментів дистанційного середовища. Багато викладачів вважають, що забезпечення здобувачів відеоматеріалами, презентаціями – це і є цифровою трансформацією. Але між дистанційним навчанням та цифровою освітою є ключові значні відмінності.

Дистанційне навчання – це зміни, удосконалення та розширення власне особистого курсу за допомогою ресурсів з Інтернету (наприклад, відео, виступи на конференціях). Щодо цифрової освіти – це амбітна і складна мета – повне «перезавантаження» освітнього процесу, перегляд та переосмислення контенту і методів взаємодії зі студентами й колегами для більшої гнучкості та інтеграції у цифрову освіту.

Освіта – це не тільки трансляція та відтворення знань, але й засіб формування розширеного світогляду. Адже удосконалення саме практики потребує перевірки власної теоретичної гіпотези щодо окремої інформації (теми), досвіду чи висновків на основі доказової медицини та медсестринства. Досягнення професіоналізму – це справа поступова та послідовна. Можна володіти теоретичними знаннями, але не бути фахівцем, можна багато що вміти, але при цьому не бути професіоналом.

Роль в цифровій-освіті «цифровізованого»-викладача важко переоцінити. Як розробник міждисциплінарних навчальних програм, викладач постійно повинен підвищувати якість і поглиблювати зміст власної фахової підготовки.

На основі системи наукових знань і практичних навичок він має визначати зміст, обсяг і послідовність навчання, вибирати контент, характер і ступінь інтеграції знань із різних гностичних полів, добирати методи, методики та стратегії, які забезпечують найбільш очікуваний педагогічний результат (особливо в умовах дистанційного навчання). Адже важливо навчити студента вчитися, а не просто отримувати бали (оцінку).

Цифрові технології – це життя в «віртуальному середовищі», а не тільки інструмент для навчання в зручний час. За допомогою цифрових технологій (за умови володіння ними), можна здійснювати безперервний професійний розвиток та проєктувати освітню та професійну траєкторію.

З погляду на світові тенденції розвитку інформатизації та цифровізації в освіті, зокрема в медицині, задля досягнення конкурентоспроможності, професіоналізму та адаптивності фахівця до мінливих умов професійної діяльності, в освіті постійно коригується тактика та стратегія освітнього процесу, зокрема в закладах фахової передвищої та вищої освіти. Адже, однією з найважливіших характеристик якості освіти є – здатність формувати професіоналів у своєму власному безпечному інформаційному освітньому середовищі, у процесі набуття широкого спектру навичок та компетенцій, та розвивати якості щодо навчання вчитись упродовж усього життя.

За умов сьогодення дефініція «професіоналізм» наближується до поняття «компетентність». На наш погляд, «професіоналізм» – це поняття більш глибинне, і потребує постійного розвитку та вдосконалення. Володіння інформаційними та цифровими технологіями може забезпечити професіоналу особливу унікальність у різних сферах: вивчення мови та новітніх технологій; пошук, аналіз та обмін інформацією світового досвіду; робота з наукометричними базами; додаткова освіта тощо.

Компетентнісне навчання відбувається наскрізно через всі рівні сучасної освіти, і може застосовуватися у багатьох контекстах та в різних комбінаціях. Вони переплітаються та поєднуються: розвиваючи компетентності, важливі для однієї життєвої сфери, одночасно розвиваються й пріоритетні для іншої.

Отже, компетентність цифровізації, як ключовий компонент співпраці та здорового професійного середовища, вимагає добре розвиненого набору Soft skills цифрової грамотності: інформаційна грамотність та робота з даними, комунікація та взаємодія, цифровий контент, безпека, вирішення проблем, тайм-менеджмент та ін. Використання елементів цифровізації освіти у медичній галузі сприяє створенню науково-методичної бази для підвищення професійної компетентності фахівців, зокрема і під час післядипломного навчання.

Для забезпечення цифрової грамотності, Google як найпотужніша пошукова система у Всесвітній мережі Інтернет, пропонує безліч інструментів, які можна ефективно застосовувати під час освітньої діяльності.

Google Workspace for Education – це набір інструментів та сервісів Google, розроблених спеціально для навчальних закладів та організацій, які займаються «домашнім» навчанням. Він призначений для ефективної спільної роботи, зручності процесу викладання та безпеки всіх учасників. Доступні різні варіанти Google Workspace for Education, серед яких можна вибрати той, який найкраще підходить навчальному закладу. Основні інструменти: Gmail, Currents, Google Class, Google Календар, Google Cloud Search, Контакти Google, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації, Google Форми, Google Диск, Google Chat і Google Meet, Google Jamboard, Google Keep, Google Сайти, Google Завдання тощо.

Цей набір інструментів хмарного рішення, засобів комунікації та співпраці дозволить здобувачам та викладацькому складу працювати та навчатися разом, підвищить ефективність освітнього процесу, причому у будь-якій точці планети.

Застосування ігрових інструментів, коротко «гейміфікація» - це застосування ігрових інструментів та методик у неігрових цілях – головний освітній тренд у світі. Ігри-симуляції, за допомогою цифрових інструментів широко застосовують в медицині (зокрема, SICKO, Surgical Improvement of

Clinical Knowledge Ops). Цифрова освіта – «edutainment» – поєднання розваг і навчання. Але це тема наших наступних досліджень.

Отже, в умовах реформування освіти та медицини в Україні, зокрема формування нової генерації бакалаврів медсестринства, актуальною стратегією закладу і критерієм його інноваційності, є не тільки надання знань, але й розвиток широкого спектру компетентностей із застосуванням різних інструментів, а саме, шляхом імплементації та удосконалення цифрової освіти. Моніторинг внутрішнього забезпечення якості освіти, управління, перегляд та індивідуальні підходи щодо методів навчання в умовах реальної автономії закладу, модернізація освітнього безпечного цифрового середовища, генерує мотивацію до навчання та покращує результати здобувачів, стимулює професійну майстерність викладачів, - як основи створення ефективної системи безперервної освіти. А щодо дистанційної форми освіти, то на наш погляд, потрібно готуватись не до відновлення звичайного формату наскрізної освіти, а до принципово нового дизайну та організації освітньої діяльності, з неймовірною кількість цифрових інструментів. І у цьому може допомогти саме цифровізація та трансформація цифрової освіти і науки в Україні.

Тому ми сподіваємось, що на рівні держави покращиться фінансування цифрової освіти, відповідно до плану заходів щодо реалізації концепції розвитку та трансформації освіти до 2027 року.

ДОСЛІДНИЦЬКІ ВМІННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ШРЕСТХА Марія Юріївна,
асистент
m.sherstha@khimu.edu.ua
ТОВСТУХА Ігор Андрійович,
студент
igorandreevich8@gmail.com
Харківський міжнародний
медичний університет
м. Харків, Україна

За ствердженням науковців, підготовка майбутніх лікарів у напряму формування готовності до науково-дослідної діяльності має забезпечуватися з першого року навчання в університеті (А. Кудря, Л. Бабінець, Ю. Карпенко та ін.). Вивчення навчальної дисципліни «Гістологія, цитологія та ембріологія» сприяє опануванню студентами методів сучасних досліджень, проведенню експерименту, роботі з науковою літературою, формуванню мотивації до безперервного вдосконалення знань.

Як відомо, світловий мікроскоп є основним лабораторним робочим інструментом на лабораторних заняттях із цієї дисципліни, але швидкий розвиток комп'ютерних технологій і програмного забезпечення, поява цифрових мікроскопічних камер високої роздільної здатності, забезпечує можливість створення та використання віртуальних курсів. Застосування онлайн платформи «віртуальний мікроскоп» Histology Guide (http://histologyguide.com) дозволило оптимізувати методику проведення лабораторних занять, оскільки викладач і студенти одночасно бачать й обговорюють зображення та схеми, що проектуються на екрані.

Перевагами застосування інтерактивного віртуального мікроскопу є такі: відчуття масштабу та пропорцій, що не досягається при використанні текстової інформації; можливість використовувати будь-який комп'ютер; кооперативне

навчання (зображення розглядається та описується парами, трійками студентів); можливість самостійного вивчення об’єкту.

Результати анкетування, яке проводилося членами студентського гуртка, дали змогу порівняти думки здобувачів освіти, які використовували на лабораторних заняттях тільки віртуальний мікроскоп (група А) і тільки традиційний світловий мікроскоп для гістологічних досліджень (група В). Також, усі здобувачі освіти з групи В ознайомилися з методикою роботи віртуального мікроскопу, після чого заповнили анкети.

Отже, усі учасники дослідження з групи А стверджували, що «воліють використовувати тільки віртуальний мікроскоп на лабораторних заняттях із гістології, цитології та ембріології», тільки 10% студентів із групи В зазначили, що «світлова мікроскопія цілком задовольняє їхні потреби». Статистичний аналіз показав, що студенти групи А надають перевагу саме цьому методу дослідження, на відміну від тих, які тільки ознайомилися з методикою використання віртуального мікроскопу, але не використовували його в процесі навчання. При цьому, студенти з групи А висловлювали думку про те, що повинні отримати досвід використання світлового мікроскопу, оскільки «це є ключем до проведення поточних аналізів в лабораторії».

Таким чином, безперечно, віртуальна мікроскопія має певні переваги при вивчення фундаментальних дисциплін майбутніми лікарями, але слід зазначити, що комп'ютеризовані слайди завжди ідеально пофарбовані, відібрані та комбіновані належним чином, що може відрізнятися від реальних гістологічних препаратів. Тому, на лабораторних заняттях важливо вміло комбінувати сучасний і традиційний підходи до вивчення навчальної дисципліни «Гістологія, цитологія та ембріологія»; залучати здобувачів вищої освіти до науково-дослідної діяльності; розвивати інтерес до предмета; стимулювати до практичної діяльності, до пошуку оптимальних рішень.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

АВДІКОВСЬКА Людмила Манолiївна,
методист
avdikovska@ukr.net
ПЛАЧИНТА Анастасія Георгіївна,
студентка
plachyntyk@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Тема цифровізації у сфері освіти є однією з найактуальніших, оскільки цифрові технології охоплюють усі сфери діяльності суспільства. Передусім це спричинене різноманіттям джерел черпання знань, можливістю доступу до інформаційних джерел, розвитком професійних освітніх мереж, потребою навчатися впродовж життя, а також розвитком інноваційних підходів до самоосвіти.

Цифрові технології впливають на освітній процес, підвищуючи його прозорість, забезпечують більш ефективну взаємодію його учасників, задають нові орієнтири та виклики.

Широкомасштабна цифровізація освіти почалася під час пандемії COVID-19 після запровадження дистанційного навчання.

Для забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання заклади освіти використовують навчальні платформ за власним вибором (Moodle, CenturyTech, ClassDojo тощо). Це дозволяє викладачам розмістити і систематизувати навчальні матеріали, здійснювати оцінювання, спілкування, зворотній зв’язок.

Цифрові технології дозволяють використовувати в освітньому процесі електронні підручники та словники, матеріали освітніх онлайн-платформ, відео- та аудіоматеріали, надають здобувачам та батькам доступ до

оцифрованих освітніх програм, навчальних планів, силабусів, розкладу, а також оцінок у е-щоденнику.

Для налагодження безпосереднього зв'язку викладача зі здобувачами досить успішно використовується програма Google Meet, що дозволяє проводити відеозустрічі, онлайн-заняття без обмежень у часі. Викладач має можливість демонструвати навчальні матеріали під час занять і навіть надати доступ до свого екрану. Для миттєвого обміну повідомленнями, відео- й аудіозв'язку використовується програмне забезпечення Hangouts Meet, Microsoft Teams, Skype, Zoom, Viber, Telegram тощо.

В інтернеті доступні досить багато відеороликів, які можна використати як допоміжний дидактичний матеріал для розкриття навчальних тем, зокрема канал Міністерства освіти України, курси платформ Prometheus, EdEra та інші джерела.

Для здійснення контролю знань, що є невід'ємною і важливою частиною процесу навчання, широко застосовують Google Форми, платформи Online Test Pad, Classtime, Kahoot, освітній онлайн-портал «На Урок» тощо. Цифрові технологій дозволяють викладачу контролювати практичну ефективність освітнього процесу, якість засвоєного матеріалу, час, витрачений студентом на вирішення будь-яких завдань, рівень розуміння нової інформації.

Цифровізація збільшує віртуальну мобільність здобувачів, дозволяє працювати над будь-яким завданням у групі, обмінюватися поглядами та ідеями з одногрупниками та викладачем, проектувати свій життєвий шлях та досягати кращих результатів у більш короткий період часу. Кожен студент отримує всі навчальні матеріали та може обробляти їх у режимі реального часу та працювати в інтерактивному режимі. Окрім того, виділяють ще один позитивний аспект, а саме економію часу.

Переваги цифрової трансформації освіти очевидні. Зокрема, це забезпечення сприятливих умов для:

– розвитку умінь навчатися самостійно, виокремлювати найбільш цінний матеріал для саморозвитку;

– формування мобільності особистості, умінь швидко адаптуватися до умов, що змінюються непередбачувано і стрімко;

– посилення мотивації до самоосвіти та саморозвитку;

– охоплення різноманітної аудиторії (контент стає персоналізованим);

– побудови індивідуальної освітньої траєкторії;

– навчання у найбільш зручних умовах – комфортному темпі, але з оптимальним використанням часу, виокремленого для виконання певних завдань.

Сьогодні цифровізація постає як ключовий фактор удосконалення системи освіти. Завдяки цифровізації освітній процес стає більш персоналізованим, доступним і гнучким. Окрім безпосереднього впливу на ефективність навчального процесу, діджиталізація надає ланцюг непрямих переваг, зокрема оптимальне використання часу та комфортні умови для самонавчання.

ТЕХНОЛОГІЇ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ПРОКОПЕНКО Наталія Павлівна,
викладач економічних дисциплін
super_nataly_krrog@ukr.net
КРАНТОВ Юрій В'ячеславович,
студент
krantovora211@attknu.com.ua
ВСП «Автотранспортний фаховий коледж
Криворізького національного університету»
м. Кривий Ріг, Україна

Мабуть, вам неодноразово на очі потрапляли графічні піксельні коди, які розміщують на рекламних буклетах, у транспорті, на вітринах чи у супермаркетах. А чи знаєте, що такі зображення надають безліч можливостей, у тому числі у навчальному процесі?

Якщо ви цікавитесь сучасними технологіями та намагаєтесь максимально залучати їх у освітній процес, то QR-коди можуть бути змістовним доповненням ваших занять.

QR-код – це графічне зображення, в якому зашифрована певна інформація, посилання на сайт чи окрему його сторінку. Такі графічні позначки є вдосконаленням лінійних штрих-кодів. Однак на відміну від них, QR-коди дозволяють отримати миттєвий доступ до будь-якої інформації з мережі Internet за допомогою смартфонів.

На відміну від штрих-коду, сканування якого можливе за допомогою тонкого лазерного променю, зчитування QR-коду відбувається за допомогою звичайної камери смартфона. Для цього на ньому має бути попередньо встановлена відповідна програма-сканер.

Сканування зображення QR-коду відбувається на кшталт розпізнавання обличчя у мережі Facebook.

Із залученням QR-кодів можна зашифровувати та отримувати швидкий доступ фактично до будь-якої інформації у мережі Internet: відео на YouTube, певної геолокації на Google картах, e-mail, посилання на сторінку профілю у соцмережах, файл, книгу тощо. У такий спосіб може бути закодовано невеличкий текст чи номер телефону, який можна «зчитати» навіть без доступу до мережі Internet.

Переваги використання QR-кодування: швидко: дозволяє отримати миттєвий доступ до закодованої інформації; зручно**:** вміщує великі об'єми відомостей у невеликому зображенні (4296 символів, а це більше, ніж 2 аркуші машинописного тексту); просто: розміщувати код можна на будь-якій рівній поверхні (аркуш, стіна, підлога тощо).

Сучасні здобувачі освіти практично не уявляють життя без смартфона. Адже з його використанням сучасними підлітками здійснюються більшість повсякденних дій: спілкування у соціальних мережах, переглядання фільмів, розваги, пошук потрібної інформації, прослуховування музики тощо. Тому

залучення технологій з використанням мобільного телефону на заняття додатково заохотити здобувачів освіти до вивчення будь-якої дисципліни.

За допомогою QR-кодів можна урізноманітнити навчальний процес наступним чином: кодування посилань на домашні завдання чи практичні роботи; проведення квесту, підказки до якого будуть зашифровані у вигляді QR-коду; організація виставки в аудиторії навчального закладу, інформацію до експонатів якої можна отримати після сканування відповідного QR-коду; розміщення кодів на підручниках у бібліотеці з посиланнями доступу до електронної версії відповідного видання.

На цьому ідеї не обмежуються! Формат використання такого кодування може бути значно різноманітнішим. Використання сервісів для створення та розпізнавання QR-кодів може надати допомогу викладачам як в аудиторній, так і в позааудиторній діяльності, сприятиме привернення уваги здобувачів освіти, їх зацікавленості, дозволить підвищити мотивацію.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЯЩИШИН Зіновій Миколайович,
к.мед.н.
zinoviy1964@i.ua
ЮРКІВ Мар'яна Ігорівна,
студентка
olga_yurkiv@yahoo.com
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

На сучасному етапі технологічна й інформаційна глобалізація диктує міжнародні стандарти та вимоги до кваліфікації фахівців і, відповідно, до національних систем підготовки кадрів. Головною метою Стратегії розвитку медичної освіти, прийнятої у 2019 р. є підвищення конкурентноспроможності

вищої медичної освіти і внаслідок цього підвищення якості надання медичних послуг.

У зв'язку з коронавірусною інфекцією очевидною перевагою кожного випускника стає інформаційна складова професійної підготовки – діджиталізація.

Діджіталізація навчання (digitalization of learning) – це навчання з використанням різноманітних дистанційних освітніх технологій. Її компонентами є: 1) онлайн-освіта, 2) електронні освітні ресурси, 3) електронний документообіг, 4) навчання за допомогою тренажерів, віртуальної реальності, 5) формування компетенцій, необхідних у цифровому світі.

Так, «діджиталізація» охорони здоров'я дає можливість вільного доступу до медичної інформації всього світу, імплементації єдиних сучасних протоколів лікування і відкриттям в області медичних досліджень і технологій. Це дозволяє вчитися, працювати і бути конкурентоспроможним фахівцем в будь-якій країні.

Впровадження нових електронних інструментів (системи e-Health) дозволило спростити заповнення медичної документації, оперативно збирати медичні дані про кожного пацієнта (електронна медична картка) і більш якісно надавати і контролювати медичну допомогу.

Виклики, перед якими опинилася система охорони здоров'я, безумовно позначились і на системі підготовки медичних кадрів. В основі формування сучасного кваліфікованого медичного фахівця покладено теоретичні знання (hard skills), отримані за роки навчання у ЗВО, прагнення до самонавчання і самовдосконалення, та особистісна адаптація до постійно і швидко мінливого сучасного світу.

Відтак, діджиталізація, максимально інтегрована в даний момент в медичну освіту і медицину, відкриває різноманітні можливості для професійного та особистісного вдосконалення і дозволяє:

- продовжити навчання студентам-медикам;

- сприяє підвищенню їх мобільності на онлайн-курсах і вебінарах;

- взаємодіяти з викладачем на відстані (проводити відеоконференції, тестуватися) за допомогою використання платформ Microsoft Teams, Zoom, Skype, Discord, Moodle, Google Meet та ін.) за розробленою програмою з визначеним робочим графіком в режимі on-line;

- за допомогою будь-якого гаджета підключеного до інтернету дивитися лекції у відеозаписі або в прямій трансляції, складати інтерактивні тести;

- запровадити нові формати на денній формі навчання, інтерактивне дистанційне заняття (life virtual), VR / AR-симуляції (Віртуальна реальність - Virtual Reality і Доповнена реальність - Augmented Reality).

Діджиталізація передбачає проведення великої роботи з оцифрування відеолекцій і відеосемінарів, майстеркласів, з розробки навчальних матеріалів, створення електронних бібліотек. Однак, має і деякі недоліки, такі як: відсутність особистого спілкування і можливість більш детальної дискусії з викладачем, особливо на клінічних дисциплінах і постійна багатогодинна робота за екраном монітора.

Відтак, на сучасному етапі діджиталізація є однією з тих тенденцій, яка з великою часткою ймовірності проявиться в найближчі два десятки років і матиме найсильніший вплив (порівняно з іншими процесами) на реальність вищої освіти, зокрема і медичної.

ЦИФРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВЩЕ – ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

ШЕНДЕРЮК Оксана Олегівна,
викладач
oksanasenderuk66gmail.com
ФАКАС Світлана Євгеніївна,
студентка
fakas879@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Все у світі постійно змінюється і всі зміни по праву вважаються невід'ємною частиною розвитку окремої людини, суспільства та навіть держави. Які ж вимоги висуває сьогодні світова спільнота? Настає час загальної цифровізації.

У навчальний процес викладачами Чернівецького медичного фахового коледжу активно впроваджуються інформаційні технології. На заняттях використовують комп'ютерні навчальні програми, комп'ютерне тестування, презентації.

Сьогодні навчання в Чернівецькому медичному фаховому коледжі практично неможливе без використання інноваційних технологій. Викладачі у відеорежимі демонструють студентам техніку проведення основних практичних навиків на муляжах (ін’єкції, реанімаційні заходи, клізми, тюбажі, промивання шлунку). Для підготовки до практичного заняття, а також з метою легшого засвоєнню певних навиків студентам надається доступ до навчальних фільмів, які студент повинен переглянути самостійно.

Викладачі циклових комісій постійно працюють у системі Moodle. Даний контент орієнтований на спільну роботу. При цьому навчання може здійснюватися як асинхронно, коли кожен студент вивчає матеріал у власному темпі, так і в режимі реального часу, організовуючи онлайн-лекції та семінари.

Moodle створює та зберігає портфоліо кожного учня: всі здані ним роботи, оцінки та коментарі викладача, повідомлення у форумі.

Крім того, у практику Чернівецького медичного фахового коледжу впроваджено та широко використовується в роботі онлайн-сервіс, розроблений спеціально для проведення вебінарів, онлайн-конференцій та дистанційного навчання – Google Meet. При використанні даної програми створюється можливість проведення конференції з групою учасників, забезпечується візуальний контакт викладача із студентами, спеціальні можливості даної програми дозволяють оптимізувати навчальний процес, розширюючи межі звичайного заняття. Крім того, платформа Google Meet дозволяє здійснювати показ слайдів презентацій на відповідну тематику заняття, тобто реалізує «живе» спілкування із студентами у віртуальному просторі.

Виходячи з вищесказаного, очевидно, що в найближчому майбутньому, вміння викладача користуватися цифровими інструментами в навчальному процесі стане обов'язковим елементом його професійної компетенції.

Таким чином, використання інформаційних технологій на заняттях – це не спосіб перекласти на плечі комп'ютера багатогранну творчу працю викладача, а лише один із засобів, що дозволяє інтенсифікувати освітній процес, активізувати пізнавальну діяльність, збільшити ефективність викладання навчальної дисципліни.

СУЧАСНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЗАКЛАДУ ОСВІТИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ

БОНДАРЕНКО Людмила Григорівна,
викладач
bondarenko@med.cc.ua
БОНДАРЕНКО Владислава Романівна,
студентка
vladislava07.02.2005@gmail.com
КЗ «Кам'янський фаховий медичний коледж» ДОР
м. Кам'янське, Україна

Глобальна інформатизація суспільства одна із домінуючих тенденцій цивілізації XXI століття. Завдяки стрімкому розвитку засобів інформаційних та комунікаційних технологій виникає нове інформаційне середовище проживання та життєдіяльності, формується інформаційне суспільство. Освіта не є виключенням в цьому процесі. Саме тому перед системою освіти, сьогодні постає нова проблема – підготувати нове покоління до самостійного прийняття рішень та відповідальної дії, до життя та професійної діяльності у високорозвиненому інформаційному середовищі. Відбувається зміна принципів, концепцій і цілей освіти. Основним критерієм ефективності використання нових інформаційних технологій у закладі освіти є вже не наявність певної кількості комп'ютерів, а створення інформаційного освітнього простору.

Поняття «інформаційне освітнє середовище» – відносно новий термін, що став останнім часом широко використовуватись, це: системно організована сукупність інформаційного, технічного, навчально-методичного забезпечення, яке нерозривно пов'язане з людиною як суб'єктом освітнього процесу; організаційно-методичні засоби, сукупність технічних і програмних засобів зберігання, оброблення, передавання інформації, що забезпечують оперативний доступ до інформації і здійснення освітніх наукових комунікацій; система, у якій на інформаційному рівні задіяні та пов'язані між собою всі учасники

освітнього процесу: адміністрація закладу – педагоги – здобувачі освіти– батьки.

Для ефективного функціонування інформаційного освітнього середовища в освітньому закладі необхідно, перш за все створення інформаційної служби, яка забезпечить підтримку та розвиток інформаційного освітнього середовища закладу освіти. В подальшому необхідно підготувати кадри для роботи з використанням ресурсів інформаційного освітнього середовища. Не менш важливим є технічне та технологічне забезпечення функціонування інформаційного освітнього середовища, розробка та підтримка інформаційно-освітніх ресурсів, розміщення і збереження матеріалів, створених в рамках освітнього процесу.

Створення єдиного інформаційного середовища сприяє розвитку навчальної, педагогічної, управлінської й обслуговуючої діяльності закладу освіти, де провідну роль відіграють інформаційно комунікаційні технології, що дозволяють підвищити якість і доступність освітнього процесу. Крім того розвиває здібності здобувачів освіти, задовольняє їхні потребам і готує до майбутнього самостійного життя. Завдання, які покладені на функціонування інформаційного середовища, можливі за умови функціонування веб-сайтів закладу освіти.

Сайт Кам’янського фахового медичного коледжу представлений в Інтернеті на домені med.cc.ua, інформаційний ресурс сайту коледжу формується відповідно до діяльності всіх структурних підрозділів коледжу, викладачів, здобувачів освіти, батьків та зацікавлених осіб.

Веб-сайт є важливим інформаційним ресурсом, наявність веб-сайту коледжу на сьогодні є обов'язковою умовою успішної діяльності. Актуальність веб-сайту обумовлюється можливістю оперативно розміщувати офіційну інформацію щодо діяльності коледжу. Для учасників освітнього процесу веб-сайт - це можливість швидко отримати необхідні методичні та навчальні матеріали, інформацію про коледж, а також широке поле для обміну досвідом, ідеями. Дієвий веб-сайт закладу освіти, відкриває нові можливості в організації

освітнього процесу, оскільки сучасні інформаційно-комунікаційні технології дозволяють застосовувати дистанційне (електронне) навчання.

Щоб він почав працювати на імідж коледжу, потрібно правильно наповнювати та використовувати всі переваги цього ресурсу. Робота з сайтом – це робота не одного дня і навіть не одного тижня. Створення і підтримка веб-сайту є предметом діяльності команди коледжу.

Однією з важливих складових веб-сайту є його структура.

Розділ «Про коледж» містить інформацію про історію заснування коледжу, нормативні документи, положення, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності, звітність, інформацію про циклові комісії, відділи, відділення, презентація матеріально-технічної бази Кам'янського фахового медичного коледжу, інформацію про адміністрацію коледжу, кадровий склад та контакти.

У розділі «Новини» – розміщені оголошення та інформація про різноманітні заходи, що проходять у коледжі. Зазначу, що інформація, яка носить характер новин та актуальних інформаційних повідомлень повинна подаватися не пізніше однієї доби, до чи після події або заходу.

Розділ «Вступнику» містить інформацію для абітурієнтів: перелік освітньо-професійних програм, правила прийому, розклад вступних випробувань, Дні відкритих дверей, тощо.

У розділі «Студенту» розміщена інформація про середовище дистанційного навчання на базі коледжу, про діяльність студентського самоврядування, роботу секцій та гуртків, бібліотеки, Уповноваженого з прав студентів, соціального педагога, практичного психолога, роботу гуртожитку, окрім того сторінка безпеки для молоді, скринька довіри та оплата послуг.

У розділі «Післядипломна освіта» розміщена інформація про курси підвищення кваліфікації молодших спеціалістів з медичною освітою.

У розділі «Освітній процес» розміщена інформація про організацію освітнього процесу під час карантину, внутрішнє забезпечення якості освіти,

організацію освітнього процесу, практичного навчання, академічну мобільність, академічну доброчесність.

У розділі «Міжнародна співпраця» розміщена інформація про угоди з міжнародними партнерами, події міжнародної співпраці, публікації.

Окрім сайту, при створені інформаційного освітнього середовища в Кам'янському фаховому коледжі ми активно користуємося месенджерами та сторінками в соціальних мережах. На сьогодні Telegram-канал являється популярним та багатофункціональним мессенджером. Telegram-канал Кам'янського фахового медичного коледжу створено для поширення публічної інформації про коледж, висвітлення новин, подій та анонсування заходів – це тренд, через який відбувається комунікація адміністрації, викладачів та здобувачів коледжу. Окрім того, студенти коледжу легко можуть дізнаватись розклад навчальних занять, користуючись Telegram-каналом коледжу.

Сторінки в Instagram та Facebook дають можливість дізнатися про коледж, умови вступу та поспілкуватися із адміністрацією, викладачами та студентами. Використання позитивних сторін соціальних мереж (зручність, велика інформативність, вседоступність, неформальність, психологічний комфорт) дозволяють сформувати ефективне середовище для здійснення успішної комунікації між викладачем та студентом у позааудиторний час, долають будь-які бар'єри в обмеженості доступу, створюють сприятливий психологічний клімат.

На нашому каналі в YouTube можна переглянути віртуальні екскурсії коледжем, подивитись інтерв'ю та сюжети. Питання «Академічної доброчесності», «Тиждень права», як працювати в Google Classroom та ZOOM під час дистанційного навчання розкажуть наші здобувачі освіти. Також, на каналі в YouTube, ви дізнаєтеся про різноманітні заходи, які проводить наш коледж.

Викладене вище дозволяє дійти висновку, що соціальна значущість процесу створення інформаційного освітнього середовища, яке поєднує в собі функції традиційних методів навчання і педагогічних інновацій, беззаперечна.

Місія такого інформаційного середовища полягає в тому, щоб всебічно сприяти оперативному забезпеченню молоді, що навчається, максимально повною інформацією, формуючи в майбутніх фахівців готовність до роботи в умовах інформаційного суспільства.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В.Ю. Биков. – К. : Атіка, 2008. – 684 с.
2. Карташова Л. А. Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів: посібник. Київ: ІПТО НАПН, 2017. 216 с.
3. Гаврилюк В.Ю. Створення та функціонування інформаційно-освітнього середовища сучасного позашкільного навчального закладу : методичний посібник / В.Ю. Гаврилюк. – Біла Церква : КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти», 2016. – 48 с.
4. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання : інноваційний підхід : навчальний посібник / Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Шевченко Л.С. ; за ред. Гуревича Р.С. – Вінниця : Планер, 2013. – 499 с.
5. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі : монографія / [М.Л. Смульсон, Ю.М. Лотоцька, М.М. Назар, П.П. Дітюк, І.Г. Коваленко-Кобилянська та ін.] ; за ред. М.Л. Смульсон. – К. : Пед. думка, 2015. – 221 с.
6. Інформаційне освітнє середовище сучасного навчального закладу / [Кадемія М.Ю., Козяр М.М., Ткаченко Т.В., Шевченко Л.С.]. – Львів : СПОЛОХ, 2008. – 186 с.
7. Гаврилюк В. Ю. Теоретичні аспекти створення та функціонування інформаційно освітнього середовища сучасного позашкільного навчального закладу. Народна освіта. 2015. Вип. 3. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4261
8. Організація навчальної діяльності у комп’ютерно орієнтованому навчальному середовищі : [посібник] / Ю.О. Жук, О.М. Соколюк, Н.П. Дементієвська, О.П. Пінчук / за ред. Ю.О. Жука. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 128 с.

THE DIGITAL TRANSFORMATION AND ITS IMPACT ON THE EDUCATIONAL PROCESS

ФИЩУК Людмила Михайлівна,
викладач
lkerdeliuk724@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Digital technologies play a significant role in the life, education and work of everyone in the world. Moreover, every year the importance of information technology increases significantly. Every year the introduction of effective and innovative technologies in educational processes becomes more and more necessary. Moreover, the relevance and urgency of the use of digital technologies has increased sharply as a result of the coronavirus pandemic. This has necessitated an urgent study of this issue.

First of all, it should be noted that scientists and practitioners consider the essence and importance of information technology in the educational process in different ways. In our opinion, we can distinguish both a positive approach to the use of technology in the education of schoolchildren and students, and a negative approach.

For example, revealing the features of modern innovative learning, Udu D. points out that when teachers and educators implement innovative teaching methods, students' academic achievements are significantly increased [1]. Thus, a positive approach indicates the need for technology in the world.

On the other side, Peraya D. points out that, for example, the use of mobile phones causes a decrease in attention and concentration of students in the classroom and, as a consequence, weakening their performance. The results show that the use of laptops in learning has a detrimental effect on concentration and learning [2]. Thus, the negative approach emphasizes the shortcomings of digitalization of educational processes. Accordingly, it forms an idea of the need to limit the use of technology

during the educational process. In our opinion, it is worth highlighting and adhering to the third middle position, which sees the use of technology in the educational process for the formation of practical skills and for empirical research. However, in other circumstances, the use of innovative technologies should be limited.

Further, we note that in the pedagogical science for a long time there is a tendency to discuss and test digital technologies in the global process of both secondary and higher education institutions.

For example, in 2007, Gerrard D. studying the relevance of information technology in the education of vulnerable groups, conducted an empirical study among students. Technology has played a special role in providing access to quality education for people with disabilities. Thanks to innovative technologies, the term "accessibility" extends to all aspects of education - from the admission procedure of students' choice of course, curriculum development, resources provided to students, assessment method, to proper access to laboratories and lecture halls, excursions [3]. Thus, it is worth noting the use of information technology to ensure the accessibility and inclusiveness of education for different groups.

And in 2010, Hall, A.G. and Zentgraf, C. explored the possibilities of virtual learning. It was noted that the online discussion environment contributes to teaching students practical skills in the relevant intermediate space. In general, virtual learning environment encourages learning in the so-called intermediate space in the sense that students can use both the virtual and the real world to build competencies [5]. In general, the problem of introducing technology into the educational process has long been widely discussed in science.

Babiychuk S. refers to the experience of advanced countries. Accordingly, since the beginning of the twenty-first century in schools in the United States, Canada, UK, teaching is based on subjects such as mathematics, physics, engineering, chemistry [5]. These countries have long tested the latest methods of teaching schoolchildren and students, when process of learning provides through real experience. Digitization provides opportunities for effective experimentation, consideration of relevant practical aspects. However, while the world's leading countries have long used the

potential of technology to improve access to and quality of education, developing countries are still making appropriate attempts to do so.

For example, in 2018 according to Udu D., intensive in-service training programs should be organized to familiarize science teachers and teach them about the effective use of innovative practices to enhance academic achievement in science subjects [1].

Chatzoglou, P. and Chatzoudes, D. identifies that knowledge management, intellectual capital, organizational skills and organizational culture have a significant direct and indirect impact on innovation, emphasizing the importance of their simultaneous improvement [6]. At the same time Peraya D. focuses not only on the advantages and disadvantages of technology in educational processes [2]. We should emphasize that if before the global crisis caused by the pandemic, the issue of digitalization was relevant, then from 2019 digitalization will become an integral part of education, which formed a new wave of research on this topic. Fürst R.A. in 2020 indicates that against the background of the crisis of the Covid-19 pandemic, terms such as home schooling and digital education are gaining special social relevance [7]. Bayuo B., Chaminade S., Göransson B. identify that there are few studies addressing institutional change and incentive structures that affect the ability of universities to engage in social innovation [8]. Böhle F., Sauer S. in 2019 emphasize that the use of virtual technologies can replace the practice. Accordingly, the topic of digital education now assumes the role of problem solver, rather than, as before, the role of the seeker, who must legitimize and justify their commitment to traditional forms of education [9].

This position is held by Hrynevych L., Morse N., Boyko M. defining that the digital transformation of education is particularly rapid, due to the need to translate the educational process into distance learning during a long pandemic, requires the creation and effective use of appropriate electronic educational resources, tools and services and increase the level of digital competence of students and teachers [10].

Grosseck G., Maliţa L., Bunoiu M. support the concept that the world is experiencing a fourth industrial revolution, characterized by the blurring of

differences between technology, physical, digital and biological spheres [11]. At the same time, Emilio A.S., González-Zamar M.D., Infante-Moro J.C., and García G.G. believe that students will inevitably depend heavily on the digitalization of education, mainly through information communications and technology. In general, the digital transformation of the education sector has involved sustainable management in order to adapt to the changes imposed by new technologies [12].

Mohamed Hashim, M., Tlemsani, I. & Matthews, R. note that despite the unique power of digital transformation, universities need to develop flexible and evolutionary learning processes to follow influential changes in education [13].

Tsyunyak, OP, Sultanova, L. Yu. form the concept of new approaches to the qualification requirements of modern teachers. The modern educator must be oriented in the information space, operate with information in accordance with their own needs and requirements of professional activity, use Internet technologies, local networks, databases, be competitive in the educational space of the information society [14]. Further, recent research from 2022 emphasizes that higher education institutions have the opportunity to facilitate access to education for people of different social backgrounds in the digital transformation. At the same time, it will provide them with the necessary soft skills to tackle current global challenges. Kaputa V., Loučanová E., Tejerina-Gaite F.A. argue that digital learning have become a key approach in the dissemination of socially innovative ideas and new knowledge [15].

Accordingly, it should be noted that digitalization has become an urgent need of modern education. Back in 2007, Gerrard D. predicted that in the future, digital transformation should affect other areas. Government and public institutions, civil society, business industry can be viewed through the prism of digitalization [3].

Thus, we can conclude that digital technologies in the educational process for a long time are a relevant topic for research. Since the beginning of the pandemic, informatization has revolutionized the educational process through the development of distance learning and information support for the educational process with modern information tools.

Reference:

1.Udu, David. (2018). Innovative practices in science education: a panacea for improving secondary school students' academic achievement in science subjects in Nigeria. Global Journal of Educational Research. 17. 23. 10.4314/gjedr.v17i1.4.

2. Daniel Peraya, «Technologies, innovation et niveaux de changement : les technologies peuvent-elles modifier la forme universitaire?», Distances et médiations des savoirs [En ligne], 21 | 2018, mis en ligne le 10 mars 2018, consulté le 19 janvier 2022. URL : http://journals.openedition.org/dms/2111 ; DOI : https://doi.org/10.4000/dms.2111

3. Gerrard, C. (2007), "Virtual learning environments: Enhancing the learning experience for students with disabilities", Campus-Wide Information Systems, Vol. 24 No. 3, pp. 199-206. https://doi.org/10.1108/10650740710762239

4. Hall, A.G. and Zentgraf, C. (2010), "Virtual learning environments through a different lens: Potentials of the intermediate space", Campus-Wide Information Systems, Vol. 27 №. 3, pp. 127-136. https://doi.org/10.1108/10650741011054438

5. Бабійчук С. Наукова освіта як педагогічний концепт. Молодь і ринок. 2018. № 2 (157). С. 60–63. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.126827.

6. Chatzoglou, P. and Chatzoudes, D. (2018), «Роль інновацій у створенні конкурентних переваг: емпіричне дослідження», European Journal of Innovation Management , Vol. 21 № 1. С. 44-69. https://doi.org/10.1108/EJIM-02-2017-0015

7. Fürst R.A. (2020) Evolution der (Digitalen) Bildung für und gegen Künstliche Intelligenz. In: Fürst R.A. (eds) Digitale Bildung und Künstliche Intelligenz in Deutschland. AKAD University Edition. Springer, Wiesbaden. https://doi.org/10.1007/978-3-658-30525-3_1

8. Blaise Booponoyeng Bayuo, Cristina Chaminade, Bo Göransson, Unpacking the role of universities in the emergence, development and impact of social innovations – A systematic review of the literature, Technological Forecasting and Social Change, Volume 155, 2020, https://doi.org/10.1016/j.techfore.2020.120030.

9. Böhle F., Sauer S. (2019) Erfahrungswissen und lernförderliche Arbeit – Neue Herausforderungen und Perspektiven für Arbeit 4.0 und (Weiter-)Bildung. In:

Dobischat R., Käpplinger B., Molzberger G., Münk D. (eds) Bildung 2.1 für Arbeit 4.0?. Bildung und Arbeit, vol 6. Springer VS, Wiesbaden. https://doi.org/10.1007/978-3-658-23373-0_14

10. Гриневич, Лілія & Morze, Nataliia & Boiko, Mariia. (2020). Наукова освіта як основа формування інноваційної компетентності в умовах цифрової трансформації суспільства. Information Technologies and Learning Tools. 77. 1-26. 10.33407/itlt.v77i3.3980.

11. Grosseck G., Maliţa L., Bunoiu M. (2020) Higher Education Institutions Towards Digital Transformation—The WUT Case. In: Curaj A., Deca L., Pricopie R. (eds) European Higher Education Area: Challenges for a New Decade. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-56316-5_35

12. Abad-Segura, Emilio, Mariana-Daniela González-Zamar, Juan C. Infante-Moro, and Germán Ruipérez García. 2020. "Sustainable Management of Digital Transformation in Higher Education: Global Research Trends" Sustainability 12, no. 5: 2107. https://doi.org/10.3390/su12052107

13. Mohamed Hashim, M., Tlemsani, I. & Matthews, R. Higher education strategy in digital transformation. Educ Inf Technol (2021). https://doi.org/10.1007/s10639-021-10739-1

14. Цюняк, О. П., & Султанова, Л. Ю. (2021). Осмислення Проблеми. Професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти. Академічні Студії. Серія «Педагогіка», 2(3), 208-214. https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.2.31

15. Kaputa V., Loučanová E., Tejerina-Gaite F.A. (2022) Digital Transformation in Higher Education Institutions as a Driver of Social Oriented Innovations. In: Păunescu C., Lepik KL., Spencer N. (eds) Social Innovation in Higher Education. Innovation, Technology, and Knowledge Management. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-84044-0_4

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

БАЗАЛИЦЬКА Ірина Степанівна,
асистент кафедри біологічної та медичної хімії
irrbazz@ukr.net
РОЇК Софія Тарасівна,
студентка
roiksofia@gmail.com
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Сьогодні складно уявити будь-яку сферу діяльності без використання інформаційно-цифрових технологій . Комп'ютери та різноманітні електронні гаджети стали невід'ємною частиною життя кожного з нас. Безперечно, цифрові технології полегшують життя, оптимізують рутинні процеси, покращують ефективність та результат праці. Отож, неможливо переоцінити важливість та доцільність застосування цифровізації у сфері освіти та у науковій сфері.

Метою роботи є визначення доцільності цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти в Україні.

На даний час уже у кожному закладі освіти нашої країни є бодай один комп'ютерний клас, навчальні лабораторії і кабінети оснащені найновітнішими технологіями, які забезпечують кращу якість освіти. Цифровізація - це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя.

На наш погляд, можна виділити декілька основних переваг у застосуванні цифрових технологій під час освітнього процесу.

По-перше, цифровізація освіти дозволяє враховувати особливості сучасної молоді, яка належить до «покоління Z» (не уявляють своє життя без Інтернету, соціальних мереж та використання гаджетів).

По-друге, збільшення мотивації для отримання нових знань, за рахунок гнучкості та різноманітності інформації, застосування інтерактивності в освітньому процесі.

По-третє, наявність великої кількості інструментів для самостійного вивчення та опанування матеріалу.

Також необхідно відмітити роль цифрових технологій у покращенні моніторингу успішності та засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Як відомо, в Україні досить популяризований так званий електронний журнал, який значно економить час, є доступним у будь-який час, спрощує систему оцінювання та ведення інформації про відвідування занять, тощо. Сучасні програми та сайти, які створені для контролю перевірки засвоєння матеріалу, виключають суб'єктивний людський фактор і значно економлять час перевірки знань для педагогів.

Варто зазначити, що у сучасному світі досить важливою є цифрова компетентність особи, тому цифровізація освіти забезпечує своєрідну підготовку здобувачів освіти до майбутнього життя в цифровому суспільстві.

Справжнім викликом для освіти став 2020 рік, пандемія covid-19 змінила формат та підхід до навчального процесу. Як і учні, так і педагоги були змушені зануритись у світ сучасних технологій. Тому зараз стрімко популяризується дистанційний формат навчання, який не може функціонувати без цифрових технологій. На сьогодні, створено безліч платформ та онлайн-сервісів, які забезпечують комунікацію вчителя з учнями, чи викладача зі студентами. І в такому форматі можна виділити багато переваг, а саме: можливість навчатися в будь-якому місці, доступність навчальних матеріалів, мобільність, з'являється більше вільного часу, можливість навчатися у будь-який час , індивідуальний підхід до кожного студента.

Проте, серед усіх беззаперечних переваг цифровізації освітнього процесу можна виділити і певні недоліки. Для початку, технології та онлайн-ресурси значно зменшують живе спілкування між здобувачами освіти, тобто, така освіта не сприяє розвитку комунікабельності. Науковці також акцентують увагу на

таких проблемах, як: зниження креативності та творчості, низький рівень готовності до соціальної взаємодії. Ну і звичайно, формування самої особистості, певних рис, лідерських якостей цифрова освіта без активної соціальної взаємодії та комунікації забезпечити не зможе.

Отже, цифровізація освітнього процесу та інформаційного простору у закладах вищої освіти є необхідним елементом для забезпечення високої якості освіти, зручності у навчанні та викладанні предметів, підвищенні зацікавленості студентів та учнів до опанування нових знань, завдяки можливості проведення інтерактивних форм занять, доступності та різноманітності інформації. Але не варто її впроваджувати як основну форму взаємодії між студентами та викладачами , адже в ній є і певні недоліки, такі як відсутність живої комунікації. На думку, саме поєднання традиційної форми освітнього процесу та використання інформаційно-цифрових технологій забезпечує якнайкраще сприйняття матеріалу та взаємодію між учасниками освітнього процесу.

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РАТУШНЯК Тетяна Володимирівна,
к.фіз.-матем. наук
ratush_tanya@ukr.net
ГУЛЕВИЧ Олексій Олексійович,
студент
leshagulevich1@gmail.com
Державний податковий університет
м. Ірпінь, Україна

Постіндустріальна епоха та реалії розвитку сьогочасного світу висувають нові вимоги до освітньої сфери та організації освітнього процесу, орієнтованого на сучасні домінанти та цінності. Саме освіта виступає початковою ланкою становлення особистості, її подальшого розвитку, забезпечуючи якість

людської життєдіяльності та формуючи готовність особистості до вирішення складних суспільних та професійних викликів і завдань.

Перехід людства до інформаційного суспільства, цифровізація усіх сфер життя виступають передумовою впровадження цифрових технологій в освітній процес закладів вищої освіти, що сприяє його осучасненню, удосконаленню та розвитку, підвищує якість підготовки майбутніх фахівців до майбутньої професійної діяльності.

Так, І.В. Кучерак стверджує, що цифровізація (діджиталізація) освітнього процесу спричинена потребою у широкому впровадженні інноваційних технологій, появою нових вимог до фахівців, зокрема до формування ключових компетентностей, і нового цифрового покоління (з особливими соціально-психологічними характеристиками).

Зазначене знайшло відображення в ряді нормативних документів. Так, у 2016 році за ініціативи Міністерства економічного розвитку та торгівлі України було розроблено проект, який мав на меті сприяння розвитку цифрової економіки, «Цифрова адженда України – 2020», згідно якого процес цифровізації українського суспільства має розпочатися із закладів вищої освіти.

У 2018 році було розроблено та схвалено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, відповідно до якої цифровізація освіти передбачає об’єднання різних компонентів і найсучасніших технологій завдяки використанню цифрових платформ, впровадженню нових інформаційних та освітніх технологій, застосуванню прогресивних форм організації освітнього процесу та активних методів навчання, а також сучасних навчально-методичних матеріалів.

Також у 2018 році наказом Міністерства освіти і науки України було затверджено Положення про Національну освітню електронну платформу, у якому обґрунтовано необхідність розвитку електронного навчання і формування цифрової компетентності учасників освітнього процесу.

Низка документів карантинного періоду 2020 року також спрямовує заклади вищої освіти на цифровізацію освітньої діяльності.

У січні 2021 року в Міністерстві освіти і науки України був створений Директорат цифрової трансформації освіти і науки, основним завданням якого є реалізація проектів та ініціатив у сфері цифрової трансформації освіти і науки. Директоратом розроблено та представлено до громадського обговорення проект Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року, у якому акцентується увага на необхідності докорінних цифрових змін у сучасній системі освіти і науки та відповідності світовим тенденціям цифрового розвитку з метою успішної реалізації кожною людиною свого потенціалу.

Отже, аналіз нормативно-правових документів, у яких наголошено на необхідності цифровізації освітньої сфери, зокрема у закладах вищої освіти, дозволяє зробити висновок про актуальність цифрової трансформації діяльності університетів з метою посилення конкурентоспроможності, підвищення якості освіти та відповідності реаліям сьогодення.

СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ПРОСТОРУ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

СТРИЖАКОВСЬКА Ліліана Олексіївна,
к.мед.н., викладач
alexmed1008@ukr.net
ФРАЦІЯН Василь Олександрович,
студент
alexmed1008@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Збереження фізичного та психічного здоров'я молоді – одне з найважливіших завдань системи освіти. Здоров'я залежить від багатьох чинників: соціальних, економічних, екологічних, спадкових тощо, але значну роль у вирішенні цього завдання відіграють саме заклади освіти.

З метою організації здоров'язбережувального середовища ЗФПО виокремлюють такі складові діяльнісного компоненту готовності

викладачів: уміння та навички впроваджувати здоров'язбережувальні технології в навчально-виховне середовище коледжу; уміння та навички пропагувати здоровий спосіб життя середстудентської молоді; уміння та навички організовувати здоров'язбережувальну інфраструктуру; уміння діагностувати стан здоров'я та рівень здоров'язбережувальної компетентності молоді.

Саме освіта значною мірою визначає стан фізичного, духовного, соціального і психічного здоров'я особистості та потребу суспільства в якісній системі освіти, орієнтованій на збереження та зміцнення здоров'я.

На стан здоров'я студентської молоді впливають численні чинники ризику, а саме: збільшення кількості стресових ситуацій, пов'язаних із адаптацією до нових умов проживання та навчання, зміна режиму дня, рухової активності, харчування тощо. Результати досліджень підтверджують стрімке поширення хвороб і зростання хронічної патології у здобувачів освіти, незадовільну пристосованість до фізичних і навчальних навантажень, особливо на перших курсах. Вищезазначене спонукає до розробки заходів збереження та зміцнення здоров'я, визначення пріоритетів формування навичок здорового способу життя з урахуванням психофізіологічних і вікових особливостей здобувачів; вивчення впливів соціального оточення на стан їхнього здоров'я; посилення інформаційного забезпечення заходів із формування здорового способу життя у коледжі, і в першу чергу в умовах дистанційного навчання. Тому викладачами коледжу вивчається проблема якості життя майбутніх фельдшерів та сестер медичних. Одним із завдань було дослідження впливу дистанційного навчання на здоров'я здобувачів фахової передвищої освіти Чернівецького медичного фахового коледжу. Для вирішення завдання проводилося опитування у Google формі, в якому взяли участь 78 студентів першого курсу спеціальності 223 Медсестринство ОПП «Лікувальна справа» та «Сестринська справа», які другий рік поспіль навчаються онлайн.

Респондентам запропоновано анонімно відповісти на 6 запитань анкети. Серед усіх опитаних здобувачів під час дистанційного навчання майже 90%

проводять за комп'ютером/планшетом/телефоном більше 4-х годин на день; при цьому фізичному навантаженні руховій активності приділяють значно менше часу, ніж раніше – 65% респондентів, взагалі не приділяють часу руховій активності – близько 32%, лише 8,7% – витрачають не більше 1 години на рухові вправи. Такі результати свідчать про гіподинамію, яка є чинником ризику виникнення як захворювань внутрішніх органів, так і опорно-рухового апарату. Респонденти називали проблеми, які з'явилися в них при переході на дистанційне навчання, а саме: головний біль (53,7%), дратівливість (68,4%), гіподинамія (47,4%), погіршення гостроти зору (22%), сухість очей (21,2%), біль в шиї (спині) (61,5%), порушення харчування (31,3%), відчуття втоми (62,3%), порушення сну (78,4%). Слід зазначити, що, як правило, один студент вказував на наявність декількох проблем, що свідчить про погіршення не тільки фізичної, а й психологічної складової здоров'я.

Таким чином, певним симптомокомплексом впливу освітнього навантаження на емоційний стан опитуваних є наявність таких симптомів, як: поганий настрій, пригніченість, роздратованість, порушення сну. Так, більшість опитаних відмітила з різною частотою виникнення нервозності (67,5%), з поганим настроєм (81,3%). Третина опитаних із різною частотою виникнення відмітила запаморочення, що вимагає діагностики з метою визначення причин, що обумовила його прояв. Нами був запропонований перелік заходів, з якого обирали ті, які застосовуються студентами для поліпшення самопочуття, а саме: руханки (23%), перерви (89%), зміна режиму дня (21%), вправи для поліпшення зору (11,3%), зміна раціону харчування (27%). Респондентам була надана можливість самостійно зазначити профілактичні заходи, які вони застосовують. Отримано такі відповіді: відвідування спортивних закладів (28%). Такі відповіді дають підставу стверджувати, що рівень обізнаності про здоров'язбережувальні заходи є низьким, а формування валеологічної компетентності потребує психолого-педагогічного супроводу. У ході дослідження з'ясовано, що близько 35% опитаних звертались до лікаря з приводу погіршення здоров'я, який пов'язували саме з дистанційними

технологіями навчання, але майже половина проігнорувала поради медичних працівників щодо корекції стану здоров’я.

Респонденти мали завдання самостійно запропонувати поради щодо поліпшення здоров’я при дистанційному навчанні. Можна відзначити такі: більше рухатись, зменшити перерви між прийомами їжі, навчитися раціонально розподіляти вільний від занять час, менше проводити часу за телефоном/комп'ютером, не перевантажувати себе після занять, більше часу проводити на свіжому повітрі, спати не менше 8-9 годин.

Отже, у студентів достатнього теоретичного підґрунтя для формування здорового способу життя, але низький рівень сформованості валеологічних умінь і навичок.

Таким чином, слід спрямувати зусилля як на просвітницьку діяльність серед студентської молоді, так і на розробку та впровадження програм формування валеологічної компетентності у майбутніх медичних фахівців, на забезпечення педагогічних умов її формування, зокрема в медичному коледжі.

ІІ. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЗАГАДКОВИЙ ВСЕСВІТ

ГОЛУБЕНКО Ольга Володимирівна,
викладач фізики, астрономії
olga83golubenko@icloud.com
СИМЧУК Антон Сергійович,
студент
antonsymchuk@gmail.com
Уманський медичний фаховий коледж
м. Умань, Україна

Актуальність проблеми:

В основу роботи покладені матеріали, які знайомлять з основами астрофізики, моделювання процесів у Всесвіті. Сьогодні за теорією Фрідмана модель розширення Всесвіту стала загальноприйнятою. Але це не означає, що все в цьому розширенні зрозуміло. Як і раніше залишається загадкою сам «механізм» народження світу. Що таке зоря? Що таке чорна діра? Чому стався «первинний вибух»? Що стало причиною? Про це не знали в часи Фрідмана, не знають точно і зараз. Питання утворення Всесвіту є актуальним.

Основні поняття: великий вибух; сингулярність; енергія; ергосфера; Чорна діра.

Мета дослідження: теоретичне обґрунтування нової гіпотези циклічності на основі загальної теорії відносності.

Об’єкт дослідження: сингулярності, чорні діри, Всесвіт.

Предмети дослідження: теорія великого вибуху, загальна теорія відносності, теорії чорної діри, темна матерія.

Основою роботи є *загальна теорія відносності, теорія великого вибуху, теорія чорної діри.* В загальній теорії відносності пояснюється викривлення простору і часу. ЗТВ - придатна для опису гравітаційної взаємодії тіл, що

рухаються зі швидкостями близькими до швидкості світла. Її також можна застосовувати у випадку сильних гравітаційних полів, що виникають, наприклад, поблизу нейтронних зір та чорних дір.

Теорія Великого вибуху. Вільні частинки в локальних інерційних (Лоренцових) системах рухаються вздовж прямих ліній. Але ці лінії є прямими лише в межах системи відліку. Насправді вони не є прямими, вони є лініями, відомими як геодезичні. Таким чином, перший закон Ньютона замінюється «геодезичним» законом руху. Всі уявлення про будову та розвиток Всесвіту, що з'явилися у людства до 20-х років XX ст., можна вважати теоретичними міркуваннями, бо спостережні дані були вкрай обмежені. І все ж на основі цих даних повільно вимальовувалася картина «будівлі» Всесвіту. На основі роздумів про світ фізичних явищ, критичного аналізу механіки Галілея та Ньютона народилася теорія відносності Ейнштейна, якій було вготовано провести справжній переворот у фізиці. У 1922 році німецький журнал «Цайтшрифт фюр фізік» надрукував статтю радянського вченого О. Фрідмана, в якій він аналізував космологічну теорію Ейнштейна. На відміну від Ейнштейна, який всупереч власним висновкам з теорії відносності відстоював стаціонарність Всесвіту, на основі уважного аналізу рішення рівнянь Ейнштейна Фрідману вдалося показати, що речовина у Всесвіті не може знаходитися в стаціонарному стані, і Всесвіт з часом не змінюється. За теорією Фрідмана можливі три варіанти розвитку Всесвіту: Всесвіт *закритий*; Всесвіт *відкрити;* Всесвіт *пульсуючий.* Всі ці варіанти мають те спільне, що в якийсь момент часу в минулому (10 чи 20 млрд. років тому) відстань між сусідніми об'єктами Всесвіту мусила бути рівною нулю. В цей момент, який називається Великим Вибухом, густина Всесвіту і кривизна простору мали бути нескінченно великими, тобто Всесвіт мав бути точкою, яку математики називають *сингулярною.* У сингулярній точці всі сучасні закони фізики втрачають свою дію, а тому цю точку можна розглядати як математичний образ нової фізичної реальності. В теоретичному плані сингулярність відображає «особливий» фізичний стан, у якому густина речовини, кривизна простору-часу

і температура нескінченні: вся надгаряча космічна матерія буквально зібрана в точку. Процес переходу космічної матерії з цього «точкового» стану на стадію розширення і є Великим Вибухом. Від цієї часової межі починається історія нашого Всесвіту. Що передувало Великому Вибуху – невідомо, бо людський розум поки що безсилий підняти завісу над таємницею початкової сингулярності.

Історія дуже раннього Всесвіту. Отже, в момент Великого Вибуху розміри Всесвіту були близькими до нуля, менші за 10^{-33} см, а всі чотири фундаментальні сили природи були об'єднані: *гравітація* (характерна для кожного тіла і залежна від його маси чи енергії); *електромагнітна* (об'єднує електрично заряджені частинки); *слабка* (властива для всепроникних нейтрино)*; сильна* (об'єднує протони і нейтрони в ядрі атома). Відлік часу починається від 10^{-43} с. Період від 10^{-43} с до 10^{-35} с називається епохою *Великого об'єднання.* До кінця цієї епохи, за теоретичними міркуваннями, деякі області Всесвіту переохолодилися і знаходилися в особливому стані, який називається *псевдовакуумом* або «хибним вакуумом». Отже, в першу мить народження Всесвіту гравітаційне відштовхування переважало над гравітаційним тяжінням, під дією антигравітаційних сил вакууму і почалося його розширення. Воно відбувалося так стрімко, що отримало спеціальну назву – роздування або інфляція. Саме одна з областей вакууму, яка пройшла фазу інфляції і яка спершу була набагато менша протона, а за мить досягла розмірів апельсина, і стала маленьким Всесвітом.

Всесвіт ранній. Нарешті температура знизилася настільки, що пари масивних частинок перестали народжуватися зовсім. Енергії вистачало лише на утворення легких частинок – *лептонів.* Почалась *ера лептонів.* Через 10^{-4} с Всесвіт став схожим на густий суп, у якому випромінювання (фотони) було змішане з лептонами (в основному електронами, позитронами, нейтрино, антинейтрино) і протонами та нейтронами. У цей період досі зв'язані нейтрино вивільнилися і розлетілися у просторі. Через 1 с після Великого Вибуху, коли температура впала до 10 млрд К, почалася анігіляція електронів і позитронів з

виділенням колосальної кількості фотонів. Цей процес тривав 9 с і через 10 с після початку Великого Вибуху випромінювання вже переважало над речовиною – почалася *ера випромінювання.* Випромінювання відділилося від речовини і у вигляді фотонів розлетілося у просторі. Всесвіт став прозорим. Настала наступна ера в історії Всесвіту – *ера речовини,* яка триває і дотепер.

Народження Галактик. Після того як випромінювання відокремилось від речовини, Всесвіт складався із суміші атомів і випромінювання, тобто був наповнений гарячим газом. Через 1 млрд років після Великого Вибуху і утворилися надскупчення, скупчення галактик, окремі галактики, а в галактиках – окремі зорі.

Утворення Всесвіту підтверджується такими спостережними даними: наявність реліктового випромінювання як своєрідне відлуння моменту відриву випромінювання від речовини; відсотковий вміст гелію у речовині, що відповідає розрахунковому за теорією Великого Вибуху (25% гелію і 75% водню в загальній масі); однорідність та ізотропність простору у великих масштабах (100 Мпк); наявність неоднорідностей у невеликих масштабах як наслідок флуктуацій щільності речовини на початку Всесвіту; співвідношення між випромінюванням і речовиною (між кількістю фотонів і окремих частинок).

Еволюція зірок. Еволюція зірки починається з утворення протозорі, після чого починається термоядерна реакція

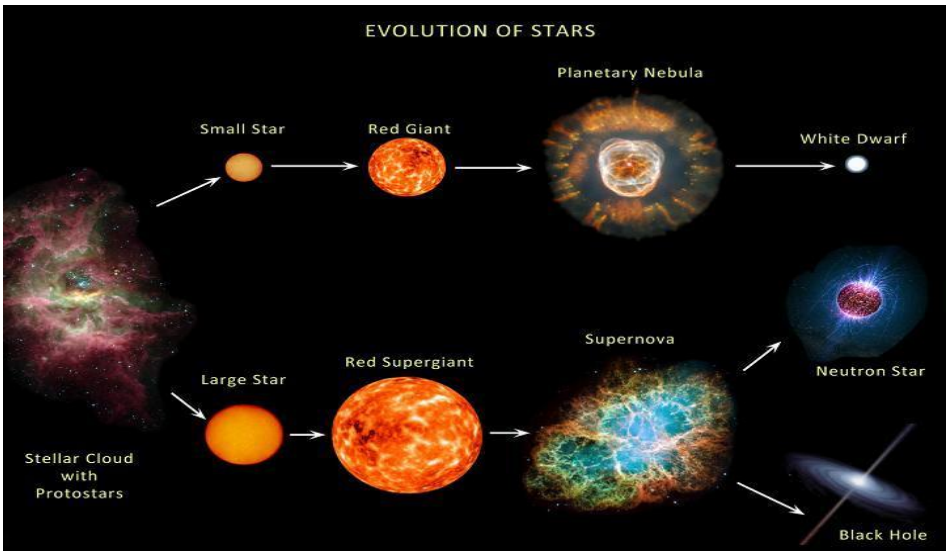

3 основних шляхи розвитку зірки: якщо зірка мала, то вона стає білим карликом; велика зірка стає суперновою

після чого вона стає нейронною зорею; або через колапс ядра супернови утвориться чорна діра.

Чорні та білі діри космосу Спостереження за викривленням простору в поблизу Галактики Андромеди показали, що на її околицях відсутні так звані MACHO, мініатюрні чорні діри, що виникли в перші миті існування Всесвіту. У Всесвіті є загадкові об'єкти, так звані білі діри, які виникають з перероджених чорних дір. Чорні діри формуються при руйнуванні зірок, при цьому вони мають велику густину, їх не можуть покинути промені світла. Білі діри є «чорними дірами навиворіт», ці структури здатні випускати зовні енергію.

Як утворюються чорні діри? Загальна теорія відносності передбачає, що достатньо компактна маса буде деформувати простір-час, утворюючи Чорну діру.

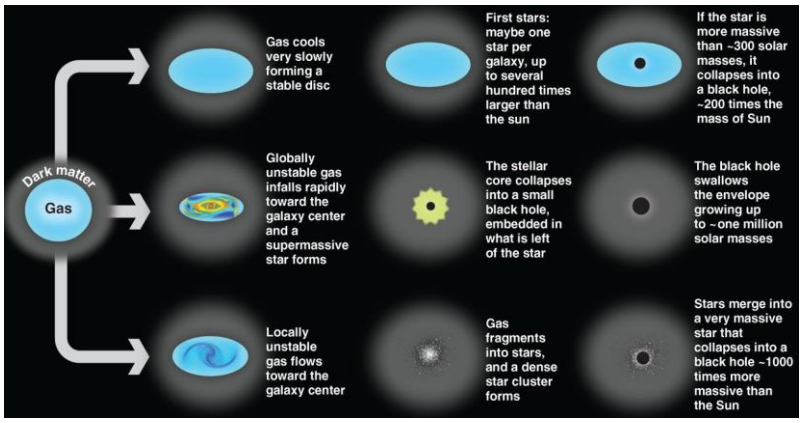

Є 3 основних шляхів отримання цієї маси: колапс ядра Супернови; колапс зірки важчої за 300 сонячних мас; злиття зоряного кластера в одну масивну зірку.

Що знаходиться в середині чорної діри? Є 3 основні теорії про те, що знаходиться в середині чорної діри, перед тим як розповісти можливі теорії потрібно попередити, що майже всі гіпотези і теорії про чорну діру, руйнують відомі закони фізики із за аномальності Чорної діри.

Перша теорія «Інформаційний парадокс» Ця теорія вважається нереальною серед вчених, теорія говорить про те що вся інформація яка попадає в чорну діру "пропадає" або перетворює її на однакову. Нажаль ця теорія неможлива, тому що вона суперечить головному правилу фізики "Інформація не може пропасти".

Друга теорія «Паралельна галактика» Ця теорія більш реалістична ніж минула, вона припускає що із за аномальності об’єкта, можливо, що у його середині утворюється об'єкт схожий на малу галактику де чорна діра зберігає інформацію, яка заходить у горизонт події. Проблема цієї теорії в тому що відомі фізичні властивості чорної діри роблять цю теорію малоймовірною.

Третя теорія «Інформаційний диск» Це незвичайна теорія яка зачіпає тему голограм. У ній говориться про ймовірність того, що чорна діра зберігає інформацію такою яка вона ввійшла у горизонт події. Тільки інформація перетворює об'ємне тіло на площину яку вона зберігає у своїй сингулярності. Ця теорія основана на іншій теорії яка має назву «Голографічний принцип» але як й інші теорії вона руйнується відомими законами фізики.

Теорія Циклічності Одна з космологічних гіпотез. У даній моделі Всесвіт, виникнувши з сингулярності Великого Вибуху, проходить період розширення, після чого гравітаційна взаємодія зупиняє розширення і починається зворотне стиснення Всесвіту в сингулярність (Велике стискання). Якщо ця гіпотеза вірна то можна припустити, що з цим пов'язані чорні діри, із за властивостей чорних дір можна припустити що важливу роль відіграють саме вони. Майже всі галактики мають в своїй середині масивні чорні діри, ми можемо припустити що така сингулярність утворюється в середині ультра-масивних чорних дір, після чого сингулярність колапсує разом з чорною дірою і починається еволюція всесвіту.

Список використаної літератури

1. В.Д. Сиротюк, Ю.Б. Мирошніченко - Фізика і астрономія 11 клас: Київ, «Генеза», 2019

2. «Черная дыра» Энциклопедия Кругосвет

3. https://www.nasa.gov/audience/forstudents/k-4/stories/nasa-knows/what-is-a-black-hole-k4.html

4. https://www.accessscience.com/content/cyclic-universe-theory/176017

5. https://science.nasa.gov/astrophysics/focus-areas/what-powered-the-big-bang

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

РУСНАК Наталія Василівна,
викладач
nata.rusnak.86@gmail.com
ЄРІЧУК Антоніна Михайлівна,
студентка
eirichuk347@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Період навчання у навчальному закладі – це підготовка до трудової діяльності, яка у найближчому майбутньому повинна стати для здобувача освіти основним джерелом існування та засобом особистісної самореалізації.

Визначальним компонентом організації навчальної діяльності є мотивація. Будь-яка діяльність людини завжди спричинена потребою. Саме потреба штовхає особистість на пошук предмету чи предметів, які можуть задовольнити потребу. Для підвищення ефективності навчального процесу, поліпшення умов взаємодії викладача і студента, необхідно вживати заходів для стимулювання гармонійного розвитку і прояву творчого потенціалу особистості в праці.

Основними чинниками, які впливають на формування позитивної мотивації до навчання є: зміст навчального матеріалу та організація освітньої діяльності, види та форми навчання, оцінювання успішності студента та стиль педагогічної діяльності викладача.

Через зміст навчальної діяльності формується і усвідомлюється цінність та значущість дисципліни. Спрямованість дій будь-якого викладача визначається його прагненням і життєвою необхідністю підвищити рівень мотивації – від негативного і нейтрального до позитивного, відповідального, дієвого.

Мотивація студентів до навчання є однією з основних складових навчально-виховного процесу, це процес спонукання до продуктивної пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту освіти. Спонукання до

оволодіння конкретним предметом потреби є мотивом діяльності, отже, мотив - предметна форма потреби. У ролі мотивів можуть виступати різні потреби - фізичні, психічні, соціальні, а також інтереси, захоплення, схильності, емоції, установки, ідеали.

Мотивація навчальної діяльності вимагає від здобувача освіти: оволодіння знань в майбутній діяльності, створення умов для розвитку мотивів, зацікавленість до досліджуваного ним матеріалу, організація практичної роботи, підтримання прагнення до саморозвитку і самоосвіти.

Відповідно до сучасних уявлень, щоб отримати бажаний результат навчання, необхідно використовувати такі види навчальної мотивації та її засоби:

- викликання інтересу студентів: впровадження на заняттях прикладів з життя, цікавих експериментів і дослідів, шокуючих позитивних фактів;

- емоційні відкриття: демонстрований студентам навчальний матеріал апелює до почуття подиву ;

- принципи зіставлення життєвих і наукових подій;

- формування ситуацій пізнавальних обговорень: дискусії і суперечки викликають цікавість і бажання проявити себе;

- формування ситуації успішності в навчанні: дати можливість студентам відчути радість від успіху і тим самим підштовхнути його до виконання нових завдань;

- використання рольових та ділових ігор;

- інтерактивні форми та прийоми навчання.

Оцінка успішності студентів серйозно впливає на мотивацію до навчання. Оцінка має бути заслуженою, за певний навчальний труд, виконання завдань. Система оцінювання студентів має бути чіткою, зрозумілою, аргументованою та прозорою. Корисно заохочувати студентів до самооцінки власних досягнень, до оцінки своїх одногрупників.

Отже, у навчанні процес мотивації є безперервним, оскільки вивчення будь-якого навчального матеріалу закладає основу для викладання нового.

Мотивація не повинна завершуватись при проходженні чергового відрізку навчання, вона має зберігатися і підсилюватися для подальшого навчання, вона повинна розглядатися як процес спрямовуючий, регулюючий і активізуючий діяльність здобувачів освіти.

МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ З ПЕРСПЕКТИВИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

ГАМОРАК Галина Петрівна,
к.мед.н.
galina1004@ukr.net
ГАМОРАК Марта Ігорівна,
студентка
martahamorak@gmail.com
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Мотивація до навчання – одна із головних умов реалізації навчального процесу, вона сприяє розвитку інтелекту та удосконаленню особистості. Серед чинників, які впливають на навчальну мотивацію студентів є різні способи педагогічної підтримки, стимулювання інтелектуальних почуттів, творчий та продуктивний вид роботи, розвиток пізнавальних інтересів та потреб, формування прагнення до саморозвитку та самовдосконалення, особова значущість, ситуація вибору. Вони сприяють поглибленню і розширенню знань, формуванню інтересу до пізнавальної діяльності, оволодінню прийомами процесу пізнавання, розвитку пізнавальних здібностей, стає резервом для підвищення ефективності підготовки спеціалістів.

Сьогодні навчальний процес спрямований на пошуково-творчу, пізнавальну діяльність студентів, стимулює їх самостійну активність. Самостійна робота студента під керівництвом викладача, проходить у формі ділової взаємодії на принципах толерантності, студент отримує прямі вказівки та навчально-методичні рекомендації. Самостійна робота студента-медика

призначена для формування навичок самостійної роботи, у навчальній, науковій, професійній діяльності, здатності брати на себе відповідальність, самостійно вирішити проблему, приймати відповідальні рішення. Тільки знання, здобуті власною працею, є міцними та глибокими. Тому перед викладачем стоїть першочергове завдання розвинути інтерес до пізнавальної активності, розвитку самостійності у студентів, а також якнайкраще організувати самостійну роботу студентів з метою покращення її якості. Активна самостійна робота студентів можлива тільки за наявності серйозної і стійкої мотивації. Найбільший мотивуючий фактор – підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності. Одним із методів активізації навчальної діяльності може слугувати створення проблемної клінічної ситуації. Проблемні ситуації ставлять студента перед необхідністю вибору в процесі прийняття рішення, що формує його мислення.

Індивідуалізація процесу навчання вимагає створювати мотивацію студента, враховуючи його здібності та особистісні риси. Для студентів Івано-Франківського національного медичного університету створено сучасні навчально-методичні, науково-технічні і клінічно-діагностичні бази. Предмети, які відносяться до клінічних дисциплін, потребують якісної візуалізації. Для інтеграції навчального процесу розроблені і успішно використовуються сучасні мультимедійні презентації, які включають в себе теоретичний матеріал, демонстраційні зображення, навчальні, контрольні завдання та клінічні задачі. Такі презентації сприяють ефективному засвоєнню навчального матеріалу та роблять навчальний процес більш продуктивним. Тільки за наявності високої мотивації всіх учасників освітнього процесу можливий позитивний результат у досягненні поставлених цілей.

У процесі підготовки фахівця викладач повинен володіти як загальними прийомами мотивації, так і ігровими технологіями, які підвищують рівень мотивації студентів до навчання, зацікавленість в оволодінні майбутньою професією, оскільки ефективність навчального процесу безпосередньо пов’язана з тим, наскільки високими є мотивація і стимул оволодіння

майбутньою професією. Навчання ефективне тоді, коли студенти мотивовані та коли їх діяльність збігається за спрямованістю і внутрішніми мотивами.

МОТИВАЦІЯ - ФАКТОР УСПІШНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

КРИВОВ'ЯЗ Оксана Степанівна,
асистент кафедри біологічної та
медичної хімії імені ак. Г.О. Бабенка
oxzinko@gmail.com
ТКАЧУК Юлія Юріївна,
студентка
yuliyatkachuk05@gmail.com
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

На сьогодні актуальним є питання про формування навчальної мотивації здобувачів освіти. На кожному етапі життя ми ставимо собі цілі, виконуємо певні завдання, долаємо труднощі, прописуємо заплановане. Часом складно розпочати щось нове, наприклад, вивчати мову чи займатися спортом. Важливо формувати у собі головні якості особистості: відповідальність, ініціативність, самостійність. Це можливо здійснити за наявності високого рівня мотивації. Мотивація є обов'язковим компонентом навчальної діяльності.

На думку психологів, *мотивація* – це стан, який спонукає людину скеровувати свою діяльність заради досягнення певної мети. Це допомагає працювати із задоволенням та успішно реалізовувати свої плани. Під час навчання у вищих навчальних закладах основним підґрунтям виступає мотивація, яка пов'язана з інтересом до обраної професії, розвитком професіоналізму.

Аналізуючи ситуацію, ми часто запитуємо : "Як же мотивувати себе на нові досягнення, успіх, навчання?" Нами було проведено опитування серед студентів ІІ-го курсу медичного факультету Івано-Франківського національного

медичного університету. Опрацювавши отримані результати опитування, ми помітили, що здобувачі освіти виділили такі основні приорітети мотивації до навчання:

1. Постановка мети. Мета у досягненні певних навичок допомагає рухати наше життя, воно стає більш осмисленим. Кожен крок на шляху досягнення цих цілей приносить задоволення та позитивно впливає на самооцінку та мотивацію.

2. Розуміння своїх бажань. Люди, які добре розуміють свої бажання можуть ефективно керувати своєю емоційною сферою, і вони легше досягають своїх цілей.

3. Тайм менеджмент. Уміння раціонально розподіляти час, постановка пріоритетів, розбиття великих цілей на дрібні завдання. Завдяки цьому ми можемо досягти кращого результату.

4. Сприятлива атмосфера. Правильне оточення, належні умови для навчання (затишне та комфортне робоче місце, організація позитивного мікроклімату).

5. Об’єктивна критика. Іноді, треба, щоб хтось допоміг зняти “рожеві окуляри” та глянути об’єктивно на ситуацію. Це допоможе не лише змотивувати, а й допомогти свідомо підійти до проблеми і швидше досягти успіху.

6. Здорова конкуренція. Успішний у навчанні друг може бути взірцем до наслідування.

7. Успішність. Кожен хоче отримувати стипендію під час навчання, а в майбутньому знайти хорошу роботу і отримувати гідну заробітну плату. Захоплення успіхом інших безумовно надихає.

Проведений нами аналіз показав, що більш ефективним буде навчання коли діяльність студентів збігатиметься з внутрішніми мотивами. Така професійна підготовка випускника вишу буде успішною.

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

ПРОКОПЕНКО Наталія Павлівна,
викладач економічних дисциплін
super_nataly_krrog@ukr.net
КОЛЕСНЄВ Ярослав Олександрович,
студент
koliesnievora211@attknu.com.ua
ВСП «Автотранспортний фаховий коледж
Криворізького національного університету»
м. Кривий Ріг, Україна

Обґрунтування особливостей тренінгів як засобу формування мотивації до навчання майбутніх фахівців в умовах навчального процесу сучасного вищого закладу освіти з погляду педагогіки у контексті адаптації до вимог вищої освіти України є актуальним і розглядається вже не вперше.

Перед викладачами коледжів та технікумів постає завдання так організувати діяльність здобувачів освіти підчас навчального тренінгу, щоб його результатом було досягнення найважливіших цілей навчальної діяльності й особистісно-професійного зростання майбутніх фахівців.

Власне поняття «тренінг» увійшло до української мови лише в останні десятиріччя. До цього десь у цьому ж значенні використовувався термін «тренування». І сьогодні між цими двома тісно взаємопов’язаними поняттями не завжди проводять відміну, вживають їх як синоніми.

Тренінг являє собою програму різноманітних вправ, що планомірно виконується з метою формування та вдосконалення вмінь та навичок, підвищення ефективності трудової діяльності.

Тренінг і традиційні форми навчання мають суттєві відмінності. Традиційне навчання більш орієнтоване на правильну відповідь, і за своєю сутністю, є формою передавання інформації та засвоєння знань. Натомість

тренінг, перш за все, орієнтований на запитання та пошук. На відміну від традиційних, тренінгові форми навчання ініціалізують увесь потенціал студента: рівень та обсяг видів компетенцій, які мають місце в професійній діяльності (професійні, аналітичні, системні, комунікативні та інші), самостійність, здатність до прийняття рішень, до взаємодії тощо.

Використання тренінгів при підготовці компетентних фахівців при вивченні економічних дисциплін сприяє інтенсивності навчання, результат якого досягається завдяки власній активній роботі його учасників. Знання під час тренінгу не подаються в готовому вигляді, а стають продуктом активної діяльності самих учасників. У центрі уваги - самостійне навчання учасників та інтенсивна їх взаємодія. Відповідальність за результативність навчального процесу несуть однаковою мірою як ведучий, так і кожний учасник тренінгу.

Інноваційне навчання у вигляді заняття-тренінгу має чітко структуровану основу. А інноваційні методи, що застосовують під час проведення тренінгу, передбачають використання системи прийомів, спрямованої головним чином не на повідомлення готових знань, а на організацію умов для самостійного одержання знань у навчальному закладі.

Проведення навчальних тренінгів у процесі підготовки майбутніх фахівців сприяє не тільки вдосконаленню процесу професійної освіти студентів і кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, але й надаватиме кожному з них оптимальні можливості для особистісного та професійного становлення, підвищення мотивації до навчання.

Отже, використання тренінгів при підготовці компетентних фахівців, сприяє інтенсивності навчання, результат якого досягається завдяки власній активній роботі його учасників.

ЛІНЬ – ВОРОГ ЧИ ДРУГ УСПІХУ

ПОПОВИЧ Ганна Борисівна,
к.мед.наук,
завідувач медичного відділення №1
ОКАТЕНКО Микита Олександрович,
студент
nikita.okatenko@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Дуже часто у сучасному світі мотивацію перемагає сильне відчуття ліні. Ми картаємо себе за це і відчуваємо що з кожним днем ліні та прокрастинації стає більше і більше, нас оточує страх що ми потонемо у цьому.

«Як побороти лінь?» – Цим питанням задаються люди різного віку, професій і віросповідань, а все тому, що лінь в тій чи іншій мірі властива кожному з нас.[1]

Але для того щоб вступити у боротьбу з лінню потрібно розібратися з причинами її виникнення. Чому нас деколи це охоплює так сильно, що навіть немає сил встати з ліжка і поїсти?

Напевне перша причина, яку мало хто ідентифікує – це емоційне вигорання. Ми наскільки сильно погрузилися у продуктивність, що забули про відпочинок. А разом з емоційним вигоранням приходить повна відсутність бажання робити найменші справи. А всі це ідентифікують як лінь, а насправді це сигнал організму, що потрібно взяти перерву і відпочити, і просто поберегти себе.

Друга, не менш важлива, причина ліні – сигнал змінити щось у житті. Людина наскільки сильно поглинається буденним життям, що не бачить сенсу робити щось далі. У цьому випадку потрібно розібратися чому ти не хочеш робити ту чи іншу справу, які в цьому приховані причини, і знайти нове та незвідане у своєму житті, щоб набратися сил та мотивації.[2]

Останній можна назвати «синдромом генія». Чому так? Якщо спостерігати за супер успішними людьми можна помітити таку тенденцію – майже усіх геніїв в дитинстві і по житті називали «лінюхами». Напевне, неочікуваний факт, так? Чому? Відповідь легка і цікава – насправді люди з високим IQ використовують свої можливості та свою силу для найважливіших справ, ігноруючи та не роблячи щоденних, маленьких справ.

Отже, підведемо підсумки, що робити, щоб позбутися ліні :

1. Розбавити сіре буденне життя новими фарбами. Знайти нові хобі, яскраво відпочити з друзями, спробувати в житті щось кардинально інше.

2. Гарний відпочинок – це кожен вибирає для себе, бо ми наскільки різні і так само різні способи відпочинку. Читання, прогулянка, спа-день, малювання та багато-багато інших.

3. Не винити себе, коли приходить такий період у житті, а просто виявити причини, відпочити та з новими силами побороти їх.

Інформаційні джерела :

1. https://cikavo-znaty.com/yak-poboroty-lin/
2. https://tokar.ua/read/24100

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СПОСІБ ЗАПОБІГАННЯ ЕМОЦІЙНОМУ ВИГОРАННЮ

САВЧУК Галина Петрівна,
викладач вищої категорії,
завідувач медичного відділення № 2
galinka.savchuk.83@gmail.com
КАБАН Марія Миколаївна,
студентка
kabanmaria37@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Що таке тайм-менеджмент та як він запобігає емоційному вигоранню? Я студентка і як ніхто розумію те відчуття, коли не вистачає часу навіть щоб поїсти чи поспати. І з цим стикався, напевне, кожен з нас. Адже в сучасності з кожним днем стає популярнішим поняття “продуктивність” і всі так наполегливо прагнуть йому відповідати. Найвищі оцінки, участь у активному житті студентства, старанно робити всі домашні, спорт та правильне харчування, робота, особисте життя – мета встигнути зробити все і нічого не забути. І відсоток того, що з таким способом життя швидко настане емоційне вигорання дуже високий. Що робити, щоб бути продуктивним без негативних наслідків ? Відповідь легка – тайм-менеджмент.

Тайм-менеджмент – це про раціональний розподіл годин в добі так, щоб і все встигнути, і спати повноцінні 7-8 годин, і бути ефективним, і залишатися здоровим. Це навичка, яку варто прокачувати постійно.

Розуміння того, що таке тайм-менеджмент та якими є його принципи, дозволяє не лише досягати цілей з мінімальними зусиллями та у потрібні терміни. Але також тримати у балансі різні сфери життя, не жертвуючи ні відпочинком, ні спілкуванням з рідними, ні піклуванням про власне здоров’я.[1]

Основні принципи тайм-менеджменту :

1. Плануйте справи на день, місяць, рік та фактично всі цілі життя. Завдяки плануванню в голові, виникне чітке бачення того, для чого потрібно робити ту чи іншу справу. Починаючи рух до великої мети з виконання послідовних завдань, ви значно скорочуєте час виконання роботи.

2. Використання допоміжних засобів – щоденник, Notion, додатки для створення TO DO листів, додатки які фіксують час праці та відпочинку (25\25 хвилин).

3. Правильні пріоритети та фокус на головному – це кожен повинен визначити особисто для себе, адже у світі не існує двох людей з однаковим баченням життя.

4. Підтримка стабільної мотивації – повторний розгляд цілей, мотиваційні відео на YouTube, створення дошки візуалізацій і, звісно, відпочинок, можливо навіть день цифрового мінімалізму.

5. Напевне, найголовніше правило – це планування відпочинку та обов'язкова його наявність у графіку дня. Це догляд за собою, читання, медитації, подорожі, спорт, сон, смачна їжа та зустрічі з друзями і ще багато-багато інших способів відпочити тілом і душею.

У XXI столітті дуже важливо вміти правильно володіти часом та бути піддатливим та адаптивним у графіку та способі життя. У цьому допоможуть принципи тайм-менеджменту, основне переробити їх під свої цілі, пріоритети та спосіб життя. І головне, не забувати відпочивати, цінувати та берегти себе.

Інформаційні джерела:

1. https://happymonday.ua/jeffektivnyj-tajm-menedzhment-5-sovetov

2. http://bigenergy.com.ua/fnansi/dloviy-svt/1454-tajm-menedzhment--7-golovnix-principiv-upravlinnya-chasom.html

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

ДАНИЛІВ Світлана Іванівна,
к.біол.н.
svetadanyliv@ukr.net
ЛОЗОВА Галина Вікторівна,
студентка
galynalozova@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Навчання на медичному факультеті висуває високі вимоги до аналітичного і синтетичного мислення, яке в подальшому допомагає адаптації медичного працівника в складному середовищі праці.

Природничі дисципліни, які вивчають студенти медичного факультету (медична біофізика, медична хімія та медична біологія) є невід'ємною частиною навчальної програми. Часто спостерігається відсутність мотивації до вивчення цих предметів через попередній негативний досвід у школі.

Для ефективного засвоєння матеріалу обирають дієву методику навчання, яка підвищувала б мотивацію студента. Вибір відповідної ефективної стратегії навчання ґрунтується на правильному формулюванні цілей, підборі та використанні відповідних засобів.

Мотивація є поєднанням потреб і зовнішніх чинників (зовнішня і внутрішня мотивація). Успішність навчання залежить насамперед від внутрішньої складової: зацікавленості, прагнення більше знати, вирішувати проблеми і ставити перед собою нові завдання. Зовнішня частина базується на тенденції отримати нагороду або уникнути негативних наслідків.

Основна роль у формуванні мотивації в студентів належить викладачу. Для викладача важливо шукати та постійно використовувати ефективні мотиваційні методи. Тому педагог природничих наук повинен володіти всім спектром

ресурсів, підходів, які мотивують студентів, крім того розуміти особливості в окремих групах студентів.

Основна роль викладача полягає у подоланні бар'єрів у навчальному процесі. Це передбачає підвищення мотивації студента через спілкування викладачів з клініцистами-медиками для формування оптимальної навчальної програми та для зацікавлення здобувачів освіти до відповідного предмету.

Для створення зовнішньої мотивації застосовується винагородження: і це не тільки оцінки, а ще й всі вербальні і невербальні підбадьорення, коментарі, які отримує студент протягом всього періоду навчання.

До чинників, які зменшують навчальну мотивацію студентів-медиків належить неготовність працювати з великим обсягом інформації, невміння розподіляти свій час і сили, відсутність винагороди за вивчення складного матеріалу.

В умовах сучасних реалій, актуальними є використання інноваційних програмно-технічних засобів, програм та інтернет-ресурсів для полегшення засвоєння навчальної програми. Це дозволяє зацікавити студентів та краще зрозуміти матеріал, що сприяє формуванню внутрішньої складової мотивації.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ПОЛЯК Марина Григорівна,
викладач
ЗЕЛЕНСЬКА Лідія Володимирівна,
викладач
kmk@medcollege.com.ua
КЗОЗ «Куп'янський медичний фаховий коледж
ім. Марії Шкарлетової»
Харківської обласної ради
м. Куп'янськ, Україна

Сучасна фахова передвища освіта передбачає формування позитивної мотивації до майбутньої професії у здобувачів освіти для конкурентоспроможності на ринку праці. Одним із завдань викладачів в закладах освіти повинно бути формування зацікавленості здобувачів освіти не тільки до сприйняття інформації, а й до самостійного підвищення рівня своїх знань та умінь.

Мотив розглядається як внутрішнє спонукання до навчальної діяльності, викликане особистими потребами самого здобувача освіти, його життєвою позицією.

Мотиви поділяють на зовнішні та внутрішні. Зовнішні мотиви формуються прагненням здобувача освіти отримати позитивну оцінку, здати залік, іспит, здобувач освіти хоче досягти великих успіхів під час навчання. Також слід враховувати не тільки оцінку за знання того чи іншого навчального матеріалу, а й підтримку викладачем, яка може виражатися словом, поглядом, жестом. Це сприяє підвищенню самооцінки та мотивацію до самовираження.

Викладач створює мотивацію своїм прикладом та відношенням до дисципліни, що викладає. Власний позитивний приклад є найбільшим мотиваційним засобом до вивчення та поглиблення знань з дисципліни.

Власні думки здобувача освіти, його прагнення, переживання є внутрішніми мотивами, наслідком чого з'являється усвідомлення внутрішньої необхідності. Мотив може бути позитивний і негативний. Позитивні мотиви: правильне розуміння цілей навчання, розуміння навчального матеріалу, професійна спрямованість, розвиток пізнавальних здібностей, емоційна форма ведення занять викладачем, постановка викладачем досить складних, але цікавих завдань, що сприяють розвитку творчої активності здобувачів освіти, усвідомлення важливості отриманих знань та особливо їх позитивна оцінка викладачем.

Розрізняють методи, які стимулюють навчально-пізнавальну діяльність, на дві групи: перша група формує пізнавальний інтерес (методи активізації до навчання: робота у малих ґрупах, дискусія, «мозкова атака», аналіз конкретних ситуацій, презентація, проектні роботи, метод навчальних проектів, дискусій та інших видів навчальної діяльності, які передбачає пошук інформації), друга стимулює обов'язок та відповідальність у навчанні (методи оцінювання, контролю знань і умінь під час занять).

Таким чином, мотивація має важливе значення для активізації усіх психологічних процесів – мислення, сприйняття, розуміння і засвоєння знань та умінь. Цьому сприяють схвалення та підтримка з боку викладача під час навчання, розуміння здобувачем освіти своєї професійної спрямованості, цінність отриманих знань та умінь, застосування їх в майбутньому в професійній діяльності.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЗАХАРІЯ Віталій Іванович,
викладач всесвітньої історії та мистецтва
zacharsv@ukr.net
БІЛЯР Олександра Олександрівна,
студентка
biliar06y@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

В кожного з нас хоча б раз в житті була ситуація пов’язана з відсутністю мотивації до навчання. Інколи нам хочеться просто погуляти з друзями, відпочити, почитати улюблену книгу і зовсім забуваємо про невиконане домашнє завдання на завтра. Тому викладачам часто приходиться чути, що в одного із студентів собака з’їла роботу, а в іншого - вчора зламався комп’ютер, і все пропало. Після таких відмовок нам соромно і ми обіцяємо собі, що такого більше ніколи не повториться! То як змотивувати себе, щоб стримати дану обіцянку?

Мотивація студентів до навчання є однією з основних складових навчально-виховного процесу. Поняття «навчальна мотивація» ми розглядаємо як процес, метод і засіб спонукання студентів до продуктивної пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту освіти.

Через зміст навчальної діяльності формується певне ставлення студентів до навчальної дисципліни й усвідомлюється його ціннісна значущість для особистісного, в тому числі інтелектуального розвитку. Основними чинниками, які впливають на формування позитивної мотивації до навчання є:

- зміст навчального матеріалу;
- організація освітньої діяльності;
- види та форми навчання;
- оцінювання успішності студента;

- стиль педагогічної діяльності викладача.

На формування позитивних мотивів навчання впливає стиль спілкування та ставлення викладача до студентів. Щоб отримати бажаний результат навчання, необхідно використовувати такі види навчальної мотивації:

- впровадження на заняттях цікавих експериментів і дослідів;
- заохочення здобувачів освіти до пізнавальних практичних занять;
- ведення дискусій і суперечок, які викликають цікавість і бажання проявити себе;
- подання наукового матеріалу в незвичному форматі (карти, малюнки, цікаві історії, повчальні фільми);
- спосіб демонстрації наукових фактів, які призвели до змін способу життя людей;
- стимулювання когнітивних процесів (вирішення проблемних завдань, використання ділових ігор);
- використання інтерактивних форм та прийомів навчання, що беруть до уваги інтерес, мотивацію студентів до навчальної діяльності;
- моделювання та імітація реальних чи віртуальних ситуацій;
- справедливе оцінювання знань.

Самостійна робота студента - це навчальна діяльність, яка планується, виконується за завданням, під методичним керівництвом і контролем викладача, але без його прямої участі. Тільки знання, здобуті власною працею, є міцними, глибокими і дієвими. Щоб ефективно навчатися, потрібно:

- правильно розподіляти власний час;
- сформувати власний графік навчання;
- самостійно знаходити, опрацьовувати і використовувати необхідний матеріал з різних джерел інформації;
- конспектувати матеріали лекцій;
- виділяти головне;
- читати додаткову літературу;
- приділяти увагу практичним заняттям.

Висновок: Мотивація навчальної діяльності, так само, як і ставлення до майбутньої професії і мотиви її вибору, є надзвичайно важливим чинником, що обумовлює успішність подальшого навчання. Цілеспрямовано формуючи стійку систему мотивів навчальної діяльності, можна допомогти майбутньому фахівцю у професійній адаптації та професійному становленні.

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

РАТУШНА Світлана Вячеславівна,
викладач-методист, магістр управління
навчальним закладом
svetlanaratushnay71@gmail.com
ПАРИЦЬКА Інеса Олегівна,
студентка
КЗОЗ «Куп'янський медичний фаховий коледж
ім. Марії Шкарлетової» Харківської обласної ради,
м. Куп'янськ, Україна

Поняття «навчальна мотивація» у літературі розглядається як процес, метод і засіб спонукання здобувачів освіти до продуктивної пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту навчального матеріалу.

Через мотивацію педагогічні цілі швидше перетворюються на цілі самих здобувачів освіти. Через зміст навчальної діяльності формується певне ставлення студентів до навчальної дисципліни й усвідомлюється його ціннісна значущість для особистісного, в тому числі інтелектуального розвитку.

Повернути студентам інтерес до навчання, посилити бажання навчатися мають інтерактивні технології навчання. Адже зміст інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної взаємодії всіх студентів. Це процес взаємодії, де викладач та студенти є рівноцінними суб'єктами навчання. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор,

спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню вмінь і навичок, створенню атмосфери співпраці, взаємодії. Під час такого навчання студенти вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати зважені рішення.

Інтерактивне навчання - це діалогове навчання, яке заперечує домінування як одного виступаючого, так і однієї думки над іншою.

Інтерактивне навчання має на меті:

- створення умов для залучення всіх слухачів до процесу пізнання;
- надання можливості кожному слухачеві розуміти і рефлексувати з приводу того, що він знає і думає;
- вироблення життєвих цінностей;
- створення атмосфери співпраці, взаємодії;
- розвиток комунікативних якостей і здібностей;
- створення комфортних умов навчання, які б викликали у кожного слухача відчуття своєї успішності, інтелектуальної спроможності, захищеності, неповторності, значущості.

Важливою запорукою підвищення ефективності навчального процесу є збагачення тривіального навчального матеріалу інформацією про новітні дослідження і розробки світової науки, нові теорії та винаходи, актуальні проблеми і сучасні напрямки розвитку науки в цілому .

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ДО ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

МЕЛЬНИЧУК Любов Василівна,
асистент кафедри
lyubovmelnychuk08@gmail.com
ДМИТЕРКО Ольга Іванівна,
студентка
olga.dmyterko04@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Основне завдання української медичної освіти – підготовка висококваліфікованих лікарів різних спеціальностей, які б відповідали сучасному рівню розвитку медицини, вимогам суспільства та були конкурентоспроможними.

Професійна підготовка майбутнього лікаря – тривалий процес формування його не лише як фахівця, а як особистості з особистісною спрямованістю на професійне самовдосконалення впродовж усього життя. Мотивація студентів до навчання є однією з основних складових навчально-виховного процесу.

У навчанні процес мотивації є безперервним, оскільки вивчення будь якого навчального матеріалу закладає основу для викладання нового. Надзвичайно важливу роль у формуванні мотивації до навчальної діяльності відіграє викладач. Саме викладач є носієм необхідної для студентів інформації під час вивчення нового матеріалу. Забезпечення викладачем мотивації до навчання має здійснюватись за допомогою різних методів і прийомів. Важливою умовою для створення у студентів інтересу до навчальної діяльності є надана викладачем можливість проявити власну розумову самостійність та ініціативність. Чим сучасніші та активніші методи навчання, різноманітніший навчальний матеріал і прийоми, тим легше зацікавити ними студентів. Одним з основних засобів виховання стійкого інтересу до навчання – є використання

питань і завдань, вирішення яких вимагає активної пошукової діяльності. При цьому викладач має забезпечити в разі необхідності консультаційну допомогу.

Окрім цього чудовим методом формування мотивації до навчання є застосування знань та навчального матеріалу на практиці. Особливо це стосується студентів медиків. Ефективність засвоєння знань вища в тому випадку, якщо викладач розповідає, як саме застосовуються ті чи інші знання, отримані в процесі вивчення дисципліни в медичній практиці, в певних клінічних випадках.

Також чудовим методом зацікавлення студентів є використання на заняттях різних інноваційних технологій, інтернет ресурсів та програм. При цьому якість інформації, що засвоюється студентами, підвищується за рахунок її візуалізації. Це дає змогу краще зрозуміти та засвоїти подану інформацію, отже не здається вже таким складним та важким до запам'ятовування.

Важливим методами щодо кращого засвоєння навчального матеріалу є вирішення проблемних ситуаційних занять, а також моделювання чи імітація реальних клінічних випадків.

Отже, можна зробити висновок, що мотивація до навчання у студентів відіграє надзвичайно важливу роль, адже впливає на якість знань. Основними методами мотивування студентів є використання викладачем різних програм для візуалізації матеріалу, демонстрація застосування знань на практиці та використання завдань, що вимагають критичного мислення й пошукової діяльності.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІТЮ 223 МЕДСЕСТРИНСТВО

СТРАЖНІКОВА Марія Миколаївна,
викладач другої кваліфікаційної категорії
pavliuk.mariia89@gmail.com
КЛИМОВИЧ Василина Михайлівна,
студентка
vasylyna1296@gmail.com
КЗ ЛОР «Львівський медичний фаховий коледж
післядипломної освіти»
м. Львів, Україна

Вступ. Сучасний світ навчальних технологій зокрема і тих, що використовують в охороні здоров'я, змінюється не по роках, а по днях, а мобільність, цифрові та ІТ-технології стали звиклим ресурсом для діагностики та лікування захворювань [2, с. 57]. Мотивація навчальної діяльності студентів стає в умовах сучасних перетворень в українській освіті однією з пріоритетних проблем. Це вимагає нових підходів до організації підготовки здобувачів освіти у медичних закладах освіти.

На базі КЗ ЛОР «Львівський медичний фаховий коледж післядипломної освіти» відбувається підготовка здобувачів освіти за спеціальністю 223 Медсестринство.

Анатомія людини є дисципліною, що вивчається на першому курсі, та є базовою дисципліною, що закладає фундамент для вивчення в подальшому клінічних дисциплін спеціальності. Водночас Анатомія людини є однією із найскладніших дисциплін для здобувачів освіти першого курсу, оскільки великий обсяг матеріалу та його складність в опануванні, вимагає від викладачів нових методологічних підходів, які допомагають студентам краще засвоїти предмет [3, с. 294].

Метою статті є обґрунтувати важливість та запропонувати способи підвищення мотивації у здобувачів освіти при вивчені дисципліни «Анатомія людини».

Методами ефективної організації лекційного процесу є короткі інтерактивні включення, за допомогою яких студенти зможуть проявити різні види активності [1, с.15]. Наприклад, при вивченні будови серця, нирок тощо, викладач, застосовує 3D-моделі органів, використовуючи програму mozabook є можливість створити цікаві вікторини, змагання між студентами групи, зіграти в інтерактивні перегони. Підвищує сприйняття лекційного матеріалу і застосування платформи learning. apps. Такі інтерактивні включення в ході лекції сприяють кращому засвоєнню та запам'ятовуванню структур органів, допомагають зрозуміти викладачу, що студенти засвоїли добре, а в чому виникли труднощі. Надзвичайно підвищують ефективність лекцій дискусії. Особливо під час вивчення нових понять і категорій. Чудовою знахідкою для покращення роботи студентів на лекціях є використання асоціативних карток. Асоціативні образи записуються на дошці, після чого аналізуються, систематизуються, при необхідності коригуються й оформлюються у визначення тієї чи іншої категорії [1, с.16].

У ході проведення семінарських завдань із курсу Анатомія людини, активно використовується метод кейс-ситуацій. Наприклад із теми «Ендокринні залози студентам пропонується кейс з описом симптоматики пацієнта, наводяться приклади його аналізів, описуються зміни у фізичній діяльності та емоційній сфері пацієнта. Таким чином студенти розподіляються у кейс-групи по 4-5 людини і за допомогою аналізу шукають шляхи вирішення кейсу. Метод кейс-ситуацій ставить за мету максимально активізувати навчально-пізнавальну діяльність кожного студента і залучити його в процес аналізу ситуації і прийняття рішень, прищепити студентам такі якості як ініціативність, творчий підхід до розв'язання проблем, готовність до дії в різних умовах, та вміння гнучко реагувати на них, що є необхідним майбутнім фахівцям.

Кожний етап заняття вимагає контролю тому що без нього втрачається сенс процесу навчання, а отже знижується мотивація. Контроль навчальної успішності на заняттях з дисципліни «Анатомія людини» проводиться за допомогою тестового контролю, який представлений в онлайн-форматі з використанням програми classtime. За допомогою цієї платформи, студенти бачать свій прогрес, можливість проаналізувати помилки. Дана платформа забезпечує можливість одночасного контролю великої аудиторії за умов відносно невеликих витрат часу на його проведення.

Висновки. Таким чином, використовуючи гнучку систему мотиваційної стимуляції буде досягнуте чітке спрямування здобувачів освіти до системного, якісного засвоєння знань, з чітким розумінням необхідності цього процесу для досягнення високого професійного рівня.

Список використаної літератури

1. Гай Л. А. Сухін Ю. В., Венгер В. Ф., та ін. Сучасні методи викладання медичних дисциплін у вищій школі Одеський національний медичний університет. Медична освіта 2016. №1, С. 15-18

2. Заячківська О. Цифрові технології в навчанні студентів медиків. Праці НТШ. Медичні науки 2018, том 52, № 1, С. 57-63

3. Підлужна С.А. Інноваційні технології у навчальному процесі на кафедрі нормальної анатомії Української медичної стоматологічної академії. Матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю «XVI Каришинські читання». Полтава, 2019, - С.294-295

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЗАХАРІЯ Віталій Іванович,
викладач всесвітньої історії та мистецтва
zacharsv@ukr.net
ГАЙКО Юліанна Олегівна,
студентка
yuliannagaiko@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Мотивація є провідним фактором регуляції активності особистості. А мотивація навчальної діяльності студентів стає в умовах сучасних перетворень в Україні однією з пріоритетних проблем. Оскільки методи стимуляції і навіть серйозне рейтингове заохочення не завжди викликають справжнє зацікавлення у молодої людини, необхідно мати більш ефективні технології. Однією із них є мотивація. Мотивація – є рушійною силою в процесі здобуття освіти. Вона не тільки вдосконалює розумові здібності, а й розвиває вас як особистість. Доведено, що результати навчальної діяльності учня чи студента тільки на 20% залежать від інтелекту, а все ж основне місце займає мотивація – близько 70-80%!

Мотивацію називають траєкторією, тобто напрямком людської поведінки. Звертаючись до більш розгорнутого твердження можна сказати, що під мотивацією розуміють сукупність спонукальних чинників, що визначають активність особистості, до яких належать мотиви, стимули, ситуативні чинники, потреби, що обумовлюють поведінку людини. Потреба - це нестача суб'єкта в чомусь конкретному. Вгамування однієї актуальної потреби викликає прихід іншої. Тобто це безперервний процес який лежить в основі нашого існування. Мотив в свою чергу це - спонукання до діяльності, пов’язане із задоволенням потреб людини.

Процес формування структури мотивів навчальної діяльності студента починається з перших днів перебування його у вищому навчальному закладі, але ефективність такого процесу може бути різною. В основному вона залежить від того, наскільки успішно і швидко вчорашній абітурієнт адаптується, долає труднощі, з якими він неминуче зустрічається, потрапляючи в незвичне для нього середовище. Так, сучасний студент не сприймає «голих знань», якщо не отримує обґрунтування їх доцільності. В умовах сучасності, де завдяки вільному доступу в інтернет та різноманітні соціальні мережі ми весь час сприймаємо величезний потік інформації, наш мозок навчився відфільтровувати непотрібне, тому не помічаючи користі в тому чи іншому матеріалі він не збереже цей «файл». Ефективність навчального процесу безпосередньо пов'язана з тим, наскільки високими є мотивація і стимул оволодіння майбутньою професією.

Кожна молода людина прагне досягти успіху. Природа успіху така- якщо одного разу ми відчули на власному досвіді, як приємно важко працюючи і докладаючи зусиль дійти до омріяної мети, нам вже неодноразово хочеться відчувати задоволення від досягнення поставленої цілі. Кар'єра, що передбачає фінансову свободу, самореалізацію, повагу в суспільстві – його невід'ємна складова. Якщо студент може відповісти собі на питання: як вивчення того чи іншого предмету допоможе мені побудувати успішну кар'єру, він досягне найвищого щабля мотивації до навчання.

Важливими складовими такої мотивації є не накопичення знань, а набуття компетенцій, співпраця з викладачем як наставником, робота в групах, включення в процес навчання завдяки новим методам та формам засвоєння знань. Для перетворення мети в мотиви-цілі велике значення має усвідомлення студентом своїх успіхів, відчуття просування вперед.

Сучасні здобувачі освіти – діти свого часу: нас важко здивувати, майже неможливо змусити і складно переконати. Але мотивувати, вибудувавши чітку систему цілей, що приведуть до осмисленої мети, завжди вдасться.

КОНЦЕПЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ВИБОРУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

НОВИЦЬКА-УСЕНКО Людмила Василівна,
д.мед.н., професор, член-кореспондент НАН та НАМН України
Lyudmila.usenko@gmail.com
ПОСТОВОЙ В'ячеслав Володимирович,
студент
postovoy.slava@gmail.com
Дніпровський державний медичний університет
м. Дніпро, Україна

Актуальність. Медицина є однією з найдинамічніших галузей науки, що потребує постійного навчання, самовдосконалення та розвитку в обраній спеціальності. Саме тому концепція безперервної освіти в медицині заслуговує особливої уваги. Один із варіантів реалізації ранньої професіоналізації старшокласників – це навчання у структурах довузівської освіти, якими є ліцеї, спеціалізовані школи, факультативні заняття, підготовчі курси на базі ВНЗ. Даний підхід грає важливу роль у самовизначенні майбутніх студентів, у підвищенні якості їх знань, а також впливає на початкову адаптацію до вимог ВНЗ, дозволяє почати формування світогляду і професійних навичок майбутнього лікаря до початку навчання у вищій школі і продовжувати його по закінченню протягом всього часу професійної діяльності.

Матеріали і методи. Протягом багатьох років Дніпровський державний медичний університет вдало реалізує на практиці концепцію безперервної освіти в медичній галузі. Так, у 1993 році було засновано Науковий медичний ліцей «Дніпро», який став першим в Україні середнім навчальним закладом при університеті. Головною метою у його роботі є формування контингенту абітурієнтів, максимально підготовлених та адаптованих до продовження навчання у системі безперервної медичної освіти, та забезпечення в потрібній кількості контингенту студентів для Дніпровського державного медичного університету та інших медичних закладів освіти. Науковий ліцей вже протягом

29 років готує учнів, починаючи з восьмого класу. Пріоритетними у вивченні є такі дисципліни: хімія, біологія, фізика, математика, українська мова. Кафедра анестезіології та інтенсивної терапії Дніпровського державного медичного університету веде активну співпрацю з колективом Наукового медичного ліцею «Дніпро». Члени студентського наукового товариства кафедри разом з професорсько-викладацьким складом та учнями ліцею проводять лекції та тренінги на різні медичні тематики для ліцеїстів. Отже, саме в стінах ліцею учні отримують перший досвід наукової роботи під керівництвом досвідчених викладачів та починають формуватись як молоді вчені. Завдяки такому факультативу як «Сестринська практика. Догляд за хворими», вихованці ліцею не тільки опановують на манекенах базові навички з медичних маніпуляцій, таких як вимірювання пульсу, артеріального тиску, а ще вчаться проводити внутрішньом'язові та внутрішньовенні ін'єкції, ставити клізми, крапельні системи. По закінченню факультативу кожен учень отримує свідоцтво про здобуття професії «Молодша медична сестра з догляду за хворими».

Підсумок. Концепція безперервної профільної освіти у медичній галузі є дуже важливим кроком для формування професійної орієнтації та усвідомленого вибору майбутньої професії. Вона сприяє не тільки підвищенню загальної якості знань учнів, рівня їх підготовки до вступу до ВНЗ та конкурентоспроможності у вступній кампанії, а й адаптації учнів до високих вимог вищого навчального закладу.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна,
к.біол.н.
larysa.nechytailo@gmail.com
ДЕЯК Мирослава Василівна,
студентка
mirka2395@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Мотивація до навчання - це ряд чинників, які спонукають людину до здобуття знань, самореалізації, досягнення власної мети, удосконалення професійних навичок і умінь. Зацікавленість у вибраній професії і мотивація до навчання є гарантією отримання в майбутньому професіоналів своєї справи.
Проблема мотивації студентів до навчально-професійної діяльності та забезпечення професійної освіти майбутнього фахівця одне з актуальних питань для вищого навчального закладу.

Мета роботи полягає у дослідженні мотивації студентів до навчання у ВНЗ.

Мотивація студентів до навчання залежить від безлічі факторів, зокрема, віку студента та його вікових особливостей, характеру, темпераменту, рівня його професійної підготовки, інтересів, здібностей, талантів, його потенціалу, прагнення стати справжнім фахівцем своєї справи. Не менш важливими фактором є сам ВНЗ та ті умови навчання, які він надає, заохочення, які використовує, а також перспективи, які наявні після закінчення цього навчального закладу. В сучасній системі вищої освіти активно проводяться обміни найкращих студентів між різними закладами освіти та різними країнами, що дає нові можливості майбутньому спеціалісту для розвитку і самореалізації в його діяльності. Основною мотивацією студента стає

професійне зростання, яке він отримає в результаті навчання, а також те, яке матеріальне забезпечення принесе ця робота йому в майбутньому. Також рівень мотивації студентів прямим чином впливає на їхню активність у процесі навчання. Під час занять у студентів має виникати потреба у самовдосконаленні, самореалізації та самовираженні. Значну роль у формуванні цієї потреби відіграє співробітництво між викладачем та студентами. Зокрема, викладачі можуть зацікавити студентів до пошуку нової, цікавої та корисної інформації, внаслідок чого будуть формуватися їхні професійні якості. Питання мотивації стоїть особливо гостро у перші місяці навчання. Дуже важливо, щоб першокурсники не розчарувалися в обраній професії та в обраному навчальному закладі при достатньо високих вимогах до студентів. Для того, щоб студенти вчились наполегливо та ефективно, у них має бути зацікавленість до навчання або інтерес до нього. На мотивацію до навчання серйозно впливає оцінка успішності студента. Система оцінювання студентів має бути чіткою, зрозумілою, аргументованою та прозорою. Іншим важливим критерієм є надання студенту можливості до самоконтролю від якого залежить налаштування на успішний результат та досягнення певних цілей. Викладач заохочує студентів до самоконтролю та прагнення досягти мети, допомагає визначити стиль та темп навчання.

Таким чином, формування у студентів мотивації є невід'ємним елементом процесу адаптації до навчання у ВНЗ і безпосередньо впливає на процес подальшого професійного становлення майбутніх фахівців.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ТРОЦ Віта Миколаївна,
викладач
vitatrots.1974@gmail.com
ТРОЦ Антон Олегович,
студент
antontroc845@gmail.com
КЗОЗ «Куп'янський медичний фаховий коледж
ім. Марії Шкарлетової» Харківської обласної ради
м. Куп'янськ, Україна

Проблема формування мотивації до навчання у здобувачів освіти завжди була актуальною. Мотивацію можна визначити як спонукання людини до скоєння усвідомлених або неусвідомлених дій, здатність активно задовольняти свої потреби, досягати поставленої мети. А більшість психологів стверджують, що при навчанні мотив набагато важливіший за інтелект.

За позитивного ставлення здобувача освіти до навчання мотивація характеризується стійкістю і неповторністю мотиваційної сфери; уміннями ставити перспективні, нестандартні цілі та реалізовувати їх. Розрізняють наступні позитивні мотиви навчання:

– внутрішні – це мотиви, які проявляються в зацікавленні процесом здобування знань; самовдосконалення, саморозвиток у процесі навчання;

– зовнішні: широкі соціальні мотиви – обов'язок перед суспільством, батьками; орієнтація на майбутню професійну діяльність; вузькі особистісні мотиви – прагнення до хороших оцінок, до похвали.

Істотні зміни в освітньому процесі відбулися весною 2020 року, коли всі заклади освіти в Україні перейшли на дистанційне навчання. Це була нова інтегральна форма, що дала можливість сучасним студентам, які звикли до користування гаджетами, більше використовувати новітні технологій, чим

підвищила зацікавленість та вмотивованість до оволодіння знаннями з різних дисциплін.

Можна стверджувати, що так як велику частину часу онлайн-занять студент проводить в самостійному освоєнні матеріалу, йому необхідні концентрація уваги, наполегливість, бажання вчитися, а **найважливішим фактором успішного навчання є правильна мотивація.** У дистанційному навчанні головну роль грає когнітивна мотивація, тобто мотивація усвідомленої дії - коли здобувач освіти виконує роботу не через страх поганої оцінки і не для того, щоб виділитися серед одногрупників, а для того, щоб отримати знання.

Отже, мотивація до навчання у здобувачів освіти під час дистанційного навчання повинна бути орієнтована на активну діяльність студентів, а основними факторами, що сприяють мотивації є: віра в себе, усвідомлення своїх здібностей і прагнення їх розвинення, підтримка та похвала зі сторони викладача.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ

СТРОКАНЬ Валентина Іванівна,
викладач - методист
valentinastrokan@gmail.com
ГРИБ Габрієла Валентинівна,
студентка
gabriela11042004@icloud.com
ФОКА Аделіна Михайлівна,
студентка
fokaadelina65@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Навчання, позбавлене будь-якого
інтересу й здобуте тільки силою вбиває
в здобувача бажання до навчання,

без якого він далеко не піде.
К.Д . Ушинський

Концепція сучасної освіти побудована таким чином, щоб створити оптимальні умови для мотивації до навчання у здобувача освіти в галузі медицини, допомогти їм в правильному виборі майбутньої професії.

Основною метою системи освіти є створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації кожного здобувача, який зможе навчитись створювати і розвивати інтелектуальні здібності до самонавчання.

З процесу навчання відомо, що якість підготовки будь-якого фахівця, а особливо медика, в сучасних умовах визначається не тільки рівнем його знань але й професійними вміннями, що дозволяють здобувачеві творчо вирішувати виникаючі проблеми активно взаємодіяти з хворими на основі суб'єктивних відносин .

Одним із перспективних напрямків формування мотивації до навчання у здобувачів освіти в медицині є причини, які вимагають вдосконалювати підвищення якості освіти. А саме:

1. Збільшення поширеності хвороб з кожним роком.
2. Розробка нових методів профілактики для виявлення і попередження хвороб .
3. Запобіганням шкідливим звичкам, формування здорового життя.

Тому, майбутні медики мають володіти самостійністю у прийняті рішень, швидкістю реакції, свободою самовияву, вміння піддавати сумніву і науковому осмисленню певні явища, розумова діяльність - це творча ланка молоді у них є інтерес до поглинання знань, самостійності, навчатися і постійно вдосконалюватися.

Мотивація навчальної діяльності – це рушійна сила, яка спонукає здобувача освіти до активного володіння знаннями, уміннями, навичками. На сьогоднішній день наш коледж комп'ютеризований, оснащений всією необхідною медичною наочністю: стенди, навчальні таблиці, муляжі, клінічні кабінети та кваліфіковані викладачі. Саме це мотивує нас здобувати освіту у

сфері медицини. Можна перераховувати велику кількість мотивів чому саме ми вступили до Чернівецького медичного фахового коледжу. Але насамперед вимушені проблеми зі здоров'ям людства, а також найголовніший мотив це пандемія COVID-19. Адже завдяки саме медикам щодня виживають тисячі людей, і саме ми медичні сестри відіграємо важливу роль у цьому процесі.

«Інтерес до навчання з'являється лише тоді, коли є натхнення, що народжується від успіху в оволодінні знаннями, без натхнення навчання перетворюється для здобувачів на тягар», – писав В.О. Сухомлинський.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ПІЛЬГУЙ Володимир Павлович,
студент
ЩУР Юлія Романівна,
студентка
kmk@medcollege.com.ua
КЗОЗ «Куп'янський медичний фаховий коледж
ім. Марії Шкарлетової» Харківської обласної ради
м. Куп'янськ, Україна

Мотивація до навчальної діяльності, а також ставлення до майбутньої професії та мотиви її вибору, є надзвичайно важливим фактором, який впливає на успішність подальшого навчання. Мотив заходиться «всередині», має «персональний характер» і залежить від багатьох внутрішніх і зовнішніх чинників студентів, такі як: мораль, соціальне положення, статус, цілі на майбутнє, відношення з родиною тощо.

З точки зору психології, мотивація – це спонукальна емоція, яку відчуває людина під час виконання запланованої дії та досягнення результату. Традиційно виокремлюють дві основні функції емоцій та почуттів: оцінну та спонукальну. Оцінна функція полягає в тому, що в емоціях завжди наявна оцінка. Спонукальна функція емоцій полягає в тому, що вони визначають

спрямованість діяльності. Як регулятор діяльності, емоції можуть як стимулювати, так і заважати освітній діяльності. Крім оцінної і спонукальної функції, виділяють ще сигнальну функцію. Сигнальна роль розглядається через функції спонукання і оцінювання.

Спонукальна функція емоцій полягає в тому, що емоції присутні на своїх стадіях мотиваційного процесу.

Виділяють декілька причин мотивації: мотив на досягнення успіху і найкращого результату; мотив уникнення комплексів; мотив непотерпіння невдач. Мотив на досягнення успіху і найкращого результату - характеризується швидким прийняттям рішення, і швидким залученням до справи. Здобувачі освіти можуть мотивувати себе надіями на добрий результат, високе оцінювання та схваленням викладача, повагу від однокурсників. Мотив уникнення комплексів - його не можна назвати позитивним, адже за такої мотивації студент намагається не піддатися осудженню та насмішок зі сторони своїх однолітків, студент боїться підтвердити негативні очікування. Мотив непотерпіння невдач. Здобувач освіти націлений не на отримання гарного/найкращого результату, а на уникнення двійок та ліквідації заборгованостей. Такі студенти або працюють плідно, але будь-яка перешкода вибиває їх з колії, або ці студенти зовсім не зацікавлені на своїй професійній діяльності, через що просто не шукають собі проблем.

Результати опитування показують, що 60 % опитуваних здобувачів освіти навчаються заради гарних оцінок, щоб відчувати себе комфортно в навчальному закладі. 30 % - бояться насмішок та не хочуть почувати себе «не у своїй тарілці» під час навчання. І 10 % - не мають мотивації або не цікавляться своєю майбутньою професійною діяльністю.

Таким чином, на мотивацію до навчальної діяльності у здобувачів освіти впливають: система оцінювання; заохочування до самоповаги власних досягнень; підтримка комфортного освітнього соціального середовища; впевненість у власних силах, прагненні до пізнавальної діяльності.

ФУНДАМЕНТАЛЬНА ТА ФАХОВА ПІДГОТОВКА ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН

ЛЯШЕНКО Наталія Юріївна,
викладач основ біологічної фізики
та медичної апаратури
Liashenko@med.cc.ua
КАШУБІНА Марія Віталіївна,
студентка
КЗ «Кам'янський фаховий медичний коледж» ДОР»,
м. Кам'янське, Україна

Анотація: у статті розглянуто проблеми фундаментальної та фахової підготовки здобувачів освіти та засоби їх вирішення за нових умов побудови концепції освіти України. За аналізом робочих програм запропоновано вдосконалити навчально-методичну систему викладання фундаментальних дисциплін в медичних коледжах, яка зможе відповідати новим вимогам фахової підготовки медичних працівників і стане хорошим підґрунтям для підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Ключові слова: фахова спрямованість, фундаментальна підготовка, фахові компетентності, медичний коледж, науково-природничі дисципліни, клінічні дисципліни, здобувачі освіти, бакалаври.

Постановка проблеми. За нових умов побудови концепції освіти України актуальною проблемою є підготовка висококваліфікованих вмотивованих фахівців із високим рівнем професійних вмінь, здатних адекватно та творчо застосовувати знання для розв'язання поставлених задач у будь-яких ситуаціях, легко адаптуватись до нових вимог. Сьогодні значно зменшується загальний відсоток природничо-наукових дисциплін, що негативно відображається при вивченні клінічних дисциплін та підготовці медичних працівників [2].

Дослідниця Стучинська Н.В. зазначає, що під час професійної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти необхідно враховувати таку освітню вимогу сьогодення, як формування «довготривалих знань, які можуть бути забезпечені лише за умови їхньої фундаментальності». Роль фундаментальних природничих знань з фаховою підготовкою здатна забезпечити професійну мобільність і впевненість в їх впровадженні [1].

Тісний зв'язок отриманих знань з майбутньою професією сприяє свідомому і вмотивованому підходу до навчання у здобувачів освіти. При цьому можливостями однієї дисципліни вирішуємо задачі іншої [3]. До прикладу, вміння і навички, набуті в результаті вивчення фізики на І курсі, обов’язково стають в нагоді при вивченні дисципліни «Основи біологічної фізики та медична апаратура» на ІІ курсі та в подальшому - при здобутті першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета статті: дослідити проблему фундаментальної і фахової підготовки студентів-медиків та запропонувати методики їх професійного спрямування і фахових компетентностей при вивченні природничо-наукових дисциплін.

Методи дослідження: проаналізували автореферати, навчально-методичну літературу, наукові статті, дисертації, робочі програми з фізики і астрономії, з основ біологічної фізики та медичної апаратури, з клінічних дисциплін; застосували методи систематизації, пояснення і прогнозування.

Виклад основного матеріалу. Майбутні фахівці мають знати фізичні закони, яким підпорядковується робота органів і функціонування систем, принципи роботи лікувального і діагностичного обладнання (ультразвукова діагностика, рентгенівська діагностика, позитрон-емісійна томографія, електронний парамагнітний резонанс, магнітно-резонансна томографія, доплерографія тощо), опанувати методи візуалізації у медичній діагностиці та методи радіаційної медицини. Майже всі медичні прилади сконструйовані за фізичними законами (ендоскоп, мікроскоп, стетофонендоскоп та ін.). Тому доцільним є включення у робочу програму дисципліни «Фізика і астрономія» (І рік навчання) тем, що інтегруються з дисципліною «Основи біологічної фізики і

медична апаратура» (ІІ рік навчання та перший (бакалаврський) рівень вищої освіти) і клінічними дисциплінами (ІІІ і ІV роки навчання та перший (бакалаврський) рівень вищої освіти).

Такий підхід у викладанні активізує процес засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу та збільшує їх зацікавленість до навчання і як результат, покращується якість освіти. Так в робочу програму з дисципліни «Фізика і астрономія» включено теми медичної спрямованості. До прикладу, фрагмент аналізу робочих програм з фізики для вдосконалення робочої програми з дисципліни «Фізика і астрономія» з урахуванням фахової спрямованості здобувачів освіти (табл. 1).

Таблиця 1. Фрагмент аналізу робочих програм з фізики для вдосконалення робочої програми з дисципліни «Фізика і астрономія»

Теми з дисципліни «Фізика і астрономія»	Теми з дисципліни «Основи біологічної фізики та медична апаратура»	Теми з клінічних дисциплін
1.Основи термодинаміки. 1.1.Внутрішня енергія. Способи зміни внутрішньої енергії. *Калориметричні методи визначення тепломісткості системи.* *Визначення калорійності продуктів харчування.* 1.2. Робота в термодинаміці. *Реакція живих організмів на зовнішні і внутрішні чинники.* *Способи збереження тепла.* 1.3. Перший закон термодинаміки. Адіабатний процес.	**1. Термодинаміка.** Загальні поняття термодинаміки. Перший принцип термодинаміки (живі об'єкти як відкриті термодинамічні системи). Другий принцип термодинаміки (енергетика біологічних процесів з погляду термодинамічної рівноваги). [6]	**Клінічне медсестринство у внутрішній медицині.** Об'єктивні методи клінічного обстеження пацієнтів, пацієнтів з патологією кровообігу. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Роль медсестри у проведенні диспансеризації пацієнтів та профілактичних заходах. **Обстеження та оцінка стану здоров'я людини.** Стан здоров'я з точки зору теорії адаптації. Методи клінічного обстеження пацієнтів. Термометрія. **Клінічна фармакологія з токсикологією.** Взаємодія лікувальних засобів. Корекція небажаної

Розрахунок теплового балансу людини за добу. *Теплові процеси в тілі людини.* 1.4. Принцип дії теплових двигунів. Холодильна машина. *Зміна температури тіла, як фактор перебігу інфекційного захворювання.* *Дія фармакологічних речовин на енергетичний метаболізм.*		дії ліків. Клінічні аспекти застосування фармакологічних засобів. Клінічна фармакологія психотропних засобів. **Клінічне медсестринство в педіатрії.** Розрахунок основних харчових інгредієнтів та енергетичної цінності продуктів харчування при різній патології. Захворювання новонароджених. Захворювання в дітей органів кровотворення. Анемія. Лейкемія. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Екзантематозні дитячі повітряно-краплинні інфекції. Неекзантематозні дитячі повітряно-краплинні інфекції. [7] **Медсестринство в оториноларингології.** Накладання зігрівального компресу на ділянку верхньої щелепи; на підщелепну ділянку; на ділянку гортані; на ділянку вуха. **Клінічне медсестринство в хірургії.** Надання невідкладної допомоги при: термічних опіках; хімічних опіках; обмороженні. **Медсестринство в сімейній медицині.** Вимірювання температури тіла, графічне зображення її. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних

		процедур (накладання зігрівальних компресів, гірчичників, банок, проведення інгаляції тощо). **Стоматологічні захворювання і профілактична медицина.** Проведення температурної діагностики.
2. Електричне поле. 2.1.Основи електростатики. Електричний заряд. Закон Кулона. Електричне поле у речовині. Електроємність. Конденсатори. *Електростатичні явища та життєдіяльність живих організмів. Електричне поле в клітинах істот.* 2.2.Закони постійного струму. *Заземлення медичних електроприладів. Електричні явища в серцевому м'язі.* 2.3. Електричний струм у різних середовищах. *Електростатичні методи лікування (гальванізація, електрофорез). Дія електричного струму на організм людини.* 2.4.Магнітне поле, електромагнітна індукція. *Біологічна дія магнітного поля на*	**2.1 Електропровідність клітин і тканин. Реографія.** Постійний та змінний електричний струм. Електричні властивості біологічних систем. Електропровідність клітин і тканин при постійному струмі. Види поляризації. Гальванізація, електрофорез. Проходження змінного струму через біологічні об'єкти. **2.2. Фізичні основи електро- і векторелектрокардіографії.** Електричне поле. Силова та енергетична характеристики поля. Електричний диполь. Поле диполя. Реєстрація біопотенціалів серця. Компоненти нормальної електрокардіограми. Векторелектрокардіографія. Електрична вісь серця. **2.3. Магнітне поле та його характеристики.** Магнітне поле та його властивості. Закон	**Клінічне медсестринство в хірургії.** Надання невідкладної допомоги при: ураженні електрострумом; уражені блискавкою; зупинці дихання та серця. **Медсестринство в сімейній медицині.** Вимірювання артеріального тиску, реєстрація даних у температурному листку. Визначення рівня глікемії за допомогою експрес-методів, електронного глюкометра. Проведення електрокардіографії. Здійснення штучної вентиляції легень та непрямий масаж серця. Надавати невідкладну долікарську медичну допомогу при: серцевій астмі; інфаркті міокарда; зупинці серця; зупинці дихання. **Клінічне медсестринство в педіатрії.** Природжені вади серця. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика. Надання невідкладної допомоги при: анафілактичному шоці;

організм людини.	Ампера. Сила Лоренца. Магнітні властивості речовин. Біомагнетизм. Магнітні поля органів і тканин. **2.4. Медична апаратура. Фізичні методи електролікування.** Медична апаратура. Методи електролікування. Гальванотерапія. Магнітотерапія. Струми високої, ультрависокої та надвисокої частот.[6]	гіперглікемічній комі; гіпоглікемічній комі; зупинці дихання та серця.[8] **Стоматологічні захворювання і профілактична медицина.** Вивчення хірургічних інструментів і техніки операцій. Терапевтичний стоматологічний інструментарій. Обладнання стоматологічних кабінетів. **Клінічне медсестринство у внутрішній медицині.** Вміти проводити клінічне обстеження пацієнтів при захворюваннях органів кровообігу. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників електрокардіологічного дослідження., проб з навантаженням, гіпоксичних проб тощо. Надавати невідкладну допомогу при захворюваннях органів кровообігу: гіпертензивній кризі, стенокардії, гострому коронарному синдромі, інфаркту міокарда, кардіогенному шоці, екстрасистолії, гострій серцевій недостатності, гострій судинній недостатності, хронічній серцевій недостатності. Діагностичні заходи при захворюваннях органів травлення.

Висновки. Використання міждисциплінарних зав’язків сприяє формуванню професійної орієнтації здобувачів освіти та мотивує до навчання.

Вдосконалення навчально-методичної системи допомагає сформувати фахові компетентності майбутніх фахівців, розвиває клінічне мислення та системний підхід до навчання, формує вміння логічно та послідовно зв’язувати різні факти, сприяє кращому засвоєнню знань та вмінню застосовувати навички, набуті при вивченні фізики у клінічній практиці.

Перелік джерел інформації

1. Стучинська Н. В. Інтеграція фундаментальної та фахової підготовки майбутніх лікарів процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.: автореф. дис... д-ра наук: 13.00.02 - 2009.

2. Косенко О.І. Роль інтегрованих природознавчих курсів в осучасненні змісту вищої освіти / О.І. Косенко, Ж.П. Ольховська // Вища освіта України. – 2004. - №4 (14) – Додаток. Безперервна освіта: реалії та перспективи: Матеріали ІІ Всеукраїнської конференції. – С. 119-123.

3. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти 2-ге вид. / М.М. Фіцула // Тернопіль: Богдан. – 2003./

4. Біда О.А. Формування готовності вчителів природничих дисциплін до організації навчально-пізнавальної діяльності учнів загальноосвітньої школи: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О.А. Біда. – Вінниця, 2010. – 429 с.

5. Шаповалова Л.А. Методика розв’язування задач міжпредметного змісту в процесі навчання фізики в загальноосвітній школі (автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02) Київ. – 2002 р.

6. Ємчик Л.Ф. Основи біологічної фізики і медична апаратура: підручник / Л.Ф. Ємчик. – 2-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 392 с.

7. Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник / - 3-є видання, 2022р., 346с.

8. В.С. Тарасюк, Г.Г. Титаренко, І.В. Паламар та ін. Медсестринство в педіатрії: підручник /- 2-е видання, 2021р., 451с.

POSITIVE MOTIVATION TO LEARN - A STEP TO PROFESSIONAL SUCCESS

ANTONIUK Lydia,
Teacher-methodologist, specialist of the highest qualification category
antoniuklida@gmail.com
CHUPIL Natalia,
teacher-methodologist, specialist of the highest qualification category
natalya.chupil@gmail.com
OSHEIKO Sophia,
student
o.sonja.i07@gmail.com
GEL Yulia,
student
ulagel42@gmail.com
Lviv Medical Professional College of Postgraduate Education
Lviv, Ukraine

Motivation is a stimulus that makes people act and achieve goals. Motivation is intrinsic and extrinsic. Positive motivation to learn is the most important condition for success. Extrinsic motives include: the prestige of work, the demands of parents, high salary. Internal motivation is enjoing studing.

Determination of motivational factors and their impact on further learning is an urgent and important task. For this purpose a survey of the first and the second year students of pharmacy has been made in our college. 65 students took part in the survey. They were offered a questionnaire with options and opportunities to add their own answers. The questionnaire covered both extrinsic and intrinsic motives. The following issues were submitted for consideration: motives for choosing a profession; motives that spur to successful learning; factors that increase the desire to learn; factors that reduce the motivation to learn.

The survey showed that the main motives for choosing the profession of a pharmacist are helping people (40% - the first year students, 62.2% - the second year students) and the opportunity to get a good salary (34.3% and 26.1%, respectively). Most students want to make a successful careeer (82.8% and 75.0% respectively).

Methodical approaches of being taught play an important role. The main factors that increase the desire to learn are interesting content (46.9% and 23.7% respectively); innovative forms of teaching (21.9% and 34.8%, respectively). The first year students pay attention to encouragement of students and individual approach (18.7%), while the second year students emphasize the role of personality of the teacher (29.0%).

The survey revealed the main difficulties in learning that reduced motivation. These include the inability to learn without any help and choose the main things (57.1% - the first year students and 37.5% - the second year students); inability to apply interdisciplinary links (28.6% and 25.0%, respectively).

As a result of the survey, we found that students are guided in their choice of profession, both by extrinsic and intrinsic motives. The positive thing is that when choosing a profession, students are led by internal motives to help people and realize own dreams, which is crucial in mastering the future profession (57% of answers).

In conclusion, while learning and mastering the profession the most students are inspired by teacher's personality, impruve the skills of independent work, realize and apply interdisciplinary links.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЛИСА Оксана Миколаївна,
викладач
lusanikoksana@gmail.com
ЛИБЮК Катерина-Іванна Валеріївна,
студентка
student84@medkol.cv.ua
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

У наш час, коли науково-технічний прогрес розвивається неймовірно швидко, проблема становлення висококваліфікованих фахівців набуває все більшого значення. Сучасне суспільство ставить перед випускником медичного коледжу, особливі вимоги, серед яких важливе місце займають високий професіоналізм, активність, уміння співчуття, навики спілкування на основі взаєморозуміння, знання медичної етики і деонтології. Формування світогляду, що базується на ставленні до людини як до найвищої цінності, стимулювання гармонійного розвитку й прояву творчого потенціалу особистості в праці – основа гуманізації сучасної освіти. Але вона може залишитися набором добрих намірів, якщо на практиці не вживати заходів для підвищення ефективності навчального процесу, поліпшення умов взаємодії викладача і студента, переведення студента на рівень активного суб’єкта навчального процесу. Однією з найбільш актуальних проблем сучасної освіти є побудова такого процесу навчання, який міг би бути основою формування мотиваційної сфери студентів. У зв'язку з цим виникають суперечності між існуючим станом мотивації навчання студентів і сучасними вимогами до їх навчальної активності.

Мотивація навчальної діяльності тісно пов'язана з поняттям мета і потреба. У людини вони взаємодіють і включають: потреби, інтереси, цілі, стимули, мотиви, схильності, установки.

У дослідженні Н. Н. Власової обчислюються два плани мотивації – довільний і мимовільний. Довільний план мотивації виявляється тоді, коли мотиви у студента викликаються довільно без сторонньої допомоги. Мимовільний план мотивації виявляється в тому разі, якщо мотиви хтось спеціально формує.

Виділяють два види мотивації, які забезпечують цілеспрямованість діяльності людини, джерелом якої є:

1. Зовнішня мотивація – виникає під впливом і тиск зовнішніх імпульсів, вимог, наказів, примусів, викликає зовнішній дискомфорт (людина зобов'язана виконувати чиюсь волю). Це такі мотиви: соціальні, оціночні, на результат.

2. Внутрішня мотивація – «зароджується» під впливом внутрішнього дискомфорту (людина діє, щоб отримати внутрішнє задоволення, отримати позитивний психічний стан). Діяльність організовується за власною ініціативою, не залежить від чужої волі. А мотивами слугує внутрішнє задоволення, інтерес.

Для формування мотивації у навчанні у здобувачів освіти викладачі Чернівецького медичного коледжу використовують такі пізнавальні мотиви:

- мотивація навчальної діяльності шляхом бесіди;
- створення проблемної ситуації;
- мозкову атаку;
- опрацювання тексту періодичних видань;
- висловлювання своєї думки;
- складання кросвордів, сканвордів;
- виокремлення певних медичних ситуацій.

Все це стимулює та зацікавлює до навчання.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ З ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

БІДНА Іліанна Василівна,
викладач
ilianna1986@i.ua
БІЛИК Ангеліна Сергіївна,
студентка
angelinabilik30@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Головною метою освітньої діяльності Чернівецького медичного фахового коледжу є підготовка кваліфікованих компетентних фахівців, здатних до успішного розв'язання необхідних задач у майбутній професійній діяльності. Одним із важливих чинників розвитку професійної спрямованості майбутніх медичних працівників є зміст і характер організації педагогічного процесу у навчальному закладі, який має забезпечувати не тільки засвоєння професійних знань і вмінь, але й стимулювати розвиток професійної мотивації студентів, їхньої професійної ідентичності та ціннісного ставлення до навчання. Навчальна діяльність поступово має трансформуватись у професійну з відповідною перебудовою потреб, мотивів, цілей, дій, засобів та результатів.

Мотивація навчальної діяльності – це рушійна сила, яка спонукає студента-медика до активного оволодіння знаннями, уміннями, навичками. Зрозуміло, що викликати інтерес до навчальної дисципліни, її змісту та довести, що його предмет дійсно буде корисний у майбутній професійній діяльності повинен викладач. Тому йому необхідно спрямовувати свою діяльність на:

- опанування здобувачами освіти знань;
- формування у здобувачів освіти потреб і мотивів до самостійної роботи;
- розвиток пізнавального інтересу до предмета.

Здобувач освіти у цьому разі сам знаходитиме час для глибокого вивчення предмета, який йому сподобався.

Не викликає сумніву той факт, що у будь-якого викладача нерідко виникає проблема формування у здобувачів освіти мотивації щодо навчання взагалі і до свого предмету зокрема. Відшукати причину низької ефективності нескладно. Річ у тому, що досить часто викладачі прагнуть дати максимально можливу кількість «голих» знань, не оглядаючись на їх адекватність щодо поточної ситуації, до того ж без обґрунтування їх доцільності і необхідності у клінічній практиці.

На формування позитивних мотивацій до навчання впливає стиль спілкування та ставлення викладача до студентів. Щоб отримати бажаний результат навчання на практичних заняттях з внутрішньої медицини, необхідно використовувати таки види навчальної мотивації та її засоби:

1. Впроваджувати на заняттях приклади з життя та факти, цікаві експерименти.

2. Демонструвати здобувачам освіти навчальний матеріал та акцентувати увагу на унікальність матеріалу.

3. Демонструвати наукові факти, які призвели до змін у способі життя людей.

4. Демонструвати відеофільми з клінічною картиною, діагностикою, лікуванням захворювань внутрішніх органів, які входять в навчальну програму.

5. Формувати ситуації пізнавальних обговорень: дискусії і суперечки викликають цікавість і бажання проявити себе, а отже, необхідність вивчити тему спірного питання.

6. Відображувати на парах реальні ситуації з життя і відпрацьовувати практичні навички.

7. Пропонувати студентам навести якомога більше конкретних практичних прикладів із застосуванням отриманих знань.

8. Давати можливість студентам відчути радість від успіху і тим самим підштовхнути його до виконання нових завдань.

Оцінка успішності здобувачів освіти серйозно впливає на мотивацію до навчання. Оцінка має бути заслуженою, за певний навчальний труд, виконання завдань. Система оцінювання здобувачів освіти має бути чіткою, зрозумілою, аргументованою та прозорою. Корисно заохочувати здобувачів освіти до самооцінки власних досягнень, до оцінки своїх одногрупників.

Здобувачів освіти Чернівецького медичного фахового коледжу під час навчання мотивують різні потреби:

- пізнавальні (професійно-ціннісні, які відображають прагнення студентів отримати ґрунтовну професійну підготовку);

- соціальні (прагнення особистості через навчання створити свій соціальний статус у суспільстві);

- фізичні (мати гарний стан здоров'я);

- психічні (бути витриманою, поважною людиною);

- інші (інтереси, захоплення, схильності, установки та ідеали, отримання задоволення від самого процесу навчання);

-оцінювання успішності студента та стиль педагогічної діяльності викладача.

Практичні заняття з внутрішньої медицини завжди цікаві, насичені практичними діями біля ліжка хворого, що само по собі стимулює навчальну мотивацію. Невід'ємною частиною відпрацювання практичних навичок є поділ на мінігрупи. Крім того, застосовується відпрацювання практичного досвіду, а саме: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультація та інтерпретація отриманих даних, визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності хворого - пульсу, артеріального тиску, дихання, температури тіла. В ході виконання завдання члени групи міняються ролями, так щоб кожний зміг відпрацювати всі практичні елементи. Студенти справляються з поставленим завданням і готують питання один до одного. Це дозволяє розвинути в студентах критичне і клінічне мислення та є одним з найпотужніших стимуляторів навчально-пізнавальної мотивації.

Висновок:

Мотивація навчальної діяльності, так само, як і ставлення до майбутньої професії і мотиви її вибору, є надзвичайно важливим чинником, що обумовлює успішність подальшого навчання. Мотиви є мобільною системою, на яку можна впливати. Застосування деяких видів навчальної мотивації дозволило комплексно впливати на позитивне ставлення до предмета, зробивши його привабливим для здобувачів освіти, полегшуючи сприйняття навчальної діяльності, що стало потужним стимулом до більшої практичної роботи на практичних заняттях з внутрішньої медицини.

FORMATION OF MOTIVATION TO STUDY IN STUDENTS

БЕРЕЗОВСЬКА Ніна Орестівна
викладач
ninabereza1984@gmail.com
ХАРИТОНОВА Таїсія Юріївна,
студентка
taiiaharitonova@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Motivation is one of the key elements in the organization of the educational process. We understand motivation as the system of inducements, which are indicators of the activity of the organism and determine its direction. Learning motivation for students is a need that stimulates their cognitive activity and their ability to comprehend new information.

Most often, the motives of students' educational activities in psychology are divided into two main groups: cognitive ones that relate to the content and the process of educational activities and social motives connected with various social interactions with other people. Cognitive motives involve the following: broad cognitive motives, educational-cognitive motives and motives of self-education. Among the social motives, there are broad social and narrow social causes and motives of social cooperation.

The development of students' educational and cognitive activities occurs in several stages:

- during the first year of studying one can notice rather high indicators of professional and educational motives, however, we can also perceive a high level of their idealization caused by the understanding of their social value, instead of personal;

- the second and the third year is a period of active decrease in intensity of all motivational elements and educational activity in this period is not subject to cognitive and professional motives;

- during the fourth to the fifth years there is an awareness of different forms of learning motives.

Students' motivation plays a vital role in the educational process. Let us consider the key strategies to form students' motivation for learning:

1. The teacher should pay enough attention to each student and recognize his or her identity.

2. Timely response to gaps in learning and assistance to each student who is behind in learning for some reason.

3. Adopt innovative teaching methods that will help each student demonstrate fully their knowledge and potential.

4. Organize the learning process in such a way that the material is clearly explained to students, the acquired knowledge is consolidated, and then evaluated;

5. Divide the learning material into blocks that may help in preparation for a new topic.

6. Analyze the conditions of each student's state and to consider them in educational activities.

7. To give students the opportunity to feel the joy of success and thus encourage them to fulfil new tasks.

8. Arouse students' interest by introducing real life examples, conducting interesting experiments and investigations, presenting some amazing facts.

9.Create situations of cognitive discussions since debates and disputes arouse students' interest and desire to express themselves which, as a result, means the need to study the disputed issue.

Thus, the development of students' motivation for learning occupies one of the main places in the organization of the educational process. The students' motivation directly depends on the teachers. By following the above-mentioned recommendations, the level of students' motivation will increase significantly, and the teacher-student relationship will significantly strengthen. By forming a stable system of motives for educational activities purposefully, you can help future professionals in their adaptation and professional development.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

БАНЯС Тетяна Василівна,
викладач
baniast@ukr.net
МОСТОВИЙ Степан Русланович,
студент
s.mostovoy2002@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

План:

1. Що мотивує та формує здобувачів освіти до навчання?
2. Як Чернівецький медичний фаховий коледж мотивує вибрати саме його?
3. Як сформувався мій вибір?

1.Формування та мотивація до навчання в різних студентів мають індивідуальний характер. В певних груп студентів це ще закладається в дитинстві за участі чіткого виховання батьків, які застосовують різні методи заохочування для навчання своїх дітей. Найпопулярніший метод заохотити дитину до навчання – це матеріальна винагорода за його досягнення. Але як на мене, будь-який метод мотивації нас іншими людьми буде програвати

надзвичайній силі самодисципліни та самомотивації. Велика проблема 21 століття це те, що близько 70% молодих людей не знають хто вони і не можуть зрозуміти, що саме вони хочуть від життя. З такою позицією в світі їхня ефективність буде близько 1%.

2. Звісно, в першу чергу, чим мотивує нас коледж, це досить високими стипендіями, які в 2022 році були підвищенні до 1500 гривень. Також наш коледж має багато зв'язків із закордонними закладами, і якщо ти добре навчаєшся, то можеш відвідати і закордонний заклад разом із нашими викладачами. Слід сказати, що наш коледж відіграє велику роль у мотивації своїх студентів не тільки в плані навчання, а і в інших сферах нашого життя. Якщо ти активний та креативний студент який має багато чудових ідей як зробити наш коледж кращим, тоді тобі пряма дорога в нашу студентську раду де ти знайдеш багато однодумців. Важливо згадати як адміністрація Чернівецького медичного фахового коледжу іде на співпрацю з студентами та дає змогу здійснювати свої проекти в реальність. І це ще не все, якщо ти спортсмен в нас багато різних гуртків де ти не тільки будеш тренуватися , а і брати участь в різних змаганнях та отримувати винагороди як і особисті так і для рідного коледжу. Як на мене іншим коледжам слід вчитися Чернівецького медичного фахового коледжу як слід мотивувати своїх студентів.

3. Мій вибір сформувався в далекому дитинстві, із самого малечку я любив відвідувати свого педіатра. Також я з самого дитинства любив біологію особливо людини і коли я відвідував його я обов'язково розповідав, що я вичитав з енциклопедії, а він старався доповнити чимось цікавішим. Далі я виріс, але любов до медицини нікуди не пропала , а тільки посилилась. Для мене працювати з малюками це одне задоволення. І коли я прийшов в наш коледж то зустрів неймовірно крутого викладача який тільки посилив мій потяг до педіатрії

МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРИЧИНИ СПАДАННЯ ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ

ДИМИТРЮК Володимир Миколайович,
директор коледжу, доктор філософії.
kali4anka@gmail.com
ГЛЕВИЧ Тетяна Валеріївна,
заступник директора з виховної роботи
glevich@i.ua
Чернівецький транспортний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Психологи стверджують, що при навчанні, мотив в 2,5-3 рази важливіший за інтелект. В теорії мотивація – це спонукання людини до скоєння усвідомлених або неусвідомлених дій, здатність задовольняти свої потреби, досягати поставленої мети.

Сьогодні в освіті актуальною є проблема відсутності мотивації до навчання серед молоді. Як сформувати у студента бажання вчитися? Як не втратити мотивацію до навчання у студента, який вважає, що вчитися нудно?

Вивчення даної проблеми займає важливе місце у дослідженнях фахової передвищої освіти, оскільки відповідь дасть змогу пояснити поведінку та ефективність діяльності майбутніх фахівців.

Педагогічний досвід підтверджує, що стан освітньої мотивації є одним із ключових факторів, що впливають на залученість студентів до навчання і їхні академічні досягнення. Тому, пріоритетом в організації освітньої діяльності у коледжі є формування у студентів високої внутрішньої мотивації.

Однак педагогічна практика показує, що керувати процесом формування та розвитку мотивації освітньої діяльності непросто, особливо у період значних соціальних трансформацій, коли змінюються традиційні та з’являються нові чинники, що впливають на освітню сферу та поведінку її суб’єктів. В освіті важливо знати та враховувати стан, взаємозалежність та рухливість освітніх

мотивацій студентської молоді, адже від цього залежить контингент студентів та кількість зростання бажаючих навчатися у коледжі.

За аналізом роботи можемо стверджувати, що немотивованість студентів до навчання, як правило проявляється двома способами:

- студенти відокремлені із самого початку (вступили на навчання до коледжу через переконання батьків, порадою друзів; можливість безкоштовного навчання). Для вирішення цієї проблеми, як альтернатива, запропоновано під час вступної кампанії 2022 року, мотиваційний лист, в якому абітурієнт розповідає про те, чому він вибрав конкретний заклад освіти, чим йому цікава обрана спеціальність і що хоче досягти у майбутньому, після отримання диплому;
- демотивація студента в процесі навчання. Він не бачить перспективи навчання. Серед причин демотивації є: неналежним чином проведена профорієнтація абітурієнта; відсутність педагогічного покликання у деяких викладачів та інших елементів пов'язаних з педагогічним тактом; розчарування після виробничої практики на підприємстві, тощо.

Так чи інакше, але демотивація має важливі наслідки: прогули, відсутність уваги під час занять, що призводить до низького рівня знань або відмови від навчання.

Тому викладач повинен краще розуміти динаміку, що підвищує мотивацію студентів, і зосереджувати свою діяльність на вдосконаленні різноманітних форм, методів викладання, використовуючи новітні технології, приділяючи велику увагу практичним та лабораторним заняттям, що дає можливість здобути значний практичний досвід.

Крім того, реалії сьогодення, чітко вказують нам ще два досить важливих аспекти у формуванні мотивації студентів – це факт отримання грошової винагороди у формі стипендії, яка є чи ненайбільшим чинником мотиваційного процесу. Однак, не всі студенти отримують стипендію, тому вимушені працевлаштовуватися на роботу замість повноцінного навчання у коледжі. Для вирішення цієї проблеми запропоновано дуальну освіту.

Отже, провідним мотивом до навчання у більшості студентів є опосередкований мотив навчальної діяльності - отримання диплому, але не слід забувати про високий професійний рівень викладачів та їхнє партнерське ставлення до студента, а також задоволеність студентів побудовою та змістом освітньої програми яку вони обрали.

Використані джерела:

1. Беш Л.В., Дмитришин Б.Я., Беш О.М., Яскевич О.І., Мацюра О.І. Сучасні можливості підвищення мотивації студентів до навчання //Львівський клінічний вісник. – № 1 (17). – 2017.
2. Гилюн О. В. Освітні мотивації студентської молоді / О. В. Гилюн // Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альманах / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара ; Центр соц.-політ. досл. –№ 1. –2012.
3. Занюк С. С. Психологія мотивації / С. С. Занюк. – К. : Либідь, 2002.

.

ІІІ. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ У ВНУТРІШНІЙ СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

СТРИЖАКОВСЬКА Ольга Степанівна,
к.філ.н.
olgastr4@ukr.net
АНТОНЮК Тетяна Миколаївна
викладач
tsavochka@gmail.com
АНТИМЕНЮК Даниїл Олександрович
студент
olgastr4@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Питання якісної освіти – одне з найбільш актуальних у контексті освітньої реформи в Україні. В умовах європейського вектору розвитку та реформування освіти України, зростає увага до впливу студентського самоврядування (СС) на якість освіти, що також належить до елементів акредитації освітніх програм. У свою чергу, Національне агентство із забезпечення якості вищої та фахової передвищої освіти, яке здійснює акредитацію, рекомендує залучати органи СС до політики та процесів ВЗЯО.

Метою роботи є дослідження параметрів і конфігурацій політики та засад впливу студентського самоврядування Чернівецького медичного фахового коледжу на якість освіти ЗФПО.

Наразі головним завданням органів студентського самоврядування є вміти відстоювати права здобувачів, беручи активну участь у розбудові внутрішньої та зовнішньої систем забезпечення якості. Студентська рада Чернівецького медичного фахового коледжу як орган СС бере участь у процедурах забезпечення якості на основі Законів України «Про вищу освіту», «Про фахову

передвищу освіту», Положення про студентське самоврядування. Органи СС у взаємодії з куратором, практичним психологом, профспілковим комітетом, дирекцією забезпечують інформаційну, правову, психологічну, фінансову, юридичну та консультативну підтримку здобувачам, зокрема через акаунти в соціальних мережах.

Представники студентського самоврядування коледжу створили систему зворотного зв'язку зі студентами для того, щоб їхня думка особливостей освітнього процесу була почута. Більше того, результати студентських опитувань публікуються на офіційному сайті коледжу та безпосередньо можуть впливати на подальший перебіг освітнього процесу. Ще одним з показників впливу членів студентського самоврядування на якість освіти в коледжі свідчить те, що окремі представники вносять пропозиції на засіданнях кафедри медсестринства, циклових комісій Педагогічної ради Коледжу, стипендіальної комісії та опосередковано – через опитування і анкетування та feedback викладач-здобувач. На щотижневих старостатах представники студентського самоврядування беруть участь в обговоренні питань освітньої, науково-дослідної та творчої діяльності здобувачів, відвідувань занять, якості викладання, оновлення змісту навчальних планів і програм та ін. нагальних проблем. Отримана інформація, пропозиції доводяться до відома керівництва коледжу.

Отже, у результаті дослідження параметрів і конфігурацій політики та засад впливу студентського самоврядування Чернівецького медичного фахового коледжу на якість освіти ЗФПО, можна зробити висновок, що Студентська рада Чернівецького медичного фахового коледжу функціонує відповідно до всіх нормативно-правових засад та здійснює вагомий вплив на процеси забезпечення якості освіти.

РОЛЬ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна,
к.біол.н.
larysa.nechytailo@gmail.com
МЕЛЬНИК Христина Василівна,
студентка
christinamelnyk611@gmai.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Складову частину молоді становлять студенти, які значною мірою відрізняються один від одного. Особливий спосіб життя, вміння мислити, мотивація до навчання та культура поведінки – все це впливає на формування особистості та індивідуальний характер студента. Проте, у кожного з них є спільні права та інтереси, які здатні поєднати студентське самоврядування. Саме студентське самоврядування виховує лідерські якості та організовує раціональне дозвілля молоді.

Метою даної роботи є визначення ролі студентського самоврядування у діяльності вищого навчального закладу.

Студентське самоврядування охоплює велику кількість сфер закладу вищої освіти: науково-дослідну, навчально-виховну, спортивну, участь у громадському житті. Головною їхньою метою є створення умов для самореалізації, формування організаторських навичок, лідерських якостей та забезпечення розвитку здобувачів освіти. На сьогодні, в Європі, студенти беруть активну участь у забезпеченні якості вищої освіти та пропонують свої ідеї для її покращення. Керівники закладу освіти задоволені та підтримують таку колективну співпрацю, адже дана правова культура та суспільна активність дозволяє студентам на практиці ознайомитись з роботою університету. Однак, в Україні, робота студентського самоврядування є досить

обмеженою. Основними перешкодами є не тільки вирішення, власне, проблем студентів, але й залежність від керівництва ВНЗ та малоефективна підтримка місцевих органів влади, яка надає недостатнє фінансування для реалізації певних завдань та організації культурних заходів. Натомість, однією з головних проблем є недостатня проінформованість учасників освітнього процесу про діяльність студентського самоврядування, що своєю чергою зумовлює низьку мотивацію студентів до участі в роботі вищого навчального закладу. Саме в студентському віці активно розвиваються морально-цілісні й естетичні почуття, посилюється усвідомленість та зміцнюються особистісні риси: відповідальність, наполегливість, цілеспрямованість, самостійність. Студентська молодь завжди була в центрі політичних подій та соціальних перетворень, і нерідко ставала їх рушійною силою. На нашу думку, задля покращення функціонування студентського самоврядування потрібно вжити наступні заходи:

- надати студентському самоврядуванню належну підтримку з боку керівництва ВНЗ та органів місцевої влади;
- підвищувати рівень проінформованості та зацікавленості студентів за допомогою: проведення різноманітних культурних заходів, спортивних змагань; видання студентських листівок, брошур; створення відповідних веб-сайтів;
- спонукати адміністрацію університету до покращення дружніх відносин між студентами та робочим колективом;
- створити належні умови для вільного самовиявлення студентів;
- проведення конференцій, за участю іноземних представників ВНЗ, з приводу проблем студентського самоврядування.

Висновок. Таким чином, студентське самоврядування у закладі вищої освіти виступає вагомим фактором у формуванні майбутнього спеціаліста та водночас, є необхідним елементом в управлінні університетом.

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ЄМЕЦЬ Анжеліка Вікторівна,
викладач-методист, викладач історії і права
БОЧАРОВА Єва Михайлівна,
студентка
evabocharova123@gmail.com
КЗ «Запорізький медичний фаховий коледж» ЗОР
м. Запоріжжя, Україна

У доповіді наведені типові ситуації пов'язані з системою самоврядування здобувачів освіти у ВНЗ. Також розкриваються теми про важливість цієї системи не тільки для вирішення, власне, студентських потреб, а й покращення якості освіти. Тому автор наголошує на важливості даної галузі з подальшим її розвитком.

Ключові слова: нормативно-правовий акт, здобувачі освіти, статут ВНЗ, положення про студентське самоврядування у ВНЗ, акти органів студентського самоврядування.

Актуальність доповіді: Студентське самоврядування у країнах Європи є невід'ємною частиною навчального процесу, який формується ще з стародавніх часів. Найбільш здібні студенти, на думку викладачів, залучалися до виконання певних адміністративних функцій, а також мали змогу викладати у якості помічників викладачів. Зараз студенти беруть доволі активну участь у забезпеченні якості вищої освіти та управлінні вищими навчальними закладами, яке здійснюється, зокрема, через органи студентського самоврядування. Така колективна, солідарна участь розглядається керівництвом навчальних закладів і функціонерами системи освіти не просто як надання освітніх послуг, а й як суттєвий чинник соціалізації молоді, зростання її політичної та правової культури й суспільної активності, який дозволяє студентам на практиці ознайомитися з функціонуванням навчального закладу (через участь у підготовці та прийнятті певних рішень у межах ВНЗ) і системою

представницької демократії (на прикладі виборних органів студентського самоврядування). Нажаль, в Україні малорозвинене студентське самоврядування не тільки с точки зору вирішення власне студентських потреб, а й з точки зору оптимізації навчального процесу. Це все, тому що інституції студентського самоврядування залежать від адміністрації ВНЗ. З огляду на необхідність забезпечення поступального розвитку вищої освіти в Україні, проблема слабкості інституту студентського самоврядування потребує оперативного вирішення. Тим більше, що студентське самоврядування визнане одним із пріоритетів для України у сфері управління університетами в рамках освітньої програми ЄС «TEMPUS».

Об'єкт дослідження: ситуації обмеження роботи органу студентського самоврядування з боку керівництва ВНЗ в Україні.

Предмет дослідження: способи захисту прав органу студентського самоврядування у ВНЗ.

Методи дослідження: аналіз правової літератури, аналіз дій представників органу студентського самоврядування, керівництва та викладачів ВНЗ.

Література, яка була використана в процесі виконання роботи:

1. Конституція прав людини

2. Курило В. С., Савченко С. В. Проблеми студентського самоврядування у вимірі соціальної педагогіки / Курило В. С., Савченко С. В. // Соціальна педагогіка : теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 4–10.

3. Нова динаміка вищої освіти і науки для соціальної зміни і розвитку: Комюніке // Всесвітня конференція з вищої освіти, ЮНЕСКО, Париж, 5–8 липня 2009 р.

4. Студентське самоврядування в інших країнах // Громадська ініціатива «Студентський захист».

5. Входження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти та наукового дослідження : моніторинг. дослідж. : аналіт. звіт / [кер. авт. кол. Т. В. Фініков]. – К. : Таксон, 2012. – С. 46, С. 47

Можливості студентського самоврядування

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність органів студентського самоврядування в Україні, є:

1) Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. (ст. ст. 37, 38);

2) Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. № 1074 «Про затвердження Положення про державний вищий навчальний заклад» (п. п. 37, 38, 49-57);

3) Наказ Міністерства освіти і науки України від 15 листопада 2007 р. № 1010 «Про затвердження Примірного положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України».

На рівні навчальних закладів студентське самоврядування регулюється:

1) Статутом вищого навчального закладу (приймається вищим колегіальним органом громадського самоврядування ВНЗ – загальними зборами (конференцією) трудового колективу, включаючи виборних представників з числа осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі – за поданням Вченої ради ВНЗ).

2) Положенням про студентське самоврядування у ВНЗ (ухвалюється вищим органом студентського самоврядування ВНЗ – загальними зборами (конференцією) осіб, які навчаються у ВНЗ – затверджується вищим колегіальним органом громадського самоврядування ВНЗ).

3) Актами самих органів студентського самоврядування, прийнятими у відповідності до законодавства України та наведених вище документів.

Зазначені законодавства у сфері студентського самоврядування не позбавлені певних недоліків, які негативно позначаються на його ефективності. Так, відповідно до ч. 4 ст. 38 Закону України «Про вищу освіту», студентське самоврядування в Україні здійснюється на рівні студентської групи, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Також залежить від контингенту студентів, типу та специфіки вищого навчального закладу, студентське самоврядування може здійснюватися на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, структурних підрозділів вищого навчального закладу. З

одного боку, можна відзначити ефективність такого підходу, адже він фактично уможливлює безліч різноманітних варіацій студентського самоврядування. З іншого – наявна методологічна непослідовність і навіть певна термінологічна некоректність у законодавчому визначенні «рівнів» студентського самоврядування. Виокремлення студентської групи, факультету та вищого навчального закладу, як рівнів здійснення студентського самоврядування цілком вписується в рамки такого підходу, проте виокремлення гуртожитку, студентського містечка, як рівнів студентського самоврядування вказує на використання іншого функціонального підходу. Досвід зарубіжних країн вказує на необхідність єдності у методологічному підході до визначення рівнів студентського самоврядування. Експерти відзначають ще цілу низку типових порушень норм законодавства про студентське самоврядування: відрахування, поновлення, переведення студентів з контракту на бюджет чи навпаки, поселення та виселення з гуртожитку без згоди органу студентського самоврядування; призначення посадових осіб, відповідальних за роботу зі студентами, без участі студентських представників. В цьому контексті очевидною є необхідність у забезпеченні належного контролю з боку Міністерства освіти і науки України за діяльністю ВНЗ в частині забезпечення прав студентського самоврядування з притягненням до юридичної відповідальності осіб, винних у порушеннях вимог законодавства у цій сфері. Істотною проблемою залишається пасивність, інертність, індиферентність студентської спільноти у ставленні до багатьох актуальних проблем студентського самоврядування. Частково це може пояснюватися недостатньою проінформованістю студентів щодо можливостей студентського самоврядування. Зараз далеко не всі студенти усвідомлюють, яким чином студентське самоврядування може покращити їхнє становище чи вирішити конкретні проблеми. Важливо також забезпечити належну матеріальну базу діяльності органів студентського самоврядування. Йдеться про виконання норми ч. 6 ст. 38 Закону України «Про вищу освіту», відповідно до якої органам студентського самоврядування забезпечується фінансування з боку

вищого навчального закладу у розмірі не менше 0,5 % коштів спеціального фонду ВНЗ та надається сприяння з боку керівництва ВНЗ щодо створення належних умов для діяльності органів студентського самоврядування. Це стосується, зокрема, надання приміщення, меблів, оргтехніки, забезпечення телефонним зв'язком, постійним доступом до мережі Інтернет, відведення місць для встановлення інформаційних стендів тощо.

Використання всіх можливостей студентського самоврядування згідно з чинним законодавством дозволить:

1) налагодити ефективну співпрацю між адміністрацією ВНЗ і студентами з широкого спектру питань;

2) створити додаткові умови для зростання якості підготовки фахівців у системі професійної освіти в Україні;

3) забезпечити подальшу інтеграцію національної освітньої системи до європейського та світового освітнього простору.

Досягнення вказаних цілей потребує здійснення таких кроків:

- внесення змін до статей 37 і 38 Закону України «Про вищу освіту» з метою уточнення формулювань їхніх норм, забезпечення їх адекватності сучасним європейським та світовим практикам;

- посилення контролю з боку Міністерства освіти і науки України за виконанням адміністраціями ВНЗ норм Закону України «Про вищу освіту» щодо студентського самоврядування;

- активізації діяльності Всеукраїнської студентської ради при Міністерстві освіти і науки України в частині роз'яснювальної роботи серед студентів про можливості студентського самоврядування та новітній зарубіжний досвід у цій сфері, в т. ч. через ініціювання різноманітних проектів і програм обміну досвідом із європейськими та світовими вищими навчальними закладами.

З огляду на вищевказане, можна стверджувати, що від того, наскільки буде усвідомлена необхідність в ефективній системі студентського самоврядування в Україні, значною мірою залежить успішність подальшої інтеграції нашої держави до європейського та світового освітньо-наукового простору.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОВРЯДУВАННЯ, СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

ГУПАЛО Наталя Володимирівна,
викладач англійської мови
gupalonata@gmail.com
ЧЕРЕДНИЧЕНКО Віталій Віталійович,
студент
VCherednichenko.2018@gmail.com
Кременчуцький медичний фаховий коледж
імені В.І. Литвиненка
м. Кременчук, Україна

Студентське самоврядування Кременчуцького медичного фахового коледжу імені В.І. Литвиненка співпрацює із первинною профспілковою організацією студентів, органами студентського самоврядування інших закладів освіти та молодіжними організаціями.

Студенти коледжу стали учасниками освітньо-профорієнтаційних проектів: «Школа молодого лідера», «Молодь і влада», «Кременчуцька академія волонтерства», «Школа молодіжної журналістики»; Першого освітньо-патріотичного табору «Молодіжна патріотична платформа», взяли участь у Дебатному турнірі «Debate Club *Kremenchuk»* на Кубок Кременчуцької міської ради та відвідали тренінгові заняття: «Підвищення рівня компетенції активної молоді» за сприянням Департаменту освіти і науки облдержадміністрації у співпраці з Молодіжним Центром «Lighthouse» благодійної організації «Світло надії».

Студенти коледжу долучаються до традиційного міського конкурсу соціальної реклами «Тобі обирати!», в межах реалізації програми «Формування здорового способу життя молоді та профілактика соціально-негативних явищ у молодіжному середовищі». Організаторами конкурсу виступають управління молоді та спорту Кременчуцької міської ради, Кременчуцький міський комітет

молодіжних організацій та Молодіжний Парламент Кременчука. Роботи переможців розміщені у громадських місцях м. Кременчука, а також у засобах масової інформації та у соціальних мережах.

Студентський колектив коледжу активно співпрацює з Кременчуцьким Товариством Червоного Хреста. Разом із представниками проводиться спільна організаційно-виховна робота з метою ознайомлення студентів з історією та діяльністю Міжнародного руху Червоного Хреста та санітарно-просвітницька робота з метою підвищення санітарно-гігієнічної культури, пропаганди здорового способу життя серед студентської молоді.

Студенти медичного коледжу виявляють прихильність і підтримку добровільного донорства крові та активно залучені до донорського руху «Здай кров заради життя».

У нашому коледжі щорічно проходять благодійні акції: «Святий Миколай – дітям» та «Серце до серця».

Традиційно в рамках проведення благодійної акції «Святий Миколай – дітям» в коледжі організовується офіс Святого Миколая. Неодноразово наш коледж отримував подяку від Молодіжного Парламенту за Кращий Офіс Святого Миколая.

Також щорічно наш коледж бере активну участь у Всеукраїнській благодійній акції «Серце до Серця», збираючи благодійні кошти на закупівлю медичного обладнання для Кременчуцького міського пологового будинку.

За підсумками Всеукраїнської благодійної акції «Серце до серця» заклад освіти отримував подяки від Молодіжного Парламенту Кременчука та нагороду «Золоте Серце Кременчука», які особисто були вручені головою Кременчуцької міської ради. Сподіваємось, що і надалі ми будемо одними із кращих…

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ШКУРАШІВСЬКА Світлана Василівна,
к.біол.н.
shkurashivskasvitlana@gmail.com
ПИЛИПЕЦЬ Олександра Василівна,
студентка
alexandra.pylypets@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

На сучасному етапі розвитку якості освіти нашої країни все більше уваги приділяється удосконаленню студентського самоврядування. Студентська молодь завжди відігравала важливу роль у розвитку українського молодіжного руху, прагнула мати свої громадські структури та права. Сьогодні студентське самоврядування займає важливу роль в організації освітнього та позаосвітнього процесу, щоб відстоювати інтереси всіх студентів, розвиваючи продуктивні стосунки та створюючи культуру справедливості.

Метою даної роботи є визначення ролі студентського самоврядування в системі забезпечення якості освіти.

Сьогодні студенти беруть активну участь у забезпеченні якості вищої освіти та розвитку діяльності культурного процесу, яке здійснюється через органи студентського самоврядування. Студентське самоврядування – це форма самоорганізації студентів, механізм відстоювання своїх прав, можливість самореалізації. Воно об’єднує всіх студентів відповідного навчального закладу. Студентські організації є посередником між адміністрацією вищих навчальних закладів та студентськими колективами. Тому ефективність функціонування студентського самоврядування як організаційної структури можна оцінювати за тим на скільки вона несе позитивний вплив на якість освітніх послуг і управління вищим навчальним закладом. Проте, майже повна залежність

студентських самоврядних інституцій від адміністрації навчального закладу суттєво впливає як на вирішення власне студентських проблем, так і оптимізації навчального процесу. З погляду на це, питання впливу студентського самоврядування в систему забезпечення якості освіти – дискусійне. Оскільки студентські самоврядування можуть не лише контролювати якість навчального процесу але і брати участь у створенні наукових товариств, проведення наукових конференцій. Запровадження студентського самоврядування у вищих навчальних закладах допомагає сформувати у студентів почуття відповідальності, навчає вирішувати соціальні, культурно-освітні та економічні проблеми. Як психологічний аспект самоврядування пов'язується з самореалізацією самої людини. Самореалізація у переважній більшості видів діяльності пов'язана з універсальністю здібностей особистості, її всесторонністю та гармонійністю.

Висновок: Переваги від функціонування ефективної системи студентського самоврядування допомагають визначити не лише рівень освітнього процесу, а і виходять за межі системи освіти. Студентське самоврядування сприяє зацікавленості студентів у високій якості освіти, отже – позитивно впливає на академічну успішність та оптимізацію навчального процесу, що сприяє соціалізації молоді, виробленню у неї комунікативних, управлінських навичок, розвитку політичної культури молодого покоління.

СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ПОЗІГУН Світлана Миколаївна,
викладач,
МИРОШНИЧЕНКО Анастасія Василівна,
студентка
kmk@medcollege.com.ua
КЗОЗ «Куп'янський медичний фаховий коледж
ім. Марії Шкарлетової»
Харківської обласної ради
м. Куп'янськ, Україна

Студентське самоврядування - це право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів. Робота зі студентами - це найголовніше питання студентського самоврядування. Перш за все, студентська рада– це об'єднання студентів, думок, ідей, навчальної і творчої справи. Студентська рада – це допомога студентам у вирішенні питань з навчання, дисципліни; допомога в організації свят, спортивних змагань.

На початку цього навчального року кожен член студентської ради обрав свій сектор:

1. Волонтерський – студенти, які відвідують «Товариство Червоного Хреста України».

2. Адаптаційний – студенти, які допомагають першокурсникам адаптуватися до нових умов, розповідають про правила поведінки, якими керуються в нашому коледжі, дають відповіді на їх запитання.

3. Спортивно–оздоровчий – студенти, які беруть участь у спортивних змаганнях та допомагають в їх організації

4. Пресцентр – студенти, які допомагають у веденні сторінок у соціальних мережах, висвітлюють інформацію про всі заходи, які відбуваються в коледжі.

5. Дисципліна та порядок – студенти, які слідкують за поведінкою та зовнішнім виглядом всього студентства коледжу. Проводять «рейди» з метою перевірки зовнішнього вигляду.

6. Культурно-масовий – студенти, які відповідають за допомогу в організаціях різних заходів.

Під час засідань студентської ради ми обговорюємо роботу кожного сектора, визначаємо проблеми, які виникають, разом їх розбираємо та намагаємось їх усунути. Студентів, які неодноразово порушували дисципліну або мають певні проблеми у навчанні, ми запрошуємо на наші засідання та спілкуємося з ними. В доброзичливій формі члени студради пояснюють недоліки у навчання цієї людини або моменти порушення дисципліни, намагаються розібратися з причинами їх виникнення, пропонують свою допомогу. Представники студентської ради обов'язково беруть участь у засіданнях педагогічної ради коледжу.

Я є членом студентської ради медичного коледжу вже другий рік. І сміливо можу сказати, що пишаюсь тим, що в нашому навчальному закладі є такий згуртований студентський колектив, який завжди прийде на допомогу. На кожному засіданні студради ми висуваємо нові ідеї щодо покращення нашої роботи в коледжі, намагаємося зробити навчання не тільки корисним, але й приємним.

Позитивними моментами системи студентського самоврядування є сприяння оптимізації навчального процесу у вищій школі, соціалізація молоді, вироблення у неї комунікативних, управлінських навичок та навичок співробітництва.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

СОЛОНИНА Дмитро Олександрович,
студент
soloninadima@gmail.com
ФЕДОРЕНКО Андрій Володимирович,
студент
andreyfedorenko595@gmail.com
КЗОЗ «Куп'янський медичний фаховий коледж
ім. Марії Шкарлетової»
Харківської обласної ради
м. Куп'янськ, Україна

В умовах трансформації освіти та науки України відповідно до європейських стандартів особливе значення набуває процес консолідації сил студентського самоврядування, молоді, яка прагне вирішувати свої проблеми самостійно. Це студенти, які посідають активну позицію в житті власного навчального закладу.

Самоврядування у закладі фахової передвищої освіти – це самостійна громадська діяльність студентів із реалізації функцій управління, яка визнається адміністрацією коледжу і здійснюється студентами відповідно до мети і завдань, що стоять перед студентським колективом.

Студентське самоврядування як невід'ємна частина громадського самоврядування закладів фахової передвищої освіти виступає вагомим фактором у формуванні особистості майбутнього спеціаліста та необхідним елементом в управлінні навчальним закладом, реалізації його завдань, вихованні та соціалізації студентської молоді.

Залучення студентів до управління власним навчальним закладом або хоча б деякими напрямками його функціонування активізує молодь, спонукає її до ознайомлення з усім, що відбувається навколо; пом'якшує диктат адміністрації навчального закладу, адже норми і вимоги до студентів (тобто до себе), які треба виконувати, стають плодом власної участі в регулюванні навчально-

виховних і допоміжних процесів. Позитивність результатів такої співпраці має усвідомлювати й адміністративно-педагогічний склад: студенти активно допомагають знаходити ефективні для молоді методи заохочень і стягнень, контролю і виконання навчальних планів.

Основними завданнями і напрямками діяльності студентського самоврядування є: допомога студентам першокурсникам в адаптації до навчання, їх активне стимулювання до розкриття своїх наукових здібностей і талантів, а також широке залучення до гурткової роботи; сприяння розвитку та росту особистості, розкриття й удосконалення лідерських якостей; постійна й продуктивна співпраця з викладачами; набуття необхідних як на сьогоднішній день, так і в недалекому майбутньому досвіду організаційного та іншого характеру, у тому числі досвіду публічних виступів перед аудиторією.

Студентське самоврядування здійснюється на рівні студентської групи, відділення, гуртожитку.

Рішення органів студентського самоврядування, прийняті в межах їх компетентності та доведені до адміністрації, не потребують затвердження.

Таким чином, студентське самоврядування покликане забезпечити виконання студентами своїх обов'язків - і це дуже важливо, оскільки не лише успіх навчання, а й результативність будь-якої діяльності взагалі прямо залежить від дисциплінованості та відповідальності людини.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ – ОДИН З ВАЖЛИВИХ КРИТЕРІЇВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

БІЛОБРАМ Оксана Миронівна,
магістр філології, викладач англійської і
німецької мови та світової літератури
oksana.bilobram@gmail.com
Медичний фаховий коледж
Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького
м. Львів, Україна

У період стрімкого розвитку рівня освіченості та культури всього населення, а також зміни бачення ролі освіти у політиці держави, одним з основних аспектів є роль студентського самоврядування як важливого критерію забезпечення якості вищої освіти. Будучи однією з основних цінностей нації, освіта здатна формувати майбутнє своєї держави, а також перспективи її розвитку та її місце і роль серед інших країн світу.

Реформування освітньої галузі охоплює значний спектр питань, і роль студентського самоврядування тут зовсім не може бути применшеною, але у сукупності це створює хороші умови для піднесення української вищої освіти на більш якісний рівень, а також сприяє інтеграції освітнього потенціалу своєї країни у світовий науково-освітній простір.

Студентське самоврядування є важливим фактором розвитку суспільства, оскільки основною метою його є забезпечення виконання студентами своїх прав та обов'язків, захисту своїх інтересів, виявлення лідерів, формування майбутньої еліти нації.

Студентське самоврядування – це самостійна і невід'ємна частина громадського самоврядування навчальним закладом, яка реалізує функції управління вищим навчальним закладом, визнана Вченою Радою Університету, та здійснюється студентами відповідно до завдань та положень.

Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на соціальну активність та ініціативність у студентському середовищі, гармонійний розвиток особистості студентів, вираження інтересів усіх студентів закладу освіти незалежно від громадянства, статі, раси, соціального походження, релігійних, політичних та інших переконань.

Органи студентського самоврядування у закладі освіти, а саме старостати, студентські ради, студентський парламент мають право реалізовувати студентські ініціативи у навально-виховному процесі, професійній та науковій діяльності, є залучені до роботи проєктів нормативних документів, які згодом затверджують на конференціях навчального закладу. А також активно сприяють підвищенню ефективності взаємодії між студентами та адміністрацією начального закладу, організовують співпрацю з державними та місцевими органами влади. Саме така діяльність сприяє виявленню потенційних лідерів управлінської та організаційної роботи. Саме студенти аналізуючи освітні стандарти світового значення та вимоги ринку праці, можуть найкраще оцінити умови навчання, які мають значний вплив на їхню успішність та якість освіти яку вони здобувають.

Підсумовуючи, варто зазначити, що діяльність студентського самоврядування у навчальному закладі сприяє покращенню якості начального процесу та вищої освіти в цілому.

СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ВОЛОНТЕРСТВА

ЧЕМІСОВА Тетяна Сергіївна,
к.психол.наук,
заступник директора з виховної роботи
tanya.pilguk@gmail.com
СИНЕНКО Олена Анатоліївна,
к. мед. наук, Директор
Полтавський базовий медичний фаховий коледж
м. Полтава, Україна

Із усіх людських цінностей найважливішими є охорона здоров’я та збереження життя. Значну роль у цьому відіграють медичні працівники, вихована на ідеалах добра та милосердя. Професійне становлення медичного працівника не відбудеться без людяності, бо саме Людина піднялась над усім живим тільки тому, що горе інших стало її особистим горем. І перш ніж лікувати людину, потрібно вилікувати її серце. А ключ до серця – милосердя.\Волонтерство – елемент особистісного розвитку, набуття нових знань і навичок, удосконалення здібностей, стимулювання ініціативи та творчості [2, с.491]. У ХХ столітті волонтерство активно розповсюджувалося. Воно виявилося, зокрема, в допомозі постраждалим після Першої світової війни. У середині століття з'явився Координаційний комітет міжнародної волонтерської служби (CCIVS) під егідою ЮНЕСКО зі штаб-квартирою в Парижі [1, с.7–21].

З 1970 року Міжнародна асоціація добровольчих зусиль кожні два роки проводить Всесвітню конференцію волонтерів. На такій конференції, що проходила 1990 року в Парижі, було прийнято першу Загальну декларацію волонтерів. Цей документ ключовими позиціями щодо визначення сенсу волонтерства подає наступне: 1) на рівні суб'єктів (індивідуально-особистісний рівень) підкреслюється осмислений і усвідомлений вибір діяльності; 2) на рівні спільноти (соціальний рівень) – позитивна орієнтація на солідарність, об'єднання з іншими людьми на спільну діяльність з метою поліпшення якості

життя; 3) на рівні суспільства (соцієтальний рівень) – значущість збалансованого економічного і соціального розвитку [2, с.492].

У нашому непростому світі, на жаль, бракує милосердя. Прикро, якщо його бракує деяким медичним працівникам.

Одним із дієвих засобів формування милосердя є волонтерська робота. У Полтавському базовому медичному фаховому коледжі вже 20 років діє волонтерський загін «Турбота» – неодноразовий переможець всеукраїнських, обласних, міських конкурсів. Волонтери разом з представниками Полтавського міського та обласного Товариства Червоного Хреста, Полтавського літературно-меморіального музею В. Г. Короленка, Полтавського міського центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю, благодійним фондом «Карітас Полтава», Полтавською обласною універсальною науковою бібліотекою імені І. П. Котляревського проводять роботу у трьох напрямках:

-інформаційно-просвітницькому;

-благодійному;

-медико-соціальному.

Традиційними стали ініційовані головою Обласного Товариства Червоного Хреста Плюсніною Іриною Аркадіївною соціальні акції: «Здоровим бути здорово», «Зупинимо СНІД разом!», «Не мовчи», «Разом з Товариством Червоного Хреста проти туберкульозу». Вони спрямовані на попередження туберкульозу, ВІЛ-СНІДу, жорстокості, насильства, негативних явищ у молодіжному середовищі та пропаганду здорового способу життя, виховання гуманізму і милосердя.

Тренінги: «Стань героєм – врятуй життя!», «Тактика спеціального навчання: умовний теракт – потерпілих врятовано!» націлені на оволодіння практичними навичками щодо надання першої невідкладної допомоги потерпілому.

Благодійні акції «5 картоплин» та «Привітай ветерана» – проводяться напередодні Дня людей похилого віку та до Дня визволення Полтави від нацистських загарбників, Дня пам’яті та примирення і Дня Перемоги над

нацизмом у Другій світовій війні. Волонтери надають матеріальну (продукти харчування) допомогу і психологічну підтримку (благодійні концерти) ветеранам.

Акція «Підтримай бійця» також спрямована на допомогу воїнам, які перебувають у зоні ООС чи знаходяться на лікуванні в Полтавському воєнному госпіталі.

На порятунок хворих, які потребують донорської крові, проводиться акція «Збережи життя! Стань донором!». Велика увага приділяється дітям, хворим на онкологічні захворювання та туберкульоз. Саме для їхньої підтримки проводяться благодійні акції: «Діти – дітям», «Подаруй усмішку», «Добротою себе виміряй». Волонтери закупляють іграшки, канцелярські товари, різні смаколики і обов'язково готують розважальну програму, розуміють: дітям надзвичайно потрібне спілкування, увага і турбота, бо лише це може запалити в їхніх очах іскорку надії. Разом з представниками Товариства Червоного Хреста волонтери відвідують хворих дитячого онкогематологічного відділення Полтавської міської лікарні та дитяче відділення Полтавського обласного протитуберкульозного диспансеру і влаштовують справжнє свято.

Щороку в третю суботу вересня вся Україна долучається до Всесвітнього Дня Прибирання «World Cleanup Day» (в межах проєктів Всеукраїнського молодіжного руху «Let's do it, Ukraine». Волонтери загону «Турбота» також беруть участь у цьому заході – допомагають прибирати парки, прирічкові території, місця відпочинку, весело проводять час і головне – роблять неймовірно корисну справу.

Не менш важливою складовою нашої діяльності є просвітницька робота серед населення у рамках якої, наші волонтери сприяють обізнаності населення, а саме інформують і роз'яснюють про важливі проблеми людства, важкі та небезпечні захворювання та, звісно ж, стимулюють робити хороші справи.

Під час проходження волонтерської практики в Полтавському обласному онкодиспансері та Полтавському обласному госпіталі студенти коледжу

надають медико-соціальну допомогу важкохворим, намагаються психологічно підтримати їх.

Так крок за кроком оволодівають студенти мистецтвом гуманізму, творять добро і несуть радість людям.

Список літературних джерел

1. Бондаренко З.П., Журавель Т.В., Лях Т.Л. та ін. Менеджмент волонтерських груп від А до Я / За ред. Т.Л. Лях. – Київ : Версо-04, 2012. – С. 7-21.

2. Доманчук Д. С. Роль волонтерства у процесі самореалізації молоді/ Д. С. Доманчук// Журнал «Young Scientist». – № 2 (42). – К.:2017. – С. 491-494.

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

БАРВІНОК Мар'яна Вікторівна,
викладач
barvinok111@ukr.net
БЛАЖКО Христина Василівна,
студентка
kristinablazhko2004@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Студентське самоврядування - це самостійна громадська діяльність студентів із реалізації функцій управління, яка визначається ними і здійснюється у відповідності до мети та завдань, що стоять перед студентськими колективами.

Студентське самоврядування у закладах фахової передвищої освіти - невід'ємна частина громадського самоврядування, що забезпечує захист прав і інтересів осіб, які навчаються у навчальному закладі, й їхню участь в управлінні навчальним закладом.

Роки студентства більшість з нас вважає чи не найкращим часом у своєму житті. Саме за студентства кожний стає по-справжньому дорослою людиною, сам приймає рішення, вирішує власні проблеми, і значна частина цих проблем - суто студентські проблеми. Чекати на те, що проблеми хтось вирішить замість нас - доволі наївна думка. Проблеми слід вирішувати самотужки. Будьмо реалістами, допомагати ніхто не стане. Проте, самому вирішувати всі проблеми важко. Саме тому необхідно об'єднуватися та вирішувати свої студентські проблеми разом. А це і є студентське самоврядування, коли студенти спільно вирішують свої проблеми. Тобто студентське самоврядування - це форма самоорганізації студентів, механізм представництва й відстоювання своїх прав, можливість самореалізації. Саме студентське самоврядування в Чернівецькому медичному фаховому коледжі покликане захищати права студентів і бути їхнім представником в адміністраціях закладів.

Самоврядування у Чернівецькому медичному фаховому коледжі є гарантованим державою правом здобувачів самостійно або через виконавчий орган студентського самоврядування коледжу – студентську раду – вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів здобувачів вищої освіти, сприяння гармонійного розвитку їх особистості, формування навичок майбутнього організатора, керівника.

Студентське самоврядування об'єднує всіх здобувачів коледжу. Всі студенти, які навчаються в коледжі, мають рівні права та можуть обиратися та бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування.

Органи студентського самоврядування у своїй діяльності користуються допомогою та підтримкою дирекції та профспілкового комітету коледжу, зокрема створення належних умов для діяльності органів студентського самоврядування. Перелік питань, що належить до компетенції органів осамоврядування, узгоджується з дирекцією Чернівецького медичного фахового коледжу.

Представники студентського самоврядування коледжу мають право на членство в складі педагогічної ради (не менше як 10% – виборні представники з числа осіб, що навчаються в коледжі).

Перш за все, студентське самоврядування формується для захисту прав і інтересів осіб, які навчаються у Чернівецькому медичному фаховому коледжі. Це і є його головним завданням. Окрім цього,

- бере участь в управлінні закладом освіти;

- забезпечує виконання студентами своїх обов'язків;

- сприяє навчальній, науковій та творчій діяльності студентів, створенню відповідних умов для проживання і відпочинку студентів, діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами.

Студенти – це молоде покоління, а, отже, - майбутнє нашої країни. Студентське самоврядування відіграє важливу роль в організації патріотичного виховання молоді. На нього покладені наступні завдання:

- формування національної свідомості, гідності громадянина, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій;

- підготовка свідомої інтелігенції України, збереження генофонду нації;

- вироблення чіткої громадянської позиції, прищеплення студентам віри у верховенство закону, який є єдиною гарантією свободи.

Маючи бажання відкрити свою справу, очолити підприємство чи корпорацію, ті вміння і навички (організовувати людей, мотивувати їх до роботи), які здобуті під час роботи в органах студентського самоврядування, допоможуть особистості зайняти гідну посаду, або, навіть, стати гарним керівником.

Отже, люди самі змінюють те, що навколо них. Студентські роки надають можливість реалізувати себе з молодого віку, адже ніколи те, що ми робимо не проходить дарма.

Молодь – це майбутнє кожної держави. На сучасному етапі наша країна переживає не найкращі моменти. Студентське самоврядування надає

можливість зробити певні кроки особистості, аби уже зараз позитивні зміни відбулись на рівні навчального закладу чи міста.

Студентське самоврядування – це один з яскравих прикладів як з молодого віку почати реалізовувати своє майбутнє і майбутнє своєї країни.

IV. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ГРИНКЕВИЧ Людмила Георгіївна,
к.мед.н.
grynkevych.l@bsmu.edu.ua
ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна,
студентка
denezhko.alona.mf2@bsmu.edu.ua
Буковинський державний медичний університет
м. Чернівці, Україна

У сучасних умовах модернізації та глобалізації, освіта та знання стають транскордонним та транснаціональним явищем. Особливого значення набуває активна міжнародна співпраця з метою входження України до єдиного європейського освітнього простору. З одного боку, спільний європейський простір вищої освіти, сприяє підвищенню мобільності студентів та професорсько-викладацького складу, а з іншого – академічна мобільність є невід'ємною умовою під час акредитації освітніх програм Національним агентством із забезпечення якості освіти. Інтеграція вітчизняних навчальних закладів у загальноєвропейські освітні процеси можлива завдяки застосуванню досвіду європейських університетів щодо використання інтернаціоналізації в навчальному процесі.

Метою роботи є здійснення ретроспективного аналізу ефективності, результативності та організаційних механізмів системи національної академічної мобільності, в контексті програми студентської академічної мобільності між Буковинським державним медичним університетом та Запорізьким державним медичним університетом.

У І семестрі 2021/2022 н.р. між університетами-партнерами - Буковинський державний медичний університет та Запорізький державний медичний університет відбувся проєкт студентської академічної мобільності «САМ Україна» за сприяння фонду «House of Europe» та Британської Ради в Україні, з метою академічної співпраці та культурного діалогу молоді.

Через два місяці після завершення програми нами проведено онлайн-опитування учасників мобільності. Серед мотивуючих до участі у програмі чинників здобувачі зазначили: бажання відчути різницю між освітнім середовищем, розвивати соціальні навички та ознайомитись з різні методи навчання та викладання. Очікування здобувачів після участі в програмі виправдалися на 4,7 балів з 5 можливих. 98% опитаних підтримують зв'язок зі студентами закладу, де проходили програму мобільності. Студенти зазначили, що після участі в програмі мобільності вони стали більш впевненими в своїх силах, навчились краще адаптуватися в нових ситуаціях та підвищили свої соціальні навички. На питання «Чи порекомендували б ви програму мобільності між БДМУ і ЗДМУ іншим здобувачам освіти?» 100% респондентів дали відповідь «Так».

Отже, у результаті ретроспективного аналізу ефективності та результативності системи національної академічної мобільності, організаційно-економічного механізму в контексті програми студентської академічної мобільності між Буковинським державним медичним університетом та Запорізьким державним медичним університетом можна зробити висновок, що академічна мобільність стає поширеною формою організації навчального процесу та створює для вітчизняних ЗВО не лише нові виклики, але й широкі можливості.

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕБ-КВЕСТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ

ЧЕТВЕРТАК Тетяна Юріївна,
методист, к.пед.н., викладач фармацевтичних дисциплін
shafranskaja@ukr.net
ВІЛЬХОВА Анастасія Олександрівна,
студентка
Медичний фаховий коледж
Запорізького державного медичного університету
м. Запоріжжя, Україна

Технологія веб-квестів на практичних заняттях з хімічних дисциплін активно впроваджується в навчальний процес Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету. Для використання технології веб-квестів не потрібні особливі технічні знання, здобувачі освіти максимально вмотивовані до отримання нових знань та закріплення вже набутих, вони постійно вступають в комунікаційній процес між собою, що дає змогу посилити їх критичне мислення під час групової роботи. Окремою перевагою зазначеної технології є розвиток здатності вирішення спільних навчальних задач. Групова робота студентів на практичних заняттях з хімічних дисциплін, і з медичної хімії зокрема, потребує не тільки активного опрацювання завдань веб-квестів, але й дотримання принципів академічної доброчесності, адже подібна проектна робота передбачає широке використання інформаційних ресурсів. Студенти, як правило, починають свою роботу з пошуку інформації. На цьому етапі слід навчити їх правильно використовувати правила цитування, адже запорука успішного цитування – толерування думок інших, взаємо поважне ставлення. Також, слід враховувати, що інформацію необхідно брати з достовірних джерел, тому, спільна робота викладача, полягає у вчасній корекції переліку джерел інформації для кожного здобувача. Особливо важливо зберегти творчий підхід до виконання веб-квестів, дати можливість кожному студентові

продемонструвати свою, іноді навіть критичну, точку зору. Звітним продуктом веб-квесту може бути презентація, буклет, або блог, при формуванні його структури, слід доопрацьовувати матеріал покроковою технікою, зупиняючись на логічних підсумках. Здобувачам медичних фахових закладів вищої освіти найбільш до вподоби заключний етап командної роботи, публікація результатів на спеціалізованих сайтах або спеціально створених блогах. Оптимальним варіантом оцінювання, з точки зору студентства, є – фінальне інтерактивне голосування, де можна обирати переможців, що значно підвищує емоційну зацікавленість здобувачів і стимулює їх до подальшої успішної командної роботи.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ШЛЯХ У ПРОФЕСІЙНЕ МАЙБУТНЄ

БУЛЬБУК Олександр Іванович,
к.мед.н., доцент
obulbuk@ifnmu.edu.ua
ШУЛЕПА Світлана Георгіївна,
ГЛОВ'ЯК Віталій Григорович,
ГВОЗДЕЦЬКА Галина Сергіївна,
САВЧУК Арсен Русланович,
студенти
savchuk_ars@ifnmu.edu.ua
Івано-Франківський національний
медичний університет, фаховий медичний коледж,
м. Івано-Франківськ, Україна

Академічна доброчесність – низка цінностей, підкріплених законом, утілення яких формує в студентів саме ті моделі мислення та поведінки, які є основою не лише для здобуття якісної освіти, успішного професійного майбутнього, а й для розбудови міцного, свідомого громадянського суспільства.

При дотриманні усіх цінностей академічної доброчесності адміністрацією, викладачами й студентами створюється освітнє середовище, сприятливе для якісного засвоєння академічних знань, а також усебічного розвитку особистості. Результатом цього стає довіра до результатів навчання, без якої будь-яка система освіти, а поступово й суспільство, приречені до занепаду.

У фаховому медичному коледжі Івано-Франківського національного медичного університету впродовж 2021 року проводилися ряд анкетувань за допомогою Google Форм серед учасників освітнього процесу, стейкхолдерів. Зокрема ми провели анкетування серед студентів Коледжу. Участь взяли 203 студенти різних курсів та відділень. Серед багатьох запитань нами також було задано кілька запитань, які стосувалися академічної доброчесності:

- *Мене заохочували до академічної доброчесності під час навчання та виконання індивідуальних робіт*

- *Мені відомі інструменти протидії порушенням академічної доброчесності*

- *Я зацікавлений дотримуватись принципів та правил академічної доброчесності*

Студентам було запропоновано оцінити твердження за десятибальною шкалою (1-10), де: «1» – незадовільно, «10» – відмінно.

Аналізуючи результати анкетування, ми відмітили один найважливіший показник – більше 75 % студентів зацікавлені дотримуватись принципів та правил академічної доброчесності (оцінки 8-10). Але результати також вказують нам на необхідність більше працювати зі студентами для популяризації принципів академічної доброчесності (не всіх студентів заохочували до академічної доброчесності під час навчання та не всім відомі інструменти протидії порушенням академічної доброчесності).

Так як 2020/21 і 2021/22 навчальні роки пов’язані із вимушеним дистанційним навчання, дирекцією Коледжу була створена та проведена лекція для студентів: «Академічна доброчесність – шлях у професійне майбутнє», яку було поширено на YouTube.

Матеріали для популяризації академічної доброчесності поширювалися на офіційних сторінках Коледжу у Facebook та Instagram. Також куратори груп активізували роботу в цьому напрямі.

Якісна освіта та професійне майбутнє неможливі без дотримання принципів академічної доброчесності. Певною мірою ці поняття можна вважати синонімами, адже і якісна освіта, і академічна доброчесність насамперед базуються на цінностях. У фаховому медичному коледжі ІФНМУ дирекція продовжує створювати освітнє середовище, сприятливе для якісного засвоєння академічних знань, а також усебічного розвитку особистості. Результатом цього стає довіра до результатів навчання, без якої будь-яка система освіти приречена до занепаду.

ДЕЯКІ ІНСТРУМЕНТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ

КУДРЯВЦЕВА Тетяна Олексіївна,
к.пед.н., завідувачка кафедри
t.kudryavceva@khimu.edu.ua
ЧУМАК Олена Іванівна,
асистент кафедри
o.chumak@khimu.edu.ua
ШЕРЕМЕТ Олег
O.Sheremet@Khimu.Edu.Ua
ПВНЗ «Харківський міжнародний
медичний університет»
м. Харків, Україна

Якість життя є критерієм і необхідною умовою людського розвитку, що визначається як ступінь задоволення матеріальних, культурних і духовних потреб людини. Однією з загальних компетентностей майбутнього лікаря є здатність до ведення здорового способу життя. На сучасному етапі існує різноманіття підходів окремих країн до вимірювання якості життя. Відповідно, майбутні лікарі мають виявляти взаємозв'язки складових якості життя,

застосовувати нові підходи до створення та використання методів оцінки якості життя людини.

Отже, при вивченні навчальної дисципліни «Фізіологія людини» здобувачі освіти вивчають функціональні особливості здоров'я за опитувальниками «Оцінка способу життя та рівня здоров'я» Р. Страуба (модифікація Г. Залевського); психологічні особливості здоров'я – «Ставлення до здоров'я» (Р. Березовської); досліджують психосоматичні порушення за комплексом психодіагностичних тестувань за шкалою депресії (DEPS), опитувальником депресії А. Бека (BDI), клінічною шкалою тривоги (CAS).

За опитувальником «Ставлення до здоров'я» досліджували рівні складових ставлення здобувачів освіти до власного здоров'я та загального показника ставлення до здоров'я (когнітивної, емоційної, поведінкової, ціннісно-мотиваційної).

Вивчали основні види благополуччя за опитувальником «Стабільність психічного здоров'я – коротка форма», що дало змогу оцінити рівень вираженості основних видів благополуччя студентів: суб'єктивного, соціального та психологічного.

DEPS використовували з метою експрес-діагностики депресії, BDI (Тарабріна Н.В., 2001) – для виявлення найбільш релевантних і значущих симптомів депресії, найбільш частих скарг і визначення ступеню їх прояву; CAS (Snaith R. P. Et al., 1982) – для визначення ступеня прояву тривожної симптоматики.

Якість життя оцінювали за результатами анкетування з використанням стандартного неспецифічного опитувальника SF-36, що відображує загальний стан та ступінь задоволення сторонами життя, на які впливає стан здоров'я.

Результати досліджень презентовані на практичних заняттях і засіданнях студентського наукового товариства ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», за підсумками розробляється програма «Моє здоров'я – здоров'я держави!». Отже, запропонований інструментарій може бути

використаний для моніторингу якості життя осіб молодого віку з метою своєчасного виявлення проблем і корекції.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

КРАВЧУК Наталія Дмитрівна,
викладач
utya-krava@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі [1].

Хотілося б звернути увагу саме на морально-етичні цінності, що входять до поняття «Вищої освіти». Адже це про якість освіти у конкретному навчальному закладі.

У Чернівецькому медичному фаховому коледжі розроблений «Кодекс честі коледжанської спільноти», що включає в себе роз`яснення етичних принципів та норм діяльності її членів. З основними пунктами кодексу знайомлять усіх здобувачів освіти нашого коледжу. Задля формування, у здобувачів, стійких переконань дотримання кодексу честі.

Особливо важливим є роз`яснення кодексу честі здобувачам освіти саме з перших курсів. Зрозумілою їм мовою, з наведенням прикладів, про неприпустимість порушення академічної свободи та доброчесності. Адже необхідно розвивати навики організації проведення науково-дослідницької роботи і не тільки.

Основним, на мою думку, є те, що викладач повинен показувати власним прикладом дотримання принципів академічної доброчесності, та заохочувати студентів до їх дотримання.

Також необхідно наголошувати здобувачам, що порушення правил академічної доброчесності, має свою «ціну». Згідно із частиною 6 статті 42 листа Міністерства освіти та науки «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», до основних видів академічної відповідальності здобувачів освіти належать:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування із закладу освіти;

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання. [2]

Хотілося б визначити шляхи для протидії плагіату та академічної не доброчесності загалом. Це і урізноманітнення завдань, і використання методів, які заохочують здобувача освіти до відповідальності та цікавості до предмету.

На навчальній практиці з педіатрії з цією метою використовуються індивідуальні клінічні завдання, тестові завдання різної складності, що можуть вирішуватись в «малих групах». Використання методики оцінювання студента - студентом, а не викладачем. Студент не повинен бездумно переказувати зміст тексту, але і чітко розуміти результати навчання, що стоять перед здобувачем, при опануванні предмету.

Необхідно налаштовувати здобувача на чесність одержання нових знань порядним шляхом, нехай навіть він буде проблематичнішим. Як кажуть: «Через терни до зірок».

Список використаної літератури:

1. Про вищу освіту/ Закон України.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. https://zakon.rada.gov.ua/go/v-650729-18

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ФАХОВОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ КОЛЕДЖІ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПРОКОПЕНКО Вікторія Вікторівна,
к.філос.н.
vika.blondi@gmail.com
ГОНЧАРЕНКО Наталія Іванівна,
к.істор.н., доцент
goncharenkoni@ukr.net
ЛЕВЧЕНКО Богдана Вікторівна,
студентка
bogdanalevcenko12@gmail.com
Фаховий медико-фармацевтичний коледж
Полтавського державного медичного університету
м. Полтава, Україна

Актуальність. На сучасному етапі розвиток інформаційно-цифрових технологій в освітньому просторі набув доволі суперечливого характеру. З одного боку, він створює сприятливі умови для відкриття та розширення простору і поглиблення взаємодії між його учасниками. Проте з іншого, доступність інформації уможливила недобросовісне ставлення до використання результатів чужої праці. І не зважаючи на те, що наразі питання дотримання академічної доброчесності популяризуються, та все ж, на жаль, мусимо констатувати, що культура чесного, добросовісного та відповідального ставлення до результатів інтелектуальної праці сформована ще не на достатньому рівні. Тенденція академічної недоброчесності подекуди стала настільки розповсюдженою, що потребує негайного пошуку виходів із так званої «недоброчесно-інформаційної» кризи.

Мета нашого дослідження полягає в окресленні шляхів реалізації основних принципів академічної доброчесності у фаховому медико-фармацевтичному коледжі ПДМУ.

На сьогодні питання академічної доброчесності регулюється Законом України «Про освіту» (ст.42) [2], Законом України «Про фахову передвищу освіту» (ст. 26) [3] та рядом інших нормативно-правових документів. Відповідно до закону України «Про освіту» «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [2].

Проблему академічної доброчесності варто розглядати у трьох площинах – здобувачі освіти, викладачі та адміністрація. Формування нової академічної культури, на наш погляд, має відбуватися «згори». Педагогічні працівники мають власним прикладом демонструвати чесність, справедливість та прозорість своєї праці та заохочувати здобувачів освіти до індивідуальної роботи над дослідженням певної проблеми. Саме вони є тими агентами змін, які творять адекватне, толерантне середовище, провідним принципом якого є академічна доброчесність.

Зважаючи на досвід фахового медико-фармацевтичного коледжу, найдієвішим способом боротьби з розповсюдженням академічної недоброчесності є в першу чергу її попередження.

У Полтавському державному медичному університеті розроблено Кодекс академічної доброчесності, який встановлює загальні засади, цінності, принципи та норми академічної доброчесності, правила поведінки здобувачів освіти, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, якими вони повинні керуватися під час навчання, проведення наукової (творчої), науково-педагогічної та педагогічної діяльності, виконання покладених на них завдань та обов’язків, а також визначає політику і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності та відповідальності за її порушення [1].

Зрозуміло, що попередити проблему набагато краще, ніж потім її вирішувати. Але постає питання як реалізувати це на практиці? Як забезпечити виконання норм Кодексу?

Перш за все, варто відмітити позитивний вплив самого факту прийняття Кодексу академічної доброчесності, оскільки для усіх учасників освітнього процесу чітко визначені «правила гри» і механізми їх реалізації. Головне, щоб уся академічна спільнота була з ними ознайомлена. Для того цього у фаховому медико-фармацевтичному коледжі значна увага приділяється здобувачам освіти першого року навчання. Для першокурсників організовуються кураторські години, на яких куратори знайомлять студентів із положеннями Кодексу та пояснюють, що таке академічна доброчесність. Важливо зауважити, що такі зустрічі мають діалоговий характер і проходять із залученням студентів старших курсів, які є найбільш мотивованими і мають високий рівень академічної культури. Така форма виховного впливу сприяє усвідомленню першокурсниками важливості здобуття знань без використання плагіату, списування, фабрикації та інших форм академічної недоброчесності та формує цінність самих знань. Також серед студентства поширена практика виготовлення стіннівок, постерів та відео-роликів, які у графічній та художній формах сприяють популяризації академічної доброчесності та є потужною інформаційною підтримкою позитивних змін. Для формування навичок якісного академічного письма у коледжі організовуються тренінги. Їх учасники отримують практичні поради та виконують різноманітні вправи, які допомагають у підвищити якість академічних текстів.

Проведення таких заходів має високу ефективність, коли вони забезпечуються систематичністю та поетапністю.

Висновки. Таким чином, в середовищі академічної спільноти необхідно формувати думку про те, що ключовим фактором якісної освіти та зростання престижу і авторитету закладу освіти є дотримання кожним його членом принципів академічної доброчесності. Від цього залежить як власна репутація фахівця так і репутація закладу освіти в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету. Полтава, 2021. URL: https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/acuIqVmfy9EklnqGTDeNGxcZYY09NpWN3T2KFdps.pdf (дата звернення: 23.01.2022)
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 02.11.2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/paran1235#n1235 (дата звернення: 23.01.2022)
3. Про фахову передвищу освіту : Закон України від 06.06.2019 р. № 2745 – VIII. Дата оновлення: 07.09.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text (дата звернення: 23.01.2022)

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У КОЛЕДЖАНСЬКІЙ СПІЛЬНОТІ

БОЖКО Ірина Георгіївна,
викладач
bilbofruty@ukr.net
КЛАКОВА Антоніна Вікторівна,
студентка
klakova2003@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Аналізуючи поняття про академічну доброчесність, ми можемо сказати, що воно багатогранне. Багато хто про неї чув, але не всі розуміють, що вона з себе представляє. Отже, що це насправді? ***Академічна доброчесність*** - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень. З часу набрання чинності нового Закону «Про освіту», академічна доброчесність стає

невід'ємною складовою освітнього процесу, а її порушення – загрозою для кожного студента.

Досягнення сучасного світу дають нам повний доступ до інтернету та різних інформаційних джерел, з яких, на жаль, студенти нерідко неправильно сприймають інформацію. Спрощуючи собі життя, здобувачі освіти просто списують, тим самим підштовхують себе до академічної недоброчесності, якою може бути плагіат та фабрикація даних. Здобувачі освіти навіть не помічають, як списавши домашнє завдання або контрольну роботу стають злочинцями. Яким би важким не було завдання, яке стоїть перед студентом, йому не варто вдаватись до академічної недоброчесності. Тому що списати — просто, проте, роблячи це, студенти не тільки перестають бути чесними перед своїми колегами по аудиторії та самими собою, але й загалом нівелюють цінність освіти.

Досліджуючи питання, у лютому 2022 року ми провели за допомогою Google Форми серед здобувачів освіти Чернівецького медичного фахового коледжу анонімне опитування, у якому взяли участь 149 студентів усіх курсів. Результати опитування показали, що майже 85% опитаних студентів розуміють, що таке академічна доброчесність; 94,6% опитаних відома сутність поняття «плагіат» та можливі ризики, які з ним пов'язані, але, не зважаючи на це, 56,4% опитаних у майбутньому скористаються можливістю списати під час здійснення контролю знань.

57,7% опитаних дізналися про академічну доброчесність від викладача, 25,5% - з інтернету, більше 10% нічого не знають про неї.

Серед причин, через які студенти списують, були відзначені: страх отримати погану оцінку – 82,6% опитаних; через великий обсяг інформації не встигають засвоїти матеріал – 63,8% опитаних; недостатня обізнаність у предметі – 47,7% опитаних; лінь готуватись до занять – 34,9% опитаних; легше списати, ніж вивчити матеріал самому – 28,9% опитаних; не цікавий чи не потрібний предмет – 27,5% опитаних; за звичкою – 8,1% опитаних.

Вагомим чинником, який сприяє недотриманню закону, стало дистанційне навчання. Незважаючи на всі його переваги, здобувачам освіти набагато легше списати, прочитати та обманути своїх колег та викладачів, ніж витрачати час на сумлінну підготовку до занять. Але треба розуміти, що першим студент обманює не викладача, а себе і своє майбутнє.

Статтю про академічну доброчесність було прийнято ще у 2017 році. Її недотримання карається: повторним проходженням оцінювання (контрольна робота, іспит, залік); - повторним проходженням відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахуванням із закладу освіти; - позбавленням академічної стипендії; - позбавленням наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання. Тільки 57,7% опитаних студентів знають, якими можуть бути наслідки академічної недоброчесності для них. Частина здобувачів освіти все одно не дотримується правил академічної доброчесності. 76,5% опитаних зізналися, що їм доводилося списувати; більше 61% опитаних особисто використовували у процесі виконання робіт копійований текст з інтернету без посилань на джерела інформації; 41,6% опитаних відповіли, що їм відомі випадки плагіату серед студентів. Тільки 53% опитаних згодні дотримуватися всіх принципів академічної доброчесності.

У разі виявлення і доведення фактів прояву академічної недоброчесності вважають доцільними наступні санкції щодо студентів: повторне проходження оцінювання (залік, іспит, контрольна робота тощо) – 58,4% опитаних, повторне вивчення дисципліни – 32,2% опитаних, відрахування із коледжу – 5,4% опитаних, позбавлення стипендії – 9,4% опитаних. 47,7% опитаних вважають, що студента потрібно «зрозуміти і пробачити», а 12,8% опитаних відповіли, що ніяких санкцій не повинно бути.

95,3% опитаних думають, що студентам потрібно знати про академічну доброчесність та більше 87% опитаних вважають, що потрібно поширювати серед студентів інформацію про академічну доброчесність.

Коли здобувач освіти буде дотримуватись академічної доброчесності, тоді він буде чесним не тільки з людьми, але й з собою, так як результат його роботи

буде відповідати рівню його знань, зусиль та навичок. Ставши до виконання професійних обов'язків у майбутньому, він буде чесним перед роботодавцем та людьми, яких він буде лікувати. Передусім, потрібно розуміти, що списуванням нічого не добитись, це марно витрачений час. Зрозумівши суть доброчесності та дотримуючись її правил, ми зможемо створити міцне розумне та цілісне суспільство.

Бути академічно доброчесним не так складно, як може здаватись. Варто цінувати своїх колег, поважати себе та інших, а також мати розуміння, що навчання - це перш за все самовдосконалення. Бути чесним, справедливим та відповідальним – риси, що виховуються зі шкільної парти й на все життя.

Підсумовуючи, варто наголосити, що академічна доброчесність, чесне здобуття якісної освіти є ключем до успіху нашої країни, а молодь повинна рухатись назустріч змінам і почуватися більш комфортно, висловлюючи власну думку, здобуваючи якісну освіту та будуючи кар'єру, покладаючись на власні сили.

УДК 378

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТЕЙКХОЛДЕРІВ У ВИЩОМУ МІЖНАРОДНОМУ МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ

ГИРЯ Марина Павлівна,
к.тех.н
m.girya@khimu.edu.ua
ЗАБЛУДА Анастасія Олександрівна,
студентка
a.zabluda@khimu.edu.ua
Приватний вищий навчальний заклад
«Харківський міжнародний медичний університет»,
м. Харків, Україна

Сьогодні на впровадження принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти спрямовано багато нормативно-правового забезпечення в Україні. Тому практично у всіх вишах розроблена внутрішня документація щодо академічної етики та академічної доброчесності, хоча не що давно академічній доброчесності приділялось не дуже багато уваги, теоретичні розмови проводились на фоні замовчування та відмови розбирати конкретні випадки не доброчесності. Крім того, загальна орієнтація вищої освіти на кількісні показники («вал»), папери, дипломи тощо, а не на якість, конкурентоздатність також спричинили кризу академічної доброчесності в закладах освіти.

В приватному вищому навчальному закладі «Харківський міжнародний медичний університет» (ПВНЗ «ХММУ») система забезпечення академічної доброчесності є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Університету і містить заходи, спрямовані на ознайомлення здобувачів освіти із поняттям і вимогами до виконання письмових робіт, а також механізми виявлення порушень академічної доброчесності здобувачів освіти та порядок притягнення учасників освітнього процесу до академічної відповідальності. Стягнення за порушення здобувачів освіти накладаються після того, як вони проходять ознайомлення з правилам академічної етики та принципами академічної доброчесності. Як правило навчання відбувається при проведенні лекцій «Вступ до спеціальності» для здобувачів початкових курсів, при проведенні тижня академічної доброчесності, презентацій для здобувачів, зустрічей відділу забезпечення якості освіти з студентським самоврядуванням. Значну роль при формуванні знань здобувачів відігрівають бесіди зі здобувачами після перевірки на оригінальність їх наукових праць, статей, рефератів.

Також створення в студентському самоврядуванні окремого сектору якості призвело до позитивної динаміки в пізнанні здобувачами академічної доброчесності. Одним з основних напрямів діяльності цього сектору є: моніторинг дотримання основних принципів забезпечення академічної

доброчесності; популяризація серед одногрупників цінності дотримання академічної етики; ознайомлення з Положенням про академічну доброчесність та іншими документами ПВНЗ «ХММУ». Це дозволяє розширити формування світогляду майбутнього лікаря-практика та науковця.

В ПВНЗ «ХММУ» створено Кодекс академічної етики та етичний кодекс здобувача з цілю закріпити основні принципи академічної поведінки, яких мають дотримуватися всі учасники університетської спільноти. До того ж кодекс сприяє формуванню академічного середовища, у якому кожен член може займатися своєю діяльністю в умовах взаємної поваги, доброчесності та чистого емоційного фону при роботі, навчанні та веденні наукових досліджень. Відбувається постійний моніторинг рівня обізнаності студентів щодо академічної доброчесності та збір їх пропозицій з її покращення. Результати публікуються на сайті ЗВО та беруться до розробки стратегії роботи з академічною спільнотою. Останній моніторинг анкет академічної спільноти виявив, що: серед здобувачів вищої освіти 100% розуміють сутність академічної доброчесності, також більшість вважає що, потрібно дотримуватись академічної доброчесності; майже 85% респондентів студентської спільноти ознайомлені із нормативними документами, які діють в університеті щодо розробки та впровадження системи забезпечення якості та академічної доброчесності.

Висновки: За допомогою різної методології інформування академічної спільноти щодо дотримання академічної доброчесності та кодексу етики в приватному вищому навчальному закладі «Харківський міжнародний медичний університет» сформовано атмосферу добропорядності, довіри та позитивних емоцій від праці та навчання, що безпосередньо виховує в студентах майбутніх висококваліфікованих медичних працівників.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту», №1556-VII від 01.07.2014 (зі змінами).
2. Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації. Аналітична записка./І.Єгорченко,М.Серебряков//https://rpr.org.ua/wp-

content/uploads/2018/10/Analitychna-zapyska-akademichna-dobrochesnist.pdf.
3. Рекомендації з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. Лист МОН 1/9-650 від 23.10.2018 р. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text.

ОГЛЯД ПРИЧИН РОЗПОВСЮДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

БЕРЕЗОВСЬКА Ніна Орестівна,
викладач
ninabereza1984@gmail.com
ТОДОЩУК Анастасія Вячеславівна,
студентка
todoshchuk_anastasia@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Списування – найпоширеніший прояв недоброчесності серед здобувачів освіти.

Списування в студентські роки – це наслідок широкого застосування цього методу в період шкільного навчання. Тоді чому це явище знайшло місце для існування серед учнів?

Для глибшого аналізу заданої проблеми, ми вдалися до анкетного опитування дітей різного віку (від 12 до 17 років). За даними дослідження, більшість дітей аргументують списування тим, що вони не зуміли осягнути навчальний матеріал, здебільшого через його погану подачу від вчителя, через їхню не зацікавленість в освітньому процесі та через відсутність покарання, в разі виявлення такого різновиду шахрайства:

«Тому що не знаю нічого, вчителі не добре пояснюють»

Учень1

«Тому що або не вчила тему або вчитель не добре пояснив тему»

Учень5

«Списую тому що можу»

Учень17

«У старших класах дуже важко не списувати. Загалом завдяки списуванню я можу зрозуміти тему, яку не зрозумів»

Учень 6

«Я списую, тому що в мене немає вільного часу - я граю в доту» (прим., Dota - серія стратегічних відео ігор від Valve)

Учень 2

Ми схильні вважати, що однією з причин, списування є ідеалізація оцінки: акцент не на здобутих знаннях і вміння їх застосовувати, а на «добрих» чи «поганих» балах, що можна простежити у відповідях опитуваних:

- Я списую, тому що боюсь/не хочу отримати поганої оцінки (60%)
- Не встиг(ла) вивчити, але не хочу отримати «двійку» (80%)

Хоча за відміну шкали оцінювання «за» проголосували лише 40% дітей.

Основною проблемою в системі освіти учні вважають нецікавий/нудний виклад матеріалу (60%), через що вони важче засвоюють нові знання, звертаються до репетиторів чи просто залишають проблему не вирішеною. Опитувані пропонують додати до загальноприйнятого шаблону ведення уроків (законспектувати теорію-вивчити-пройти оцінювання) такі події та заходи: проводити різні екскурсії чи квести, змагання між учнями чи дебати, переглядати відео чи фільм, щоб краще зрозуміти тему, викладати матеріал в цікавій, ігровій формі та використовувати метод «оберненого навчання». Гальмує процес здобуття знань і не розуміння дітей, де вони на практиці можуть використовувати отримані знання:

«Мені не подобається вчитися, тому що ми маємо зазубрювати інформацію, яка нам потім не буде потрібна»

Учень 6

Саме тому опитувані пропонують додати до обов'язкових предметів ще й такі як: самооборона, статеве виховання, психологія, кулінарія, анатомія/фізіологія тощо.

Студенти, на відміну від учнів, мають більше можливостей до отримання додаткової та цікавої інформації для навчання, через різницю у методах викладу матеріалу між закладами середньої та вищої/передвищої освіти. Тому, для зупинки процесу списування в цьому колі здобувачів освіти, варто звернутися не лише до тренінгів, опитування і популяризації принципів академічної доброчесності, а й до активних дій. Зокрема, боротьби проти плагіату, списування чи фальсифікації даних, що можна реалізувати як повторне проходження контролю знань, але в іншій формі оцінювання (напр., опитування замість проходження тесту), скасування стипендії чи поновлене проходження курсу (за багаторазового застосування шахрайства).

Закладам вищої/передвищої освіти варто публічно проводити покарання за випадки недотримання академічної доброчесності, а не замовчувати їх, щоб кількість студентів, які вдаються до шахрайства, зменшувалась (серед опитаних 40% вдаються до списування «тому що всі так роблять» і 40%- «навіщо вчити, якщо можна списати»).

Висновок

Навча́ння - організована, двостороння діяльність, спрямована на максимальне засвоєння й усвідомлення навчального матеріалу та подальшого застосування отриманих знань, умінь і навичок на практиці (з Вільної Енциклопедії).

Тому, щоб покращити процес навчання і зменшити прояви академічної недоброчесної, варто залучати до діяльності не лише здобувачів освіти, а й викладачів і педагогів, коректувати методи викладання та знайти «золоту середину» між їхньою взаємодіяльністю, для максимально ефективного використання освітнього процесу.

V. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЛІДЕРСТВО У СТУДЕНТСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ

СЕМЕНЮК Микола Степанович,
викладач
mukolai4uk2018@gmail.com
РАФАЛ Анастасія Михайлівна,
студентка
@anastasia.rafal111@gmail.com
Чернівецький фаховий коледж технологій та дизайну
м. Чернівці, Україна

Поняття «лідер» є досить широким для розуміння в різних інтерпретаціях та найголовніше, що ми сприймаємо його як термін під яким розуміємо особистість, яка має найбільший авторитет чи вплив у будь-якому колективі. Слід зауважити, що лідер власними словами та діями виокремлюється від загалу завдяки комунікативним вмінням, організаторським здібностям і багатовекторній повсякденній активній діяльності.

Важливою складовою його успіху є дотримання загальнолюдських цінностей, сформованих особистих якостей і цілей, що втілюються в життя за допомогою власного «наглядного» прикладу та щоденного досвіду.

Спробуємо окреслити ознаки лідера:

- належність до групи тобто лідер є членом групи, причому він перебуває «всередині», а не «зовні», чи «над» групою;

- статус у групі: лідер має авторитет у групі, а отже високий статус;

- збіг ціннісних орієнтацій: норми й аксіологічні ознаки лідера та групи однакові, тож лідер повністю (або частково) віддзеркалює і висловлює найвагоміші інтереси групи;

- впливовість: розуміється як вплив на поведінку і свідомість інших членів групи з боку лідера, організацію й управління групою у процесі досягнення колективних цілей [1; с. 46].

Безсумнівно, що лідерство у студентському колективі є міжособистісним процесом, що потребує досить багато умінь і навичок, необхідних для його здійснення. Потенційний лідер має володіти певним набором особистісних якостей, що принципово відрізняють його від від інших членів групи.

Зокрема погоджуючись з науковцями компонентами лідерських якостей мають бути такі:

1) мотиваційний (упевненість у собі, потреба в досягненні, прагнення до самоствердження та самореалізації):

2) емоційно-вольовий (урівноваженість, емоційно-позитивне самопочуття, наявність вольових якостей);

3) особистісний (вплив на інших, оригінальне, творче мислення, комунікативні та організаторські здібності);

4) діловий (уміння приймати правильне рішення в непередбачених ситуаціях, готовність брати на себе відповідальність, знання, уміння та навички організаторської роботи) [2].

Цілком логічно, що в освітньому процесі готовність студентів до лідерства ми розуміємо як цілеспрямований педагогічний процес, в ході і результаті якого створюється стійка позитивна мотивація розвитку лідерських якостей, застосовуються знання про їх і відбувається співвіднесення цих якостей до вимог майбутньої професійної діяльності [3].

Таким чином, питання лідерства у студентському колективі потребує подальшого вивчення та дослідження, пошуку інноваційних форм і методів роботи, які сприятимуть формуванню цих важливих якостей у студентів коледжу для їх конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

Література:

1. Карманенко В. В. Педагогічні умови формування лідерських якостей у студентів неекономічних університетів : дис. ... канд. пед. наук. : 13.00.07 / Полтавський національний педагогічний університет. Полтава, Умань, 2019. 274 с.
2. Загородня З. М., Голубєва М. О. Розвиток лідерських якостей у студентів в процесі діяльності недержавних громадських організацій URL: http://ekmair.ukma.edu.ua.
3. Сахно С. В., Мун В. Лідерські якості у студентів спеціальності «соціальна робота» URL: http://eir.pstu.edu.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЧОРНА Надія Миколаївна,
викладач правових основ
chornadya@ukr.net
ДУДІР Надія Миколаївна,
студентка
dudirnadia@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Ми всі не раз чули таку фразу «Та вона (він) – природжений лідер». На мою думку, люди не народжуються лідерами, а з часом ними стають за рахунок постійного саморозвитку.

Лідерство – дуже важливе у житті усіх груп людей незалежно від віку та статі, адже цей процес допомагає групам людей в досягненні їхніх цілей.

Лідерство – це вміння приймати складні рішення, брати на себе відповідальність, мотивування інших та уміння приймати усі можливі ризики.

Лідер – це насамперед людина, яка сама робить дуже багато роботи над собою, набагато більше, ніж люди без лідерських якостей. Лідер одночасно

допомагає іншим людям проявити їхні можливості, потенціал, уміння та особистісні якості.

Звичайно, без прагнення та великої кількості роботи над собою людина не зможе стати лідером, хоч би як її не мотивували та не допомагали їй у цьому.

На мою думку, для тих, хто прагне стати лідером, потрібно розвивати такі якості: вміння володіти собою та своєю інтуїцією, адекватною самооцінкою, чітким баченням та усвідомленням мети, здатністю приймати рішення, прагненням до самопізнання, прийняття усіх можливих ризиків, чесність і надійність, мотивація інших, вміння організувати і мотивувати команду на швидке вирішення поставлених завдань, швидко орієнтуватися в різних ситуаціях та завжди приходити на допомогу і підтримувати у важкі часи.

Як розвинути лідерські якості у здобувачів освіти:

1. Спонукати бути активними – організовувати ігри і конкурси, за участь у яких буде винагорода, адже всі люблять подарунки, незалежно від того які вони.

2. Виводити із зони комфорту – влаштовувати спонтанно будь-які квести для студентів.

3. Проводити різні тренінги – для того, щоб вони вчилися чомусь новому.

4. Організовувати часте спілкування між студентами різних груп і курсів та навіть закладів освіти, тобто організовувати різні гуртки, щоб здобувачі освіти могли спілкуватися на теми, які подобаються їм усім, і займатися улюбленими хобі, проводити змагання та конкурси між різними закладами освіти.

5. Організовувати виховні заходи, у яких би була задіяна велика кількість студентів.

6. Навчати благодійності – організовувати різні благодійні акції.

Тому лідерами зможуть стати тільки ті студенти, які будуть дуже багато працювати над собою, проявляти активність та брати участь у різних заходах. Ніхто нікого не може змусити працювати та змінюватися. Тому все залежить

тільки від прагнення здобувачів освіти, адже у нас, на сьогодні, є багато можливостей, щоб розвивати у собі лідерські якості.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна,
к. біол.н.
larysa.nechytailo@gmail.com
НЕЧИТАЙЛО Наталія Олександрівна,
студентка
nechytailonatalia@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

Сучасне суспільство потребує компетентних активних фахівців, здатних швидко й уміло визначати цілі власної діяльності, прогнозувати досягнення, долати труднощі, будувати взаємини з людьми, працювати в команді, тобто повною мірою проявляти свій творчий потенціал і лідерські властивості особистості. Лідерська позиція багато в чому визначає успішність та ефективність життєдіяльності групи, психологічний клімат та характер міжособистісних взаємин у колективі. Специфіка майбутньої професійної діяльності зобов'язує студентів виявляти та розвивати власні лідерські якості. Отже, ще у процесі навчання у вищій школі мають бути створені умови, які б сприяли розвитку та реалізації лідерських якостей студентів.

Метою роботи є аналіз лідерських якостей у студентів закладів вищої освіти.

Ефективне лідерство у студентському віці забезпечують такі риси, як здатність до самопізнання, самоствердження та яскраво виражена громадська позиція. Студент-лідер, серед позитивних якостей, повинен володіти комунікативними здібностями, вміти працювати в команді, адаптуватися до

змін. Серед переваг найбільше цінуються розум, цілеспрямованість, життєрадісність, чесність та принциповість. Лідер у студентській групі, наприклад староста групи повинен вміти приймати рішення та уникати невигідних ситуацій, залучати всіх студентів у ділові стосунки; в оцінках товаришів бути справедливим, об'єктивним, не підтримувати суперництво та конкуренцію. Водночас, необхідно знайти підхід до кожного студента відповідно до індивідуальних особливостей, сприяти згуртованості колективу. Тому головними якостями, необхідними лідеру у студентському середовищі є: впевненість у собі; готовність до ризику; надійність і послідовність; активна позиція в житті; ініціатива і мотивація; гнучкість; комунікабельність. Метою вищого навчального закладу є створення такої моделі фахівця, його поведінки, які будуть відповідати всім вищезазначеним якостям. Болонська система навчання ставить нові цілі та завдання перед молодою людиною, яка не завжди може їх реалізувати у студентському колективі. Особливо це характерно для студентів молодших курсів, де можуть розкриватися нові таланти, про які сам студент може не здогадуватися. У цьому моменті, важлива роль кураторів, саме вони першими помічають лідерські здібності у першокурсників. Куратори впливають на вибори старости та активу групи, а також сприяють активності групи у культурно-масовому житті університету.

Формування основних лідерських якостей відбувається під час навчання у закладі вищої освіти. Наявність лідерських якостей у студентів підвищує їх конкурентоспроможність, сприяє самореалізації, самовираженню в процесі набуття досвіду спілкування з іншими людьми.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

НЕЧИТАЙЛО Лариса Якимівна,
к.біол.н.
larysa.nechytailo@gmail.com
КУШЛА Мар`яна Богданівна,
студентка
maryanakushla787@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

У процесі формування та активного розвитку лідерських якостей у молодих спеціалістів важливим аспектом є вивчення робіт провідних вчених та дослідників, які присвятили свої дослідження виявленню лідерських якостей особистості, особистісного ідеалу та лідерського зростання, складових лідерських якостей. Для кращих результатів та реалізації цього завдання важливо використовувати можливості в навчальному процесі для розвитку лідерських навичок шляхом проведення лекцій, тренінгів та мотиваційних зустрічей, семінарів для розгляду критерій особистого ідеального лідера та особистісних якостей, що визначають ефективність лідерства.

Метою даної роботи є визначення потреб у формуванні лідерських навичок здобувачів освіти і виокремлення їх переліку.

Запит на формування лідерських якостей у студентів є надзвичайно важливим і затребуваним для вищих навчальних закладів, які прагнуть сформувати успішних молодих спеціалістів, які стануть особливими професіоналами своєї справи найближчим часом. Що стосується самої вищої освіти, то вона має бути більш практичною та пов’язаною з розвитком комунікативних, аналітичних, підприємницьких та організаторських здібностей. Також важливою умовою такого ефективного навчання є здатність

до самоаналізу, самоорганізації, самовдосконалення та безперервного навчання та розвитку.

Незважаючи на те, що лідерство є міждисциплінарним явищем і вивчається в різних галузях (психологія, філософія, економіка), цю компетентність можна розглядати як сукупність особистих, ділових та професійних якостей особистості, які допомагають ефективно вирішувати проблеми та досягати якісних результатів у різних галузях і сферах.

На нашу думку, найважливішими лідерськими якостями є :

- загальнопрофесійні якості, до яких можна віднести теоретичні знання, вміння легко адаптуватися до ситуації, виділяти головне і другорядне, правильно розпоряджатися власним часом, розподіляти обов‘язки в колективі;

- творчі якості, тобто широкий світогляд щодо загальних питань та творчий підхід до роботи;

- соціально-психологічні якості, а саме уміння встановлювати міжособистісні контакти, урівноваженість, схильність до аналізу та самоаналізу, людяність;

- соціально-комунікативні якості до яких належить уміння спілкуватися, відстоювати власні інтереси, доброзичливість, чесність і порядність, емоційна стійкість.

Окрім вище зазначеного, ми можемо виокремити декілька найважливіших навичок які є необхідними при формуванні лідерських якостей здобувачів освіти:

- емоційний інтелект, емпатія;
- критичне мислення і вміння знаходити нестандартні рішення;
- медіаграмотність, інформаційна гігієна, усвідомлення, вміння управляти увагою;
- екологічне мислення;
- кооперативність, вміння розв’язувати нестандартні задачі в кооперації;
- здатність учитися, вибирати власні стратегії для навчання.

Завданням закладу вищої освіти є створення середовища, яке сприятиме розвитку лідерських якостей студентів та їх творчого потенціалу, самореалізації особистості, формуватиме готовність до особистісного самовдосконалення. Ефективність і стабільність такого середовища зросте, якщо воно протягом тривалого періоду утворить єдиний інтегративний простір, що складається з різних мікросередовищ, впродовж тривалого періоду.

Висновок: Однією важливою якістю лідера в сучасних і, головне, в майбутніх умовах життя є допитливість і прагнення до розвитку. Якщо лідер прагне зберігати свій статус протягом тривалого часу, він зобов'язаний постійно вчитися, осягати особливості поведінки й мотивації представників інших культур і використовувати набуті знання задля досягнення поставленої мети.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗВО МЕДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

КРИВОВ'ЯЗ Оксана Степанівна,
асистент кафедри біологічної та медичної хімії
oxzinko@gmail.com
СКРИПНЮК Юлія Василівна,
студентка
skrypniuk.yulia@gmail.com
Івано-Франківський національний
медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна

У наш час різні зміни, зокрема й суспільні зумовили зростання інтересу до питання формування лідерських якостей студентів в умовах закладу вищої освіти. Кожен студент прагне бути, тим, за думкою якого йтимуть люди. Але, на жаль, тільки досить малий відсоток людей володіють природженими лідерськими якостями, тому, більшості з нас потрібно розвивати цю навичку.

Студентство - це найсприятливіший проміжок нашого життя для формування лідерських якостей в силу своїх психічних особливостей, оскільки в підлітковому віці починається процес життєвого і професійного самовизначення людини. Вміння комунікувати, переконувати, ораторська майстерність та критичне мислення - базисні основи лідерського шляху.

Сучасні дослідники на чолі з Р. М. Стогділлом висувають думку про перелік необхідних якостей гуру. Це 4 групи якостей, якими повинен володіти кожен лідер:

- особистісні якості – харизма, стійкість, впевненість у собі, бажання перемагати;
- фізичні якості – енергійність, витримка, сила волі, фізичне здоров‘я;
- комунікаційні якості, легкість у спілкуванні, етикетність, дипломатичність, вихованість;
- інтелектуальні якості – розум, уміння прийняти потрібні рішення у екстрених ситуаціях, інтуїція.

Але якщо поринути глибше у саму сутність лідерства, то побачимо, що це не просто керівництво, це «керівництво з душею», з творчістю, новими ідеями та емоційністю. Лідер не обов’язково повинен ясно бачити ціль і впевнено йти до неї, він змушений відчувати напрямок, направляти оточуючих. Лікар з лідерськими якостями у студентській групі повинен вміти приймати рішення та уникати невигідних ситуацій або взагалі, створювати виграшну сукупність обставин.

Тому, навчання, формування лідерських навичок відбувається саме під час упровадження нестандартних, методів навчання, які розвиватимуть критичне мислення, при тому думаючи не тільки про себе, а й про всю команду, як про невід‘ємну частинку себе. Таких результатів можна досягти різними інноваційними шляхами, зокрема:

1. забезпечивши здорові та демократичні взаємовідносини між студентами;

2. впровадивши мотиваційну систему досягнення лідерства та діалогічний тип викладання;

3. навчивши правильно знаходити рішення із нестандартних ситуацій;

4. давши змогу навчитися на своїх помилках;

5. створивши ситуацію успіху у навчанні та ін.

Таким чином, можемо зробити висновок, що в сучасному світі попит на справжні лідерські якості тільки зростає, пріоритетними для студентів виступають інноваційні методи, яку мають в основі інтерактивну взаємодію, формування компетентності майбутнього фахівця як у професійному та і в комунікативному аспектах; самостійний пошук інформації, презентацію продуктів своєї діяльності; формування лідерських якостей, аналітичного та критичного мислення.

ЛІДЕРСТВО І ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

АПРІУТЕС Світлана Вікторівна,
викладач
apriutess@gmail.com
ШКРІБЛЯК Вікторія Василівна,
студентка
skriblakviktoria7@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Лідерство – це соціально-психологічне явище внутрішнього розвитку групи, яке характеризує відносини домінування й підпорядкування в ній. Формування нових соціальних, культурних та духовних відносин під час здобування освіти залежить від активної життєвої позиції кожної особистості, її готовності до участі у правильному управлінні суспільством, яка є лідером свого життя. Тому проблема формування лідерських якостей студентської молоді є актуальною.

Тема лідерства є однією з найбільш цікавих та динамічних як для наукового співтовариства, так і для суспільства, що починає глибше усвідомлювати його визначну роль у забезпеченні сталого розвитку всіх сфер життєдіяльності людини.

Мета – визначити теоретичні основи формування лідерських якостей студентської молоді.

Методи дослідження: аналітичний, структурний, описовий.

Виховання сучасного лідера є умовою підготовки молодого покоління до керування власним життям та зміцнення нашої держави. Відомо, що лідерство виявляється на різних вікових етапах розвитку становлення особистості, але має свої особливості щодо мотивації, висування та ефективності.

Юність визначає етап переходу від залежного дитинства до самостійної та відповідальної дорослості, що передбачає досягнення соціальної зрілості особистості. Науковці стверджують, що саме в юнацькому віці самопізнання, саморегулювання, самооцінка, самоствердження стають основними потребами особистості. У юнацькому віці формуються основні риси характеру індивіду. Дедалі більшого значення набуває система переконань, нових потреб, інтересів та ідеалів, які визначають напрям життєвої активності, ставлення до оточення, самого себе, громадянських обов’язків, лідерства.

Важливе завдання лідера полягає в побудові міцних робочих відносин з іншими людьми. Після проведеного аналізу постає проблема формування в умовах сучасності тісно пов’язаних з навичками для майбутнього таких лідерських навичок: емоційний інтелект, усвідомлення, вміння керувати увагою, критичне мислення і вміння знаходити нестандартні рішення, здатність учитися, вибирати власні стратегії для навчання.

Ознаками лідера в сучасних умовах життя є допитливість і прагнення до розвитку. Якщо він прагне зберігати свій статус протягом тривалого часу, то зобов’язаний постійно вчитися і використовувати набуті знання для досягнення поставленої мети.

Отже, лідерські якості являють собою особистісні риси, які забезпечують ефективне лідерство і призводять до досягнення мети. Визначення загальних та специфічних якостей лідера, аналіз співвідношення цих якостей із соціально-психологічними особливостями розвитку молоді окреслили основні напрямки подальшого емпіричного дослідження проблеми.

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ СУЧАСНОГО ЗВО

КРЕСАН Ольга Дмитрівна,
к.психол.н.
kresan987@gmail.com
Ніжинський державний університет імені М. Гоголя
м. Ніжин, Україна

Вимоги до професійно важливих якостей сучасного фахівця у XXI столітті передбачають вміння та навички, орієнтовані на вирішення завдань, пов'язаних із подоланням труднощів та здатністю до активної і творчої взаємодії. Це насамперед високий рівень стресостійкості, гнучкість, а також лідерські якості, що включають відповідальність за себе та інших, вміння вести за собою та бути ініціатором змін. Ці якості формуються в особистості у процесі становлення в освітньому середовищі, зокрема протягом навчання у ВНЗ. Дослідники по-різному розглядають вимоги до якостей лідера (В.Бінгем, Р.Кеттел, Г.Слайс, Р.Стогдилл, Дж.Хемфілл та ін.), поділяючи їх на групи, класи і т. ін. На наш погляд, найбільш змістовно класифікація вимог до якостей лідера розкрита О.Г.Романовським з колегами, які поділили якості лідера на чотири групи (рис.1):

- Когнітивно-емоційні;
- Морально-вольоові;
- Соціально-комунікативні;

- Індивідуально-парадоксальні [1].

Ці групи рис, на нашу думку, є важливими у процесі формування особистості під час навчання в ЗВО, оскільки освітнє середовище сприяє формуванню когнітивно-емоційних якостей шляхом розвитку пізнавальної активності, професійно важливих знань та вмінь; морально-вольових – шляхом розвитку навичок постановки й досягнення цілей, в процесі виховної роботи та ін., соціально-комунікативних – під час навчальної та позанавчальної діяльності і роботи, що проводиться в ЗВО, а також індивідуально-парадоксальних, за умови індивідуального підходу викладачів до студентів та їх діалогічної взаємодії.

-

Рис.1. Особистісні якості лідера (за О.Г.Романовським)

Проте слід зазначити, що акцент сучасного виховання на розвитку індивідуальності та лідерських якостей може вступати у конфлікт з ідеєю співпраці та згуртованості соціальних груп, що була популярна раніше [2].

Таким чином для лідера важливим є не лише індивідуальні якості, а й високий рівень розвитку соціального інтересу та співпраця з іншими.

Джерелами й чинниками формування лідерських якостей студентів є:

- Участь здобувачів освіти у студентському самоврядуванні, що сприяє формуванню позитивного досвіду лідерства.
- Позаурочна діяльність та заохочення студентської активності.
- Вплив студентів на навчальний процес, участь у розробці навчальних планів та ОПП.
- Заохочення саморозвитку і прагнення до успіху.

Зазначені чинники, на наш погляд, сприяють розвитку всіх зазначених груп особистісних якостей лідера під час навчання, а отже потребують впровадження на всіх рівнях

Література

1. Теорія і практика формування лідера: навч. посібник / О.Г.Романовський, Т.В.Гура, А.Є.Книш, В.В. Бандаренко. Харків, 2017. 100 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31806/1/Romanovskyi_Teoriia_i_praktyka_formuvannia%20lidera_2017.pdf
2. Кресан О.Д. Психологія лідерства у сучасному суспільстві: психологічні аспекти // *Психологічний супровід розвитку лідерського потенціалу шкільної та студентської молоді*: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 29 квітня 2021 р. Київ: НУБіП України, 2021. 74 с. – С.18-19. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u175/zbirnik_mizh._konf._2021_verstka_2_2.pdf

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

УКРАЇНЕЦЬ Людмила Петрівна,
к.психол.н.
lydmulaukr@gmail.com
ЦИПИЩУК Ольга Володимирівна,
студентка
olya_zypyschtschuk2003@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Сучасні тенденції розвитку освіти та реформування медицини невпинно вимагають від майбутніх висококваліфікованих фахівців постійного якісного здобуття теоретичних знань та розвитку особистісних навичок. Неабияку роль у визначенні конкурентоспроможності фахівця відіграє ініціативність, вміння згуртувати колектив, брати на себе відповідальність, толерантність, комунікативна емпатії та здібності до самоуправління у спілкуванні – це ті якості, що характерні для справжнього лідера.

Проблема лідерських якостей особистості досліджувалась значною кількістю як вітчизняних, так і закордонних науковців. Зокрема, цій тематиці, присвятили свої роботи Г. Андрєєва, О. Бондарчук, Т. Гавлітіна, Л. Карамушка, І. Кон, Є. Кузьмін, Б. Паригін, А. Петровський, Р. Стогділл, Л. Уманський та інші.

Вважається, що студентське середовище є найбільш сприятливим для прояву лідерських якостей, причому не тільки у студентів, що володіють ними зі школи, а й у тих, хто раніше не виявляв такої активності. Як свідчить багаторічна практика студент, що ефективно поєднує навчання з громадською, науковою, спортивною діяльністю, має значно кращі показники у навчанні, користується повагою серед викладачів і одногрупників та у майбутньому стає

якщо не керівником колективу, то його неформальним лідером, адже за рахунок свого авторитету є справжнім прикладом для наслідування.

Говорячи про лідерство, неможливо оминути поняття soft skills, складовою яких є лідерство. Загалом, до таких характеристик належать навички комунікації, лідерства, відповідальності, уміння налагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити тощо.

Прийнято розрізняти soft і hard skills. Проте, якщо hard skills здобуваються у процесі навчання, проходження практик, різноманітних тренінгів і курсів з отриманням відповідних сертифікатів, то soft skills є винятково результатом набутого досвіду й копіткої роботи над собою.

У Чернівецькому медичному фаховому коледжі розвиток soft skills і, відповідно лідерських навичок, серед студентів реалізується відповідно до Політики формування та розвитку Soft Skills у здобувачів Чернівецького медичного фахового коледжу (далі – Політика), де зазначається, що пріоритетом для коледжу є підготовка конкурентоспроможних фахівців, спрямованих на професійну успішність.

У зв'язку з цим, у коледжі функціонує «Школа лідера». Метою діяльності якої є вдосконалення лідерських здібностей здобувачів вищої та фахової передвищої освіти для кращого функціонування студентського колективу. Відповідно своїми завданнями «Школа лідера» вбачає:

- відпрацювання організаторських та комунікативних здібностей, що характеризують особистість лідера групи,
- формування стратегії дій лідерів з перенесення здобутих знань і навичок на весь студентський колектив,
- поглиблення знань здобувачів про самих себе, свої психологічні особливості, усвідомлення ними своїх дій і думок,
- зміцнення позитивних якостей особистості.

Отже, основним завданням закладу освіти є формування саме таких навичок та їх усебічний розвиток, а основним завданням студента – слідування

рекомендаціям викладачів та невпинна самостійна робота задля вдосконалення лідерських якостей, які в сучасному світі визначають конкурентоспроможність студента та якість його освіти.

ЛІДЕРСТВО ЯК ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ ПРОЦЕСУ РОЛЬОВОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

КАГЛЮК Олена Сергіївна,
викладач
novakln@ukr.net
ГОЛБАН Вікторія Геннадіївна,
студентка
holban.wiktorija0960421011@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Сьогодення висуває високі вимоги до якості професійної підготовки здобувачів освіти. Орієнтир робиться на виховання здобувачів освіти, як саморозвиваючої, конкурентоспроможної особистості, готової до лідерства та успішного виконання своєї професійної діяльності. У процесі навчання у закладах фахової передвищої освіти здобувач освіти має навчитися не лише приймати самостійні рішення, а й нести за них відповідальність. Усвідомлюючи той факт, що провідною метою педагогічного процесу є розвиток особистості здобувача освіти, формування в нього лідерських якостей, викладач повинен організовувати навчально-виховний процес з огляду на соціально-психологічні особливості лідерства.

Лідерство є одним із унікальних феноменів суспільного життя, пов'язаного з реалізацією владних функцій. Наука пропонує кілька трактувань феномену лідерства. Згідно з однією з них, лідерство – це зосередження групових процесів, а лідер – член групи, який інтегрує групові процеси та відносини.

Лідерство розглядається також як характерна ознака самої особистості та породжуваних нею ефектів. З погляду даного підходу, лідер – це людина, яка

володіє найбільшим, порівняно з іншими членами групи, набором бажаних рис особистості та характеру і спонукає інших до виконання групового завдання.

З точки зору бачення перспективи лідер повинен мати програму дій, згідно з якою він разом із групою рухається до поставленої мети.

Соціально-педагогічні умови дозволяють розвивати лідерські якості студентів через активну соціально значущу діяльність. Активна соціально значуща діяльність передбачає свідому, цілеспрямовану дію, орієнтовану на актуальну конкретну ситуацію, побудовану з урахуванням власного спонукання усвідомленого прийняття рішення та розуміння відповідальності за наслідки своїх дій.

На основі аналізу соціально-педагогічної літератури до найважливіших компетенцій дії належать:

- самоусвідомлення - це вміння правильно розпізнавати та розуміти мотиви своїх дій, способи реагування на ті чи інші ситуації;

- системне мислення – здатність цілісного, холістичного бачення ситуації. Лідер відрізняється тим, що постійно виходить за межі своєї власної свідомості, розхитує старі стійкі зв'язки, будує нові;

- здатність глобального світового бачення. Передбачення потенційних можливостей, здатність створювати загальне бачення майбутнього;

- здатність командоутворення, уміння розвивати здібності людей, делегувати повноваження. Вміння розвивати командний стиль роботи. Колективне керівництво.

Таким чином, лідерство є груповим явищем: лідера поза групою, поза колективом не існує. Колектив визначає величину впливу в розвитку особистісних аспектів, а розвиток якостей особистості, у тому числі і лідерських, залежить від розвитку колективу, структури ділових і міжособистісних відносин, що склалися в ньому.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ

МАТВІЄНКО Світлана Іванівна,
доцент кафедри дошкільної освіти
masvet9@gmail.com
БОНДАРЕВА Анна Валеріївна,
студентка
bondareva.an16@gmail.com
НДУ імені Миколи Гоголя
м. Ніжин, Україна

У всіх сферах сучасного суспільства відбуваються багаторазові постійні зміни, які суттєвим чином впливають на розвиток освіти. У цьому процесі вагому роль відіграє саме дошкільна освіта. Саме в дитинстві закладаються провідні комунікативні уміння, що сприяють утвердженню лідерських якостей в майбутньому зростаючого покоління. Проте в навчальному процесі розвитку даного питання приділяється недостатня увага, що породжує певну проблематику.

Кожна дитина володіє певним потенціалом і якостями, які необхідно правильно розвивати. І комунікативні уміння - це невід'ємна частина особистості дитини, яку слід удосконалювати для того, щоб в майбутньому дитина стала лідером.

О. Асмолов визначає комунікативні уміння як уміння безпосередньої та опосередкованої міжособистісної комунікації, вміння спілкування [1, с. 35]

На думку Г. Бурминської саме комунікативний розвиток сприяє формуванню комунікативних умінь та поєднує в собі формування компетентності в спілкуванні, включає свідому орієнтацію на позицію інших, уміння слухати, вести діалоги, будувати продуктивні стосунки в комунікації, проявляти лідерські якості тощо [2, с. 75].

У працях Д. Менджерицької наголошується на необхідність отримання дітьми досвіду керівництва та підпорядкування, що потрібне для соціального

розвитку особистості кожної дитини та складання моральних відносин у дитячому суспільстві.

Саме формування комунікативних умінь дитини здійснюється за певними блоками, а саме: вивчення норм та цінностей прийнятих в суспільстві; розвиток спілкування і взаємодії між людьми; встановлення самостійності, цілеспрямованості й саморегуляції самостійних дій; розвиток соціально та емоційного інтелекту.

Процес формування комунікативних умінь, по-перше, слід забезпечувати через організацію ігрового простору шляхом ускладнення компонентів комунікативної діяльності. По-друге, через реалізацію психолого-педагогічної роботи. По-третє, через партнерську взаємодію між вихователями та батьками.

Справжній лідер володіє основними комунікативними уміннями, він не лише їх знає, а й вміє використовувати практично. Під лідерством слід розуміти особливий вид міжособистісних стосунків. В ході яких одна людина бере на себе відповідальність за дії колективу [3, с. 5].

Лідер у дитячому колективі має ряд особливостей, які пов’язані зі своєрідністю розвитку дитини на тому чи іншому віковому ступені; навчанням як переважним видом діяльності дитини; ситуацією лідерства; сформованістю стосунків із вихователями.

Для виникнення та існування лідерства необхідно забезпечити збіг двох його сторін. З одного боку, потреба дитячої спільноти в різноманітних лідерах, з іншого - особливості дитини: її схильності, мотивація. При збігу формується лідерська позиція дитини, утворюється ефективний лідер [4, с. 139].

Таким чином, формування комунікативних умінь є тим ефективним механізмом, який необхідно розвивати з дитинства, адже саме він сприяє утвердженню майбутніх лідерів й є провідних аспектом у комунікаційній взаємодії.

Список використаних джерел

1. О. Асмолов Як проектувати універсальні навчальні дії в початковій школі. Від дії до думки: Посібник для вчителя - 3-вид. - М.: Просвітлення, 2011. - С. 35 - 95.

2. Г. Бурминска Технологічний підхід у віковій психології розвитку: вест.мов.ун-та Сер.14 - психологія - 2000. №4.

3. О. Кузякин Що таке лідер і лідерство? Освіта. 2011. - №4.

4. М. Маркова Розвиток лідерских якостей і організаторських здібностей у дитячому публічному об’єднанні - М.: Просвітлення, 2014 - 142 с.

НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІОНАЛІВ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ

ПОЛІОН Микита Юрійович,
к.мед.н., доц.
polion.mykyta@dmu.edu.ua
ЛАВРУЩЕНКО Дар’я Вікторівна,
студентка
daria.lavrushchenko07@gmail.com
Дніпропетровський державний
медичний університет
м. Дніпро, Україна

Актуальність. Встановлена медична ієрархія, суттєве розширення наукових знань та акцентуація освіти на фундаментальних та клінічних дисциплінах, визначає потребу розвитку командної роботи та лідерських навичок. Проте, Україна є однією з тих країн, де ще не запроваджено навчання лідерству, відсутні офіційні навчальні програми для формування лідерських якостей, формальної дидактики у вищих навчальних медичних закладах. Отже, існує критична прогалина у підготовці майбутніх лікарів, адже надання

медичних послуг переходить до командної взаємодії на різних рівнях організації медичної допомоги.

Існуюча література повідомляє, що поширеними перешкодами для освітніх програм, є відсутність уявлення про те, як лідерство інтегрується в медичну освіту, брак часу у здобувачів освіти, переповненість навчальної програми, обмежені фінансові ресурси, відсутність консенсусу щодо змісту лідерства та інші фактори.

Мета роботи. Створення єдиного уявлення щодо необхідності інтеграції лідерства в медичну освіту як частину навчальних програм в системі охорони здоров'я, що концептуалізується як один з найважливіших фундаментальних дисциплін, таким чином, щоб студенти розглядалися як ключові зацікавлені сторони та надавали перевагу розвитку управлінських та лідерських компетенцій.

Матеріали і методи. Дослідження було засновано на використанні якісного феноменологічного підходу збору та аналізу даних від 25 студентів 2-6 курсів ДДМУ шляхом напівструктурованих інтерв'ю та обговорення у фокус-групах. Окрім цього було проведено огляд іноземної та вітчизняної літератури щодо впровадження нових навчальних програм для формування лідерських якостей у спеціалістів медичної сфери. У ході дослідження було оцінено чотири основних компетентності: комунікабельність, впевненість у собі, наполегливість та рішучість.

Результати. 100% респондентів визначили лідерство як основоположну компетенцію лікарів, які працюють у сучасних умовах. Майже кожен учасник дослідження зазначив, що для клініцистів важливо мати управлінські або лідерські обов'язки і впровадження навчальної програми з управління або лідерства в медичній освіті є вкрай необхідною. Окрім цього, важливо розпочати цю підготовку на доклінічній фазі медичної школи.

Необхідні знання та навички лідерства включають розуміння різних типів лідерських ролей, прийняття рішень у критичних ситуаціях, співпрацю та комунікацію, роботу в команді і системне мислення, мотивація, формування

коаліції. Студенти надають перевагу неформальному навчальному плану, включаючи застосування практичних навичок в громадських та позакласних заходах. Була визнана потреба запровадити навчальну програму з лідерства для студентів.

Висновки. Студенти визначили необхідність впровадження освітньої програми з лідерства але визначили брак часу для навчання та незацікавленість деякими видами діяльності як потенційні перешкоди для впровадження.
Як корисні методи для проведення курсу були запропоновані сценарії навчання на основі кейсів, пов'язаних з професійним коучингом, що є реальною та ефективною стратегією для розвитку навичок лідерства, спілкування та командної роботи у студентів-медиків.

Було визначено, що існує розрив між попитом на навчання з менеджменту та лідерства та якістю надання відповідної освіти медичними університетами України, оскільки учасники відображають готовність до того, щоб тематичний курс був впроваджений в навчальну програму.

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ

ШВАГА Людмила Юріївна,
ЦК викладачів педагогіки та психології
shvaga.l.yu@gmail.com
БАЛАН Вікторія Валентинівна,
студентка
viktoriabalan0506@gmail.com
Педагогічний фаховий коледж ЧНУ
ім. Ю. Федьковича
м. Чернівці, Україна

В умовах суспільних змін і трансформацій, які активно відбуваються в Україні і світі, інтеграції України в європейський простір, реформування освіти спрямовано на адаптацію освітнього процесу до запитів та потреб особистості,

активне освоєння майбутнім фахівцем досвідом професійної діяльності, проте першочерговим завданням освітніх закладів є забезпечення можливостей саморозвитку розвиток соціальної активності і свідомості молоді. Особистісно орієнтований характер освітнього процесу свідчить про визнання унікальності кожної особистості, розвиток її потенційних можливостей, індивідуальних якостей. Формування і розвиток професійно важливих і особистісних якостей, у тому числі й лідерських можливе на основі впровадження інноваційних підходів і методів навчання, які створюють умови для моделювання не тільки майбутньої професійної діяльності, відтворюють ситуації комунікативної взаємодії. Ці завдання стимулюють пошук нових підходів до організації освітнього процесу не лише під час занять, а й після них, у вільний час.

Аналіз джерел показав, що існує велика кількість різних визначень понять «лідер», «лідерство», «лідерські якості», що використовуються в сучасній вітчизняній психолого-педагогічній науці. Так, В. Зацепін визначає лідера як людину, яка свідомо і активно веде інших до досягнення певної мети [2]. Л. Уманський вказує, що лідером може стати (але не обов'язково стане) людина, що від народження має певні задатки [4], але вона має перебувати на певному інформаційному рівні і опанувати певними культурними цінностями та реалізувати власні можливості.

Під лідерськими якостями розуміють певні риси особистості, характерні для людини, здатної управляти оточуючими, і необхідні особистості для ефективного впливу на інших людей з метою досягнення поставлених завдань[3]. З. Гапонюк характеризує потенційні якості лідера, зокрема: загальнопрофесійні якості; творчі якості; соціально-психологічні якості, (уміння встановлювати міжособистісні контакти, створення позитивної атмосфери в колективі, індивідуальний підхід а також урівноваженість, схильність до аналізу та самоаналізу, людяність тощо; соціально-комунікативні якості до яких належить уміння спілкуватися та налагоджувати контакти, відстоювати власні інтереси й інтереси всього колективу, правильність артикуляції, гарна постановка голосу тощо [1].

Виховання лідерських якостей – це важливий аспект у становленні молодої особистості і оскільки в юнацькому віці починається процес життєвого і професійного самовизначення людини, з'являється потреба в суспільно корисній діяльності, формуються переконання, почуття обов'язку і відповідальності, досягають певного рівня розвитку такі вольові якості, як самостійність, ініціативність, наполегливість тощо. Вважають, що саме студентський вік є сензитивним для формування лідерських якостей. Студентське середовище є найбільш сприятливим для прояву лідерських якостей, причому не тільки у студентів, що володіють ними зі школи, а й у тих, хто раніше не виявляв такої активності.

Якщо говорити про формування лідерських якостей у здобувачів освіти, то не слід забувати про те, що вагомий вплив на особистість має позанавчальна діяльність. Студент, який ефективно поєднує навчання з громадською діяльністю, відвідуванням гуртків і секцій має набагато більше шансів стати згодом якщо не керівником колективу, то його неформальним лідером, людиною, яка може впливати на психологічну атмосферу, міжособистісні відносини, на якість і швидкість виконання своїх обов'язків.

Діяльність педагогічного гуртка «Лідер» у Педагогічному фаховому коледжі ЧНУ ім. Ю Федьковича, який я відвідую вже другий рік, загалом спрямована на формування гармонійної особистості, виховання та розвиток лідерських якостей у процесі активної діяльності. Тут я знайшла багато нових друзів, вдосконалююся як майбутній педагог і людина.

Використання цікавих методів на заняттях гуртка в основі яких лежить інтерактивна модель взаємодії (тренінгів, квестів, методу проєктів, ігрового методу, технології колективних творчих справ, зустрічей з цікавими людьми) сприяє розвитку вмінь комунікувати в групі, вчить колективній взаємодії, відповідальності за її результат, управлінню обговоренням, самостійності прийняття рішення тощо. Проведення заходів, акцій, реалізація волонтерських та просвітницьких проєктів різного формату відбувається з використанням різноманітних способів комунікації між гуртківцями. Дієвим інструментом для

спілкування під час навчання у змішаній чи онлайн формі та для залучення до заходів студентів коледжу усіх курсів є використання соцмереж: Інстагарам, Фейсбук, Телеграм, завдяки яким можна висвітлювати пророблену роботу та намагатися активізувати пасивну молодь.

Чому ж так важливо сучасній освіті приділяти увагу розвитку та формуванню лідерського потенціалу у молодих фахівців? Лідерами народжуються чи стають? – цікаві питання у наш час інноваційних та комунікаційних технологій, адже суспільство потребує нових рішень, мотиваційних проєктів та сучасної молоді, яка буде діяти швидко, впевнено та рішуче. Немає межі досконалості – це саме про лідера. Він ніколи не зупиняється, досягає висот та веде за собою вперед. На мою думку, лідер – це успішна людина – без перебільшення.

Список використаних джерел

1. Гапонюк З Г. Педагогические условия формирования лидерских качеств у студентов гуманитарных вузов: автореф. дис… канд. пед. наук: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / З.Г. Гапонюк. – М.: Военный университет, 2008. – 24 с.

2. Зацепин В. И. К вопросу о структуре вертикального общения в коллективе / В. И. Зацепин // Руководство и лидерство (опыт социально-психологического исследования) : сб. науч. трудов; под ред. Б. Д. Парыгина. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1973. – С. 78-93.

3. Зорина А. В. Педагогические условия формирования лидерских качеств у студентов вуза : автореф. дис. на соиск. научн. звания канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / А. В. Зорина. – Нижний Новгород, 2009. – 20 с.

4. Уманский Л. И. Психология организаторской деятельности школьников: учеб. пособие для студ. пед. интов / Л. И. Уманский. – М. : Просвещение, 1980. – 160с.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ТРІСКА Світлана Ярославівна,
викладач
svitlana.triska@ukr.net
КЛАКОВА Антоніна Вікторівна,
студентка
klakova2003@gmail.com
БАБЮК Єлизавета Богданівна,
студентка
student701@medkol.cv.ua
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Формування лідерських якостей – це важливий аспект у становленні молодої особистості. Розглянемо ключову дефініцію нашого дослідження «лідерство». Енциклопедичний соціальний словник подає таке визначення поняття, що лідерство – «це процеси внутрішньої самоорганізації та самоуправління групи чи колективу, зумовлені індивідуальною ініціативою її членів» потенційні якості лідера, зокрема:

- загальнопрофесійні якості, до яких належать теоретичні знання, практичний досвід, системність у вирішенні професійних питань, вміння легко адаптуватися до ситуації, здатність до прогностичної діяльності, належне виконання професійних обов‘язків, вміння керувати колективом, виділяти головне і другорядне, правильно розпоряджатися власним часом і розподіляти обов‘язки в колективі;

- творчі якості, тобто широкий світогляд щодо загальних питань, творчий підхід до роботи, педагогічна та методична підготовка, високий рівень творчої майстерності;

- соціально-психологічні якості, а саме: уміння встановлювати міжособистісні контакти, створення позитивної атмосфери в колективі,

індивідуальний підхід до кожного члена групи, вимогливість до підлеглих, уміння розбиратися в людях і впливати на них, подавати власний приклад, викликати довіру і прихильність до себе, задавати темпи роботи, переконувати у власній правоті, а також урівноваженість, схильність до аналізу та самоаналізу, людяність.

Отже, важливими якостями лідера є вміння ставити цілі, проявляти ініціативу, відповідальність, творчий погляд на загальні питання, вміння подавати приклад, навчати та надихати оточуючих, і при цьому бути максимально наближеним до людей.

Тема лідерства завжди цікавила соціологів. З давніх часів теоретики намагалися збагнути, що означає бути лідером і завдяки чому людина здатна підкоряти своїй волі натовп. Над цим феноменом міркували й давні єгиптяни, й філософи античності. Враховуючи те, що соціологам і психологам досі не вдалося остаточно з'ясувати природу лідерства й зрозуміти, які особистісні характеристики за ним стоять. Ми можемо припустити, що прапор лідерства піднімає той, хто просто наважується на це. Інакше кажучи, лідером стає той, хто цього прагне. Йдеться не так про бажання, як про його силу й послідовність втілення. У деяких вождів, таких як Гітлер і Наполеон, і сила бажання, і впертість у його реалізації межували з фанатизмом, якщо не одержимістю. Як відзначають психологи, коучі та тренери успіху, можна розвивати в собі характер лідера, проте, щоб стати справжнім лідером, треба мати до цього хист. Якщо подивитися, як у групі виокремлюється лідер, виявляється, що ним стає той, хто найбільш проявляє ініціативу. Звісно, ініціатива має бути підкріпленою чимось - знаннями, досвідом. Взагалі лідером бути не легко, адже він бере відповідальність не тільки за себе , а й за підлеглих. Відповідальність - це важлива риса, для тих, хто хоче стати лідером. Оточення також грає дуже важливу роль у житті того, хто вирішив стати лідером, тому треба більше спілкуватися з тими, хто таким уже став. Постійно читати про видатних людей та надихатись своїми героями.

Лідерство серед здобувачів освіти є дуже важливою ланкою для студентів. Головне з перших днів показувати свій талант та хист до навчання, а найголовніше - не боятися проявляти себе. Брати участь у різних конференціях, заходах, курсах. Відповідально та вчасно виконувати свої обов’язки, бути ініціатором в своєму оточенні та сумлінно вчитись.

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Матеріали ІІ Всеукраїнської студентської науково-практичноїконференції

12 травня 2022 року

Редактори: О. С. Стрижаковська, Ф.В. Кузик, Т.І. Бойчук, Т.М. Антонюк, Л. М. Авдіковська, Л.П. Українець, А.В. Денежко

Дизайн та верстка: О.В. Шарабуряк, Л.В. Антимійчук